

ORTA KARADENİZ KALKINMA AJANSI

2009-2019 YILI
FAALİYETLERİ

İçindekiler

YÖNETİM KURULU BAŞKANI SUNUŞU.....	3
GENEL BİLGİLER	4
ORGANİZASYON YAPISI VE YÖNETİŞİM	8
OKA AMAÇ VE HEDEFLERİ	13
HAZIRLANAN RAPORLAR.....	17
AB KAYNAKLI PROJELER	21
ULUSLAR ARASI İŞBİRLİKLERİ	35
AJANS MALİ DESTEKLERİ	43
SOSYAL ALANDAKİ ÇALIŞMALAR.....	74
YENİLİKÇİLİK: ORTA KARADENİZ BÖLGESEL İNOVASYON STRATEJİSİ.....	88
11.KALKINMA PLANI ÇALIŞMALARI.....	95
AJANS TARAFINDAN DESTEK VERİLEN FAALİYETLER.....	98
YATIRIM DESTEK / BÖLGE BİLGİLERİ	100
TR83 BÖLGESİ İHRACAT VE İTHALATI.....	108

YÖNETİM KURULU BAŞKANI SUNUŞU

Amasya, Çorum, Samsun ve Tokat illerini içine alan Orta Karadeniz bölgesinde 2009 yılından bu yana faaliyetlerini sürdüren Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı (OKA), Yönetim Kurulu ve Genel Sekreterliği ile birlikte bölgesel gelişme dinamiklerini bütün aktörlerin katılımını sağlayan bir anlayışla harekete geçirmek amacıyla çalışmalar gerçekleştirmektedir.

Somut hedeflere ulaşmak amacıyla bugünden bilinçli adımlar atılması, stratejik kurumsal yaklaşımlar geliştirilmesi günümüz yönetim anlayışında bütün taraflarca kabul edilen bir gerçektir. OKA da bu doğrultuda 2009 yılından bu yana geride kalan 9 yıllık dönemde bölgedeki kurum ve kuruluşlarla işbirliği ve ortak çalışma imkânlarının geliştirmesi için planlama ve uygulama faaliyetleri gerçekleştirmiştir. Bölgenin gelecek hedeflerine bir adım daha yaklaşabilmesi için OKA tarafından bu çerçevede, kaliteli hizmet sunumu, kurumsal politika geliştirme, etkin kaynak planlaması ile etkili uygulama, izleme ve değerlendirme yapmak amacıyla birbirini destekleyen ve tamamlayan çalışmalar sürdürülmüştür. Ajansımız tarafından hazırlanan bu raporda 9 yıllık dönemde öne çıkan faaliyetler hakkında bilgiler verilmektedir.

Ayrıca, bu vesile ile bu güne kadar Orta Karadeniz Kalkınma Ajansının bölgesel gelişme amacıyla yürüttüğü projelere ve çalışmalara katkı sağlamış olan önceki ve mevcut görev yapan tüm Yönetim Kurulu üyelerimize ve Kalkınma Ajansı çalışanlarına verdikleri katkılar için teşekkürlerimizi ifade ediyor ve bundan sonra da hep birlikte Ajansımızın bölgemizin gelişmesine yönelik yapacağımız çalışmalarda başarılar diliyorum.

Dr.Osman VAROL
Amasya Valisi
Yönetim Kurulu Başkanı

GENEL BİLGİLER

T.C. Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı (OKA), 25 Ocak 2006 tarihinde kabul edilen 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Hizmetlerine İlişkin Kanun'un Bakanlar Kurulu'na verdiği yetkiye dayanarak 22 Kasım 2008 tarih ve 27062 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan kararname ile kurulmuş ve 15 Temmuz 2018 tarihinde yürürlüğe giren 4 nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi onaltıncı bölümünde yapılan düzenlemelerle faaliyetlerine devam etmektedir. Ajansımız, 5449 sayılı Kanun'un genel gerekçesinde de belirtildiği gibi;

Yerel-bölgesel potansiyeli, dinamikleri ve özgünlükleri ortaya çıkararak bunları en iyi şekilde değerlendirip planlayabilecek,

Potansiyeli ve dinamikleri rekabetçi, katılımcı, esnek, aksiyona dayalı bir yaklaşımla harekete geçirebilecek ve ulusal, uluslararası pazarlarda ekonomik, sosyal, kültürel birer değer haline dönüştürebilecek,

Bütün kurum, kuruluş ve şahıslara sağladığı idari, mali, teknik desteklerle başta girişimciler olmak üzere bütün kesimlerde bir kalkınma bilinci ve ivmesi oluşturabilecek,

Yenilikçi, rekabete dayalı kaynak tahsisi mekanizması, etkin izleme ve değerlendirme işlevleri ile kalkınma planları, bölgesel gelişme planları ve programların uygulama kapasitesini geliştirecek ve

Hem ulusal hem de bölgesel/yerel düzeyde, başta istihdam ve gelir olmak üzere ekonomik ve sosyal göstergelerin iyileştirilmesine, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılmasına ve dolayısıyla ülkenin genel refah ve istikrarına olumlu katkılar sağlayacak şekilde tasarlanmış ve kamu-özel sektör anlayışına uygun bir yapıda kurulmuştur.

Vizyonumuz

“Bölgesinde yerel dinamikleri harekete geçirerek sağlıklı ve sürdürülebilir kalkınmanın gerçekleştirilmesinde öncü, ulusal ve uluslararası platformlarda saygın, tanınır ve etkin çalışan bir Ajans olmaktadır.”

Misyonumuz

“Görev alanı olarak belirlenen Orta Karadeniz Bölgesinin ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda sağlıklı ve sürdürülebilir kalkınmasını sağlamak için gereken plan, program ve araçlar ile faaliyetleri belirleyerek paydaşlarıyla birlikte başarıyla uygulayan, daima iyi ve katılımcı bir yönetimle gelişen ve bölgesini geliştiren bir Ajans olmaktadır.”

Yetki, Görev ve Sorumluluklar

Kamu kesimi ile birlikte özel kesimin, ulusal ekonominin gereklerine ve sosyal amaçlara uygun çalışmalarını sağlayacak iktisadi ve sosyal politikaları uygulama görevi Anayasa ile “Devlet”e verilmiştir. Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı, bu amaçla kurulmuş karma nitelikli ve tüzel kişiliği haiz bir kuruluş olarak 4 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi onaltıncı bölüm 186. maddesi uyarınca görev, yetki ve sorumluluklarını TR83 Bölgesi’nde yerine getirmektedir.

Ajansın Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile belirlenen yasal görevleri çerçevesinde katılımçılık, şeffaflık, tarafsızlık, güvenilirlik, verimlilik, etkinlik, çevreye ve kültürel değerlere duyarlılık, sürdürülebilirlik ve toplumsal sorumluluk gibi temel ilke ve değerler OKA tarafından yürütülen tüm faaliyetler ile uygulanması öngörülen bütün program ve projelerde mutlaka gözetilmektedir. Kalkınma Ajanslarının yetki, görev ve sorumlulukları 4 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi onaltıncı bölümü ile belirlenmiştir. Bu Kararnamenin yüz seksen sekizinci maddesinde tanımlanan görev ve yetkiler şunlardır;

- ✓ Yerel yönetimlerin plânlama çalışmalarına teknik destek sağlamak,
- ✓ Bölge plan ve programlarının uygulanmasını sağlayıcı faaliyet ve projelere destek olmak; bu kapsamda desteklenen faaliyet ve projelerin uygulama sürecini izlemek, değerlendirmek ve sonuçlarını Kalkınma Bakanlığına bildirmek,
- ✓ Bölge plan ve programlarına uygun olarak bölgenin kırsal ve yerel kalkınma ile ilgili kapasitesinin geliştirilmesine katkıda bulunmak ve bu kapsamdaki projelere destek sağlamak,
- ✓ Bölgede kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları tarafından yürütülen ve bölge plan ve programları açısından önemli görülen diğer projeleri izlemek,
- ✓ Bölgesel gelişme hedeflerini gerçekleştirmeye yönelik olarak; kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek,

- ✓ Bölgesel gelişmeye yönelik Ajansa tahsis edilen iç ve dış kaynaklı fonları, bölge plan ve programlarına uygun olarak kullanmak veya kullandırmak,
- ✓ Bölgenin kaynak ve olanaklarını tespit etmeye, ekonomik ve sosyal gelişmeyi hızlandırmaya ve rekabet gücünü artırmaya yönelik araştırmalar yapmak, yaptırmak, başka kişi, kurum ve kuruluşların yaptığı araştırmaları desteklemek,
- ✓ Bölgenin iş ve yatırım imkânlarının, ilgili kuruluşlarla işbirliği halinde ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtımını yapmak veya yaptırmak,
- ✓ Bölge illerinde yatırımcıların, kamu kurum ve kuruluşlarının görev ve yetki alanına giren izin ve ruhsat işlemleri ile diğer idari iş ve işlemlerini, ilgili mevzuatta belirtilen süre içinde sonuçlandırmak üzere tek elden takip ve koordine etmek,
- ✓ Yönetim, üretim, tanıtım, pazarlama, teknoloji, finansman, örgütlenme ve işgücü eğitimi gibi konularda, ilgili kuruluşlarla işbirliği sağlayarak küçük ve orta ölçekli işletmelerle yeni girişimcileri desteklemek,
- ✓ Türkiye'nin katıldığı ikili veya çok taraflı uluslararası programlara ilişkin faaliyetlerin bölgede tanıtımını yapmak ve bu programlar kapsamında proje geliştirilmesine katkı sağlamak ve
- ✓ Ajansın faaliyetleri, mali yapısı ve Ajansla ilgili diğer hususların güncel olarak yayınlanacağı bir internet sitesi oluşturmaktır.

Ajans Logosu

Kalkınma Ajansı'nın kuruluş yılı olan 2009 yılı içerisinde yapmış olduğu faaliyetlerden birisi de Ajans'ın isim ve ambleminin belirlenmesi çalışmasıdır. Kalkınma Ajansları Çalışma Usul ve Esaslarının 22'inci maddesinde "Yönetim kurulu, kuruluş kararnamesinin yayımlandığı tarihten itibaren en geç üç ay içerisinde, kısaltması ile birlikte ajansın ismini ve amblemini belirler ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının onayına sunar" denmektedir. Bu hüküm uyarınca Ajansın isim ve amblemini belirlemek amacıyla ulusal düzeyde ödüllü bir yarışma düzenlenmiş, 25 farklı kişi/kurumdan gelen 41 adet amblem ve isim önerileri arasında seçim yapılmış, yarışma sonrasında katılımcıların büyük çoğunluğunun ortak önerisi olan ve bölgemizi en iyi temsil ettiği düşünülen "**Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı**" isim, "**OKA**" ise kısaltma olarak kabul edilmiş ve halen kullanmakta olduğumuz logomuz belirlenmiştir. Ajansımızın isim, kısaltma ve logosu Türk Patent Enstitüsü'ne yapılan başvuru ile koruma altına alınmıştır.

Ajansa İlişkin Bilgiler

Fiziksel Yapı

Ajansımız, 2017 yılı Eylül ayından itibaren “TR83 Bölgesi’nin Rekabetçiliğinin Arttırılması” BROP (Bölgesel Rekabet Edebilirlik Operasyonu) Projesi kapsamında, 3 katlı yeni hizmet binasında çalışmalarını sürdürmektedir. Yeni adres: Samsun Merkez Organize Sanayi Bölgesi Yaşar Doğu Cad. No: 62 Tekkeköy/SAMSUN olmuştur. Hizmet binası, yaklaşık 7000 m² kapalı alan ve 1.800 m² çevre düzenlemesini içermektedir. Ajans hizmet binasında Ajans çalışanlarının odalarının yanında 3 adet eğitim salonu, 2 adet toplantı salonu ve 250 kişilik konferans salonu yer almaktadır.

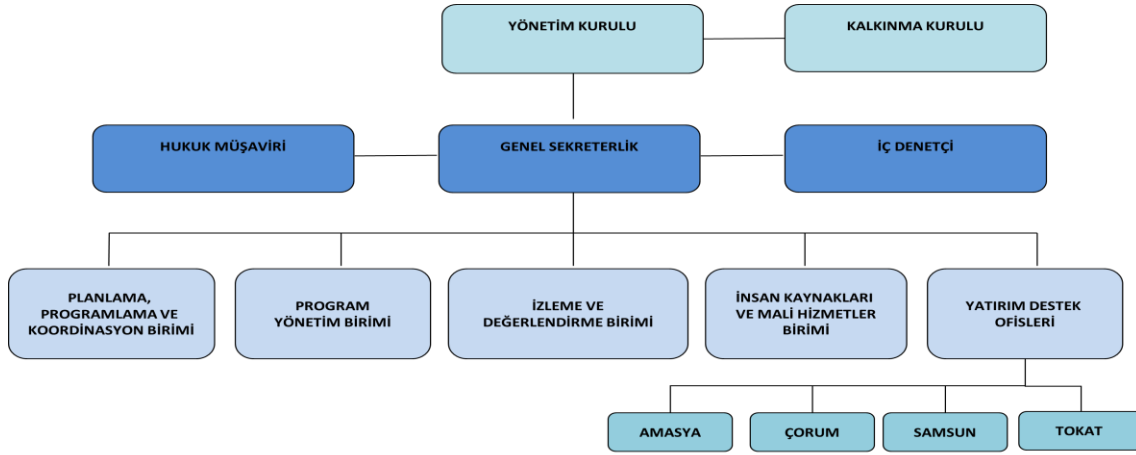

Ayrıca, Amasya, Çorum, Samsun ve Tokat illerinde yatırım destek çalışmalarının sürdürüldüğü 4 adet Yatırım Destek Ofisi, her bir ofiste üçer/dörder uzmanın görev yaptığı birimlerdir.

ORGANİZASYON YAPISI VE YÖNETİŞİM

Ajansın teşkilat yapısı 4 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi onaltıncı bölüm'ün 190'ıncı maddesinde belirtilmiştir. Buna göre; Ajans Kalkınma Kurulu, Yönetim Kurulu, Genel Sekreterlik ve Yatırım Destek Ofislerinden müteşekkildir. Aynı kararnamenin ilgili maddelerine göre Yönetim Kurulu karar organı, Kalkınma Kurulu danışma organı ve Genel Sekreterlik icra organıdır. Ajansın, Yönetim Kurulu'nun 12 Ağustos 2009 tarih ve 1 sayılı kararı ile oluşturulmuş ve Yönetim Kurulu'nun 28 Eylül 2010 tarih ve 7 sayılı kararı ile son hali verilmiş olan, teşkilat şeması aşağıdaki şekildedir.

Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı Teşkilat Şeması

Tablo: OKA Yöneticileri

YÖNETİCİLER	
Yönetim Kurulu Başkanı	Dr.Osman VAROL (Amasya Valisi) (2019)
Genel Sekreter	Mevlut ÖZEN (2009 yılından itibaren)

Yönetim Kurulu

Yönetim Kurulu, Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı'nın karar organıdır. 4 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi onaltıncı bölüm yüz doksan üçüncü maddesinde belirtildiği üzere Yönetim Kurulu; birden fazla ilden oluşan bölgelerde il valileri, büyükşehir belediye başkanları veya büyükşehir olmayan illerde il merkez belediye başkanları, il genel meclisi başkanları ve her ilden birer kişi olmak kaydıyla ticaret ve sanayi odası başkanlarından oluşur. Ancak, birden fazla ilden oluşan bölgelerdeki illerde; ticaret ve sanayi odalarının ayrı kurulmuş bulunması halinde, yönetim kurulunda yer alacak temsilci Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Yönetim Kurulu tarafından belirlenir. Yönetim Kurulu'nun görev ve yetkileri 4 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi onaltıncı bölüm yüz doksan dördüncü

maddesinde açıkça belirtilmiştir. Bu madde hükümlerine göre Yönetim Kurulu'nun görev ve yetkileri şu şekildedir;

- ✓ Yıllık çalışma programını kabul etmek ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın onayına sunmak,
- ✓ Yıl içinde ihtiyaçlara göre bütçeyi revize etmek,
- ✓ Yıllık mali raporu ve kesinleşen bütçe sonuçlarını onaylamak,
- ✓ Taşınır ve taşınmaz mal alımı, satımı ve kiralanması ile hizmet alımına karar vermek,
- ✓ Altı aylık ara rapor ile yıllık faaliyet raporunu Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na göndermek,
- ✓ Ajans bütçesini onaylamak ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na göndermek,
- ✓ Genel Sekreterlik tarafından sunulan program, proje ve faaliyetlerin desteklenmesine ilişkin teklifler ile kişi ve kuruluşlara yapılacak yardımları onaylamak,
- ✓ Ajansa yapılacak bağış ve hibeleri kabul etmek
- ✓ Personelin işe alınması ve işine son verilmesine karar vermek,
- ✓ Genel Sekreterce belirlenen çalışma birimlerini ve bunlar arasındaki işbölümünü onaylamak ve
- ✓ Taşıt dışındaki taşınır malların alımı, satımı ve kiralanması ile hizmet alımı konularında genel sekreterin yetkili olacağı sınırları tespit etmektir.

Her ay yapılan Yönetim Kurulu, alfabetik sırayla Bölge illerinde gerçekleştirilmektedir. 2019 Yılı Ocak ayı itibarıyla Ajans Yönetim Kurulu Başkanı Amasya Valisi Sayın **Dr. Osman VAROL** olmuştur.

Kalkınma Kurulu

Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı Kalkınma Kurulu, bölgesel gelişme hedefine yönelik olarak; bölgedeki kamu kurum ve kuruluşları, özel kesim, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler ve yerel yönetimler arasında işbirliğini geliştirmek ve Ajansı yönlendirmek üzere oluşturulmuştur ve Ajansın danışma organıdır. Kalkınma Kurulu'nun görev ve yetkileri 5449 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde belirtilmiştir. Bu madde hükümlerine göre Kalkınma Kurulu'nun görev ve yetkileri şu şekildedir:

- ✓ Tek ilden oluşan bölgelerde yönetim kurulunda yer alacak özel kesim ve/veya sivil toplum kuruluşları temsilcilerini ve iki katı yedeklerini sırasıyla seçmek,
- ✓ Ajansın yıllık faaliyet ve iç denetim raporlarını görüşmek, değerlendirmek ve yönetim kuruluna önerilerde bulunmak,
- ✓ Bölgenin sorunlarına ve çözüm önerilerine, tanıtımına, potansiyeline ve önceliklerine yönelik olarak yönetim kuruluna tavsiyelerde bulunmak ve
- ✓ Toplantı sonuçlarını Kalkınma Bakanlığı'na raporlamak ve toplantıya ilişkin bir sonuç bildirisi yayımlamaktır.

İyi bir yönetim enstrümanı olan Kalkınma Kurulu'nda Bölge ile ilgili ve Ajansın yaptığı çalışmalar üzerinde görüş alışverişi yapılmaktadır. 2017 yılı Mart ayı itibariyle toplam **26 toplantı** gerçekleştirilmiştir. Kanunda yılda 2 kez yapılması yeterli olan Kurul Toplantısı, Ajansımızda **3-4 kez** Bölgenin farklı illerinde yapılmıştır. Kurul Başkanları bugüne kadar Üniversite Rektörlerinden seçilmiştir.

KALKINMA KURULU 2016 YILI TEMMUZ AYINDAN İTİBAREN GÖREV YAPMAMAKTADIR. 19.08.2016 TARİHLİ VE 29806 SAYILI RESMİ GAZETE'DE YAYIMLANAN KARAR GEREĞİ BAKANLAR KURULU KARARIYLA BU KURULUN GÖREVLERİ SONLANDIRILMIŞTIR.

4 NUMARALI CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMESİ ONALTINCI BÖLÜM YÜZ DOKSAN BİRİNCİ MADDESİNDE BELİRTİLDİĞİ ÜZERE YENİDEN OLUŞTURULMASINA KARAR VERİLMİŞTİR.

Genel Sekreterlik

Genel Sekreterlik Ajansın icra organıdır. Genel Sekreterliğin ve yatırım destek ofislerinin en üst amiri Genel Sekreterdir. Genel Sekreter Yönetim Kurulu'na karşı sorumludur. Genel Sekreterliğe bağlı mevcut birimler şunlardır;

- ✓ Planlama, Programlama ve Koordinasyon Birimi
- ✓ Program Yönetim Birimi
- ✓ İzleme ve Değerlendirme Birimi
- ✓ İnsan Kaynakları ve Mali Hizmetler Birimi
- ✓ Yatırım Destek Ofisleri
- ✓ İç Denetçilik
- ✓ Hukuk Müşavirliği

Tablo: Birim Personel Dağılımı

Birim Adı	Personel Sayısı
Planlama, Programlama ve Koordinasyon Birimi	6 (5+1)
Program Yönetim Birimi	2
İzleme ve Değerlendirme Birimi	5
İnsan Kaynakları ve Mali Hizmetler Birimi	6 (2+4)
Amasya Yatırım Destek Ofisi	4
Çorum Yatırım Destek Ofisi	4
Samsun Yatırım Destek Ofisi	3
Tokat Yatırım Destek Ofisi	4
Hukuk Müşaviri	1
TOPLAM	
UZMAN	29
DESTEK PERSONELİ	5

OKA Genel Sekreterlik Görevini, 2009 yılından beri Mevlut ÖZEN sürdürmektedir.

OKA AMAÇ VE HEDEFLERİ

Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı'nın temel amacı faaliyet alanı olarak belirlenen TR83 Düzey 2 Bölgesi'nin (Amasya, Çorum, Samsun, Tokat) bütün yönleriyle kalkınmasını sağlamaktır. OKA, bu temel amacı gerçekleştirmek üzere bölgenin mevcut potansiyelini harekete geçirmeyi ve bu potansiyeli artırmayı hedeflemektedir. Bölgede kamu kesimi, özel kesim, sivil toplum kuruluşları ve yerel yönetimlerin kurumsal kapasitesini artırmak, aralarında ortak iş yapma kültürü ve verimli işbirlikleri geliştirmek, ekonomik, sosyal ve kültürel gelişmeyi hızlandırmak ve rekabet gücünü artırmak, sürdürülebilirliğini sağlamak ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak Ajansın ana hedefleri içerisinde yer almaktadır.

TR83 BÖLGE PLANI: YEŞİLİRMAK HAVZASI GELİŞİM PROJESİ

Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı bölgesel programları ve bunlara uyumlu olarak geliştirilen destek mekanizmaları yoluyla bölge potansiyelinin harekete geçirilmesini hedeflemektedir. **TR83 Bölge Planı olan Yeşilirmak Havza Gelişim Projesi** doğrultusunda belirlenen stratejik amaçlar şöyledir:

1. Etkin bir mekânsal organizasyon oluşturulması,
2. İnsan kaynaklarının ve toplumsal yapının geliştirilmesi,
3. İşletmelerin rekabet gücünün artırılması ve dışa açılma,
4. Ekolojik dengelerin, çevrenin korunması ve durumunun iyileştirilmesi,
5. Kurumsal yapının güçlendirilmesi.

Bu doğrultuda, Ajans tahsis edilen kaynakların stratejik amaç ve hedefler doğrultusunda etkin ve verimli şekilde kullanılması ilkesine bağlı kalarak aşağıda sıralanan temel görev ve öncelikleri yerine getirmeye çalışmaktadır:

- ✓ Anayasaya, kanunlara, genel hukuk kurallarına uygun olarak faaliyetlerini sürdürmek, ulusal plan ve programlar çerçevesinde bölge plan ve programlarının oluşturulmasına etkin bir şekilde katkıda bulunmak ve bunların etkili bir biçimde uygulanmasını sağlayıcı proje ve faaliyetleri desteklemek,
- ✓ TR83 Bölgesi'nde faaliyet gösteren aktörlerin kurumsal kapasitelerinin geliştirilmesini desteklemek suretiyle ekonomik ve sosyal kalkınmaya katkıda bulunmak,
- ✓ Katılımcı, yenilikçi, çevreye duyarlı, toplumsal sorumluluğa sahip ve çözüm odaklı bir anlayış çerçevesinde; merkezi ve yerel yönetimler, özel sektör, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları ve uluslararası kuruluşlarla işbirliğinin geliştirilmesi ve bütün aktörler arasında hızlı, etkin ve sürekli bir iletişim sürecinin oluşturulmasına katkı sağlamak,
- ✓ İnsan odaklı bir gelişme ve iyi yönetim anlayışına bağlı kalarak doğal ve kültürel varlıkların korunmasına, bölgenin beşeri sermayesi ve maddi kaynaklarının sürdürülebilir bir çerçevede, etkili ve verimli şekilde kullanılmasına, yatırım ortamının iyileştirilmesine, bölgenin tanıtımı ve yatırım potansiyelinin promosyonuna, iç dinamikleri harekete geçirerek ortaklık ve işbirliğine dayalı, büyümeyi teşvik eden yatırım ve girişimleri destekleyen çalışmalar yapılarak istihdam ve rekabet gücünün artırılmasına yönelik faaliyetlere destek vermek,
- ✓ Ajans tarafından yürütülecek bütün faaliyetlerde açıklık, adalet, tarafsızlık ve eşit muamele, toplumsal mutabakat ve katılımcılık, güvenilirlik, verimlilik, sürdürülebilirlik, bilimsellik, etkinlik, erişilebilirlik, öngörülebilirlik ve hesap verilebilirliğin sağlanması için gerekli tedbirleri almak.

Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı'nın faaliyetlerinde ve projelerinde temel aldığı değer ve çalışma ilkeleri aşağıda sıralanmıştır;

- ✓ Çözüm odaklılık
- ✓ Etkinlik ve verimlilik
- ✓ Bilimsellik ve yenilikçilik
- ✓ Toplumsal sorumluluk
- ✓ Çevreye ve kültürel değerlere duyarlılık
- ✓ Katılımcılık
- ✓ Tarafsızlık
- ✓ Güvenilirlik

- ✓ Hesap verebilirlik
- ✓ Açıklık ve mali saydamlık
- ✓ Erişilebilirlik
- ✓ Sürdürülebilirlik
- ✓ Tutarlılık

AJANS STRATEJİK PLANI (2014-2018)

Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı Stratejik Planı ajansın yasal görev ve sorumlulukları göz önüne alınarak ve katılımçılık mekanizmaları etkin bir şekilde kullanılarak 2013 yılında hazırlanmış ve 2014 yılı itibariyle uygulamaya konulmuştur. Stratejik Plan ajansın 2014-2018 yılları arası amaç ve hedeflerini ortaya koymuş ve bu amaç ve hedefler doğrultusunda yürütülecek faaliyetler performans göstergeleri de belirlenerek eylem planına dökülmüştür. Stratejik plan kapsamında ortaya konulan amaçlar TR83 Bölge Planı ile uyumlu bir şekilde belirlenmiştir. Bu amaçlar aşağıdaki gibidir:

- ✓ **AMAÇ.1.**Strateji ve Analiz Çalışmalarıyla Etkin Bölgesel Kalkınma Araçları Tasarlamak
- ✓ **AMAÇ.2.**Bölgedeki kurum ve kuruluşların kurumsal kapasitesini artırmak ve işbirliği içinde ortak çalışmalar yapmak
- ✓ **AMAÇ.3.**Mali Destek Programlarının Etkinliğini Artırmak
- ✓ **AMAÇ.4.**Bölgenin Uluslararasılaşma ve AB Uyum Sürecinde Ajansın Etkinliğini Artırmak
- ✓ **AMAÇ.5.**Bölgede Yapılan Yatırımların Artırılmasını ve Dış Ticaretin Geliştirilmesini Sağlamak
- ✓ **AMAÇ.6.**Ajansın Tanınırlığını Artırmak ve Daha İyi Hizmet Verebilmesi İçin Kurumsal Standartları Oluşturmak

Hazırlanmış olan 2014-2018 Stratejik Planın etkin ve etkili bir biçimde uygulanabilmesi için düzenli olarak takip edilmesi ve raporlanmasının gerçekleştirilmektedir. Planın etkin bir şekilde uygulanması

için amaç ve hedeflerin altında belirlenmiş tüm performans göstergeleri için sorumlu birimler belirlenmiştir. Bu amaçla öncelikle eylem planında belirlenmiş olan faaliyetlerin gerçekleştirilmesinin takip edilmesi amacıyla altı aylık olarak birimler tarafından yapılacak olan raporlama ile mevcut süreçte hangi eylemlerin ve performans göstergelerinin gerçekleştirildiğini açıklamak üzere stratejik plan izleme şablonu oluşturulmaktadır.

HAZIRLANAN RAPORLAR

Ajansımız tarafından hazırlanan raporlara OKA web sitesinden ulaşılabilir:

<http://www.oka.org.tr/okalcerik.aspx?Id=237>

KURUMSAL

✓ Ajans Stratejik Planı 2014-2018

STRATEJİ VE EYLEM PLANI

✓ Orta Karadeniz Bölgesel İnovasyon Stratejisi
✓ Amasya, Çorum, Tokat İllerinde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Eylem Planı
✓ Samsun Yerel Eşitlik Eylem Planı
✓ Sivil Toplum Analizi ve TR83 Bölgesi Sivil Toplumunu Geliştirme Stratejisi
✓ TR83 Bölgesi Akıllı Uzmanlaşma Stratejisi
✓ OKA Kurumsal Planı
✓ İl Sektörel Eylem Planları (Amasya, Çorum, Samsun, Tokat)

TEMATİK RAPORLAR

✓ Girişimcilik Kavramı ve Türkiye’de Girişimcilik
✓ TR83 Bölgesi İnsan Kaynakları Analizi
✓ Türkiye ve TR83 Bölgesi’nde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Kalkınma
✓ Türkiye’de Sağlanan Teşvik ve Destekler
✓ TR83 Bölgesi’nde Ar-Ge, İnovasyon ve Yenilenebilir Enerji Anket Sonuçları
✓ TR83 Bölgesi Dış Ticaret Analizi Raporu
✓ Seçilen EUROSTAT Verileri Kullanılarak TR83 Bölgesi ile Avrupa ve Türkiye’den Bazı Bölgelerin Karşılaştırılması
✓ Temel Göstergelerle TR83
✓ TR83 Bölgesi İlçeleri Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Analizi (SEGE)
✓ Turizmin Geliştirilmesine Yönelik Kültür, Doğa, Lezzet Broşürleri
✓ TR83 Bölgesi İhracat ve İthalat Fasıllarında Katma Değer Yaklaşımı Raporu
✓ Kalkınma Bankası TR83 Bölgesi Uygun Yatırım Alanları Araştırması
✓ Bölgesel Rekabetçilik Raporu-TR83 Bölgesi
✓ Orta Karadeniz Bölgesi Yatırım Rehberi
✓ Orta Karadeniz Bölgesi Yatırım Alanları Rehberi
✓ Orta Karadeniz Bölgesi Yatırım Teşvik Sistemi
✓ Samsun Mekansal Gelişim Önerileri Raporu

SEKTÖR RAPORLARI

✓ Ağaç Ürünleri ve Mobilya Sektörü Raporu
✓ Su Ürünleri ve Balıkçılık Sektör Raporu
✓ Savunma Sanayi Araştırma Raporu
✓ Tekstil ve Hazır Giyim Sektör Raporu

ÜLKE RAPORLARI

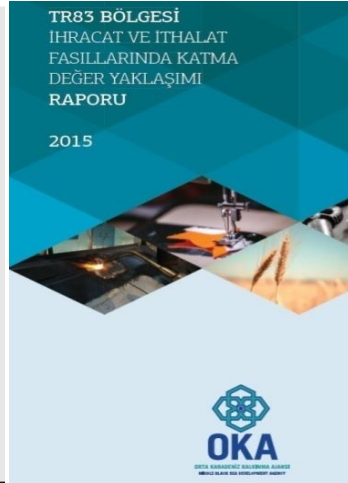
✓ Rusya Ülke Raporu
✓ Ukrayna Ülke Raporu
✓ Romanya Ülke Raporu
✓ Bulgaristan Ülke Raporu

KONFERANS / ÇALIŞTAY / SEMİNER RAPORLARI

✓ EURADA Seminer Sonuç Raporu
✓ AGORADA 2012+ Sonuç Raporu
✓ İşte Kadın Konferansı Sonuç Raporu
✓ 2012 Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Konferansı Raporu
✓ Orta Karadeniz Bölgesi Sınırötesi İşbirliği İş Forumu Etkinlik Raporu
✓ OKA Sivil Toplum Buluşması Sonuç Raporu
✓ 2014 Bölgesel İnovasyon Yarışması: Proje Pazarı / Proje Katalogu
✓ 2015 Bölgesel İnovasyon Stratejisi Faaliyetleri Kitapçığı
✓ Orta Karadeniz Bölgesi'nde Kooperatifçilik Konferansı Sonuç Raporu
✓ 2018 Sosyal İnovasyon Yaz Okulu Sonuç Raporu
✓ Sosyal İnovasyon Arama Çalıştayı Raporu

YURTDIŞI ÇALIŞMA ZİYARETLERİ

✓ İSPANYA	✓ İRLANDA
✓ RUSYA (2011)	✓ ÇEK CUMHURİYETİ & AVUSTURYA
✓ RUSYA (2012)	✓ İSVEÇ
✓ JAPONYA	✓ POLONYA
✓ ALMANYA	✓ İSKOÇYA
✓ ÇİN & HONG KONG	✓ SUUDİ ARABİSTAN
✓ LİTVANYA & LETONYA & ESTONYA & FİNLANDİYA	

İL SEKTÖREL EYLEM PLANLARI

TR83 Bölgesi illerinin, 10. Kalkınma Planı başta olmak üzere 65.Hükümet Programı, bakanlık strateji planları, öncelikli dönüşüm programları, Yeşilirmak Havzası Gelişim Planı gibi makro planlarla uyumlu İl Sektörel Eylem Planları (2018-2023) hazırlanması için ihtiyaç duyulan strateji belgelerinin oluşturulmasında Bölge illeri üniversiteleriyle işbirliği protokolü imzalanmış olup çalışmaların 2018 yılı üçüncü çeyreğinde tamamlanması hedeflenmektedir.

Çalışma kapsamında, açılış toplantısı; koordinasyon toplantısı; sektörel çalıştaylar, yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Çorum'da 2017 yılı içerisinde tamamlanan plan; Samsun'da 2018 yılı Mayıs; Amasya'da 2018 yılı Haziran; Tokat'ta ise 2018 yılı Ağustos ayında tamamlanmıştır. Sektörel eylem planlarının tasarım ve basım işlemleri, 2018 yılı üçüncü çeyreğinde gerçekleştirilmiştir.

Sektörel eylem planlarının hazırlanması kapsamında Bölge illerimizin Valilik, Büyükşehir Belediyesi veya Belediye, Üniversite, Ticaret ve Sanayi Odası ve OKA arasında bir protokol imzalanmıştır. İller bazında belirlenen sektörel eylem planını kaleme alacak akademik personel, Bölge illeri Üniversiteleri tarafından; sektörel eylem planlarında yol gösterici koordinatör kurumlar ise Valilikler tarafından belirlenmiştir. Valilerimizin başkanlık ettiği başlangıç toplantısında çalışmanın yol haritası belirlenmiştir. Akabinde, üniversitelerde ilgili akademisyen ve koordinatör kurum temsilcileri bir araya gelinerek çalışmanın takvimi konusunda görüş alışverişinde bulunulmuştur. Sektörel eylem planları, katılımcı bir anlayışla, her sektörün ilgili kamu kurumu, meslek örgütleri, sivil toplum kuruluşlarının da katıldığı çalıştay, yüz yüze görüşmelerde alınan bilgiler ışığında ilgili üniversite akademisyenleri tarafından hazırlanmıştır. Yine Valilerimizin başkanlık ettiği nihai değerlendirme toplantısında her sektörel eylem planının sunumu gerçekleştirilmiştir. Verilen geri bildirimler doğrultusunda son hali verilen sektörel eylem planları, tasarım ve basım aşamasına geçmiştir.

SAMSUN İLİ SEKTÖREL EYLEM PLANLARI

2018 - 2023

AMASYA İLİ

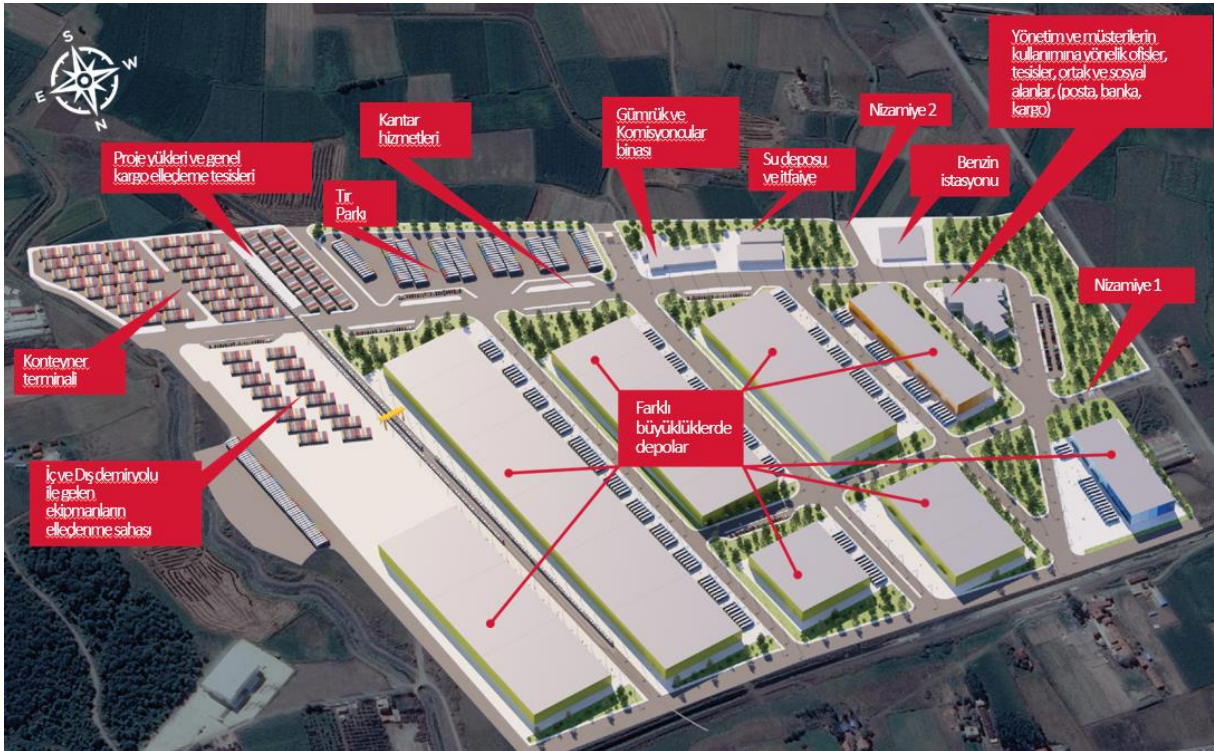
SANAYİ SEKTÖREL EYLEM PLANI

AB KAYNAKLI PROJELER

Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı, AB hibelerinden de azami ölçüde faydalanmaktadır. Yerel ve bölgesel dinamikleri harekete geçirmek üzere faaliyetlerini sürdüren Ajansımız diğer taraftan küresel ağlarda yer almak ve uluslararası gelişmelerden bölgenin azami düzeyde faydalanmasını temin etmek üzere de çalışmalar takip etmektedir.

Samsun Lojistik Merkezi Projesi

Ajansın lojistik sektöründeki 2010 yılı Doğrudan Faaliyet Desteği Programı kapsamında hazırlanan TR83 Bölgesi Lojistik Master Planı ile başlayan çalışmalarının neticesi olarak Samsun'da dağınık durumdaki lojistik odakları bir araya toplayan veya birbirine bağlayan yeni bir lojistik merkez kurulması, bu merkezin altyapısı ile birlikte depolama alanları, gümrüklü alanlar, otoparklar, ofisler gibi üstyapının inşa edilmesini ve sektörün ihtiyaç duyduğu nitelikte işgücü yetiştirilmesi için gerekli eğitim programlarının düzenlenmesini içeren Samsun Lojistik Merkezi Projesi Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın yürüttüğü Bölgesel Rekabet Edebilirlik Operasyonel Programı 4. Proje Paketi başvurularında desteklenmiştir.

Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın "Program Otoritesi" olduğu Bölgesel Rekabet Edebilirlik Operasyonel Programı'nda (BROP) sağlanan yeni bütçe imkânlarını etkili bir şekilde Samsun için kullanabilmek amacıyla 2011 yılında "Samsun Lojistik Merkezi Projesi " hazırlanmıştır. 26.04.2012'de açıklanan nihai değerlendirme sonrası 11 proje 'Önceliklendirilmiş Projeler Listesi'ne girmeye hak kazanmış olup Samsun Lojistik Merkezi Projesi en yüksek bütçeli tek majör proje olarak müzakereye hak kazanmış ve 25.000.000 Avro bütçesi ile büyük bir başarı göstermiştir. İş Çevresinin Geliştirilmesi önceliğinde Endüstriyel altyapının geliştirilmesi tedbir kapsamında hazırladığımız projemiz bütçesi müzakere sürecinde yaklaşık 41,3 milyon Avroya ulaşmıştır.

Samsun Lojistik Köy Projesi 27.09.2013 tarihinde Avrupa Komisyonundan idari uygunluk almıştır. Lojistik köyün kurulacağı alan Yürütme Kurulunu oluşturan kurumlar tarafından satın alınmıştır. 26 Haziran 2014 tarihinde Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu Avrupa Birliği Komisyonundan temsilcilerin katılımıyla Samsun Valiliği ev sahipliğinde ilgili paydaşların katılımı ile Lojistik Köy paydaş toplantısı düzenlenmiştir.

Samsun Lojistik Merkezi Projesi, farklı büyüklükte depolardan ve depo yapılmak üzere hazırlanacak arazilerden bir sosyal ve idari binası, bir komisyon ofisi, itfaiye, hizmet istasyonları, yükleme-boşaltma sistemleri, benzin istasyonu, iki araç ölçüm binası, iki güvenlik binası, yollar, oto ve tır park alanları ve demiryolundan oluşmaktadır. Toplam alanı yaklaşık 670 bin m²'dir. Proje ile birlikte başta girişimciler olmak üzere toptancılar, tüccarlar, esnaf ve KOBİ'ler Lojistik Köy'deki depolama tesisleri, yükleme boşaltma alanları, sosyal tesisler ve idari binalardan yararlanacaklar. Bu hizmet sayesinde bölgedeki KOBİ'ler katma değerlerini ve dağıtım sektöründeki teknolojilerini güçlendirerek rekabet edebilirliklerini artıracaklar. Bu proje aynı zamanda yaklaşık 2 Binden fazla kişiye iş olanağı sağlayarak bölge halkına da ekonomik anlamda destek verecektir. Proje, Samsunlu ihracatçıların artık Marmara limanlarından değil Samsun'dan ihracat yapmasını dolayısıyla limanların daha çok çalışmasını, Samsun'un şehir dışından daha fazla yatırım almasını ve nihai tüketiciye ürün ve hizmetlerin daha kısa zamanda ulaşmasını sağlayacaktır. Proje ayrıca, yalnızca Samsun'daki işletmeler için değil Karadeniz bölgesi ve Samsun limanı hinterlandında yer alan Anadolu'nun pek çok şehrindeki işletmeler için değer yaratacaktır.

Proje, 2018 yılında tamamlanmıştır.

TR83 Bölgesi'nin Rekabetçiliğinin Artırılması Projesi

Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı'nın başvuru sahibi olduğu ve yine Bölgesel Rekabet Edebilirlik Operasyonel Programı kapsamında başarılı bulunan ve desteklenmeye hak kazanan "TR83 Bölgesi'nde Rekabetçiliğinin Artırılması" projesinin Operasyonel Anlaşma İmza Töreni 1 Şubat 2012 tarihinde Samsun'da gerçekleştirilmiştir.

Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı'nın başvuru sahibi olduğu, Bölgesel Rekabet Edebilirlik Operasyonel Programı kapsamında desteklenmeye hak kazanan "**TR83 Bölgesi'nde Rekabetçiliğinin Arttırılması**" **projesinin toplam bütçesi 8.004.819 Avro'dur**. 4 farklı bileşende yürütülen projenin bileşenlere göre bütçe dağılımı aşağıdaki gibidir:

İnşaat: 4.545.119 Avro

İnşaat Müşavirlik: 176.500 Avro

Teknik Yardım: 1.830.000 Avro

Mal alımı: 1.253.200 Avro

Proje ile TR83 Bölgesi'nin sürdürülebilir gelişmesini hızlandırmak ve diğer bölgeler ile bölge içindeki iller arasındaki gelişmişlik farklarını azaltarak Türkiye'nin AB ülkelerine yakınsamasına katkıda bulunmak amacıyla başta Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı olmak üzere, bölgedeki KOBİ'lere hizmet verebilecek altyapının güçlendirilmesi, bölgenin yatırım imkânları açısından ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtımının yapılması hedeflenmiştir.

Proje kapsamında oluşturulacak KOBİ İş Destek ve Uygulama Merkezi yapımı yanında KOBİ ihtiyaç analizi, sektörel analizler, bölge planı faaliyetlerinin gerçekleştirilmesine yönelik dijital veritabanı oluşturulması, sektörel eğitim ve danışmanlık hizmetlerinin kurgulanması, akıllı uzmanlaşma stratejisinin oluşturulması ve teknik destek hizmetlerinin sunulması gibi çeşitli faaliyetler bilim ve sanayi alanındaki paydaşların işbirliği ile başarıya ulaşabilecektir.

Proje, 2017 yılı sonunda tamamlanmıştır.

Teknik yardım bileşeninin başlangıç toplantısı 18 Kasım 2015 tarihinde yapılmış ve uygulaması 24 ay olup 2017 yılı Kasım ayında tamamlanmıştır. Teknik yardım kapsamında Ajansın kurumsal kapasitesinin geliştirilmesi için çeşitli bölgesel ve kurumsal analizler ve planlar hazırlanmış; yatırım tanıtım konusunda faaliyetler yapılmıştır. Bunlardan bazıları aşağıda listelenmiştir:

- ✓ 4 ilde KOBİ eğitimleri
- ✓ 4 ilde sektörel odak grup toplantıları
- ✓ TR83 Bölgesi Akıllı Uzmanlaşma Stratejisi (S3)
- ✓ Samsun İli Akıllı Şehir Stratejisi ve Eylem Planı
- ✓ Bölgesel Rekabet Analizi
- ✓ Kurumsal Stratejik Plan
- ✓ Bölge OSB'leri İhtiyaç Analizi
- ✓ TR83 Bölgesi Yatırım Tanıtım Stratejisi
- ✓ Samsun Sağlık Endüstrisi Zirvesi

İnşaat müşavirlik bileşeni, yapılan Ajans hizmet binasının kontrolörlüğünün yapılabilmesini içermekte olup binanın 15 Haziran 2017 tarihinde geçici kabulüyle birlikte bileşen tamamlanmıştır.

Projenin **inşaat bileşeni** yaklaşık 7.000 m² kapalı alan ve 1.800 m² çevre düzenlemesi olan 3 katlı Ajans hizmet binasının yapımını içermektedir. İnşaat faaliyeti 05 Şubat 2016 tarihinde başlamış olup 15 Haziran 2017 tarihinde binanın geçici kabulü yapılmıştır. Ajansımız, 2017 yılı Eylül ayından itibaren bu binada hizmetlerini sürdürmektedir.

Mal alımı bileşeni ile Ajans bünyesinde Coğrafi Bilgi Sistemi kurulabilmesi amacıyla gerekli donanım, yazılım ve uydu görüntülerinin alımı yapılmıştır. Bu çerçevede GIS programı, uydu görüntüleri, bilgisayar, server ve yazıcı gibi donanım alımı ile Ajans hizmet binası konferans salonu koltukları alımı gerçekleştirilmiştir.

Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı Kayıtdışı İstihdamla Mücadele Ediyor

Temmuz 2010 ile 2011 arasında 12 ay süreli “Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı Kayıtdışı İstihdamla Mücadele Ediyor” projesi başarıyla yürütülmüştür. ÇSGB, SGK ve MFİB Koordinasyonunda yürütülen Yenilikçi Yöntemlerle Kayıtlı İstihdamın Teşvik Edilmesi hibe programı kapsamında Ajans adına hazırlanan ve

bölgemizde yer alan Ticaret ve Sanayi Odaları'nın (TSO)'ların ortak olduğu projenin uygulama süreci tamamlanmıştır. Proje kapsamında 18-29 yaşları arasında en az ilkokul mezunu 80 kişinin iş makineleri kullanımı konusunda eğitimi yapılmıştır. Ayrıca düzenlenen seminer ve paneller, yarışmalar, araştırma raporları, hazırlanacak olan her türlü medya ürünleri sayesinde konunun tüm tarafları arasında farkındalık artırılmıştır. Projenin toplam bütçesi 400.000,00 Avro olup bu tutarın 360.000 Avro'su hibe olarak sağlanmıştır.

Bölgesel İş Kuluçka Merkezleri Ağı “Black Sea BI-NET” projesi

Ajansımız Karadeniz Havzası Sınır Ötesi İşbirliği Programı kapsamında ODİMM-Moldova Kurumu ortaklığıyla hazırlanan Türkiye'nin IPA fonları, ortakların da ENPI fonlarından desteklendiği “Regional Business Incubators' Network-BI-Net” başlıklı bir proje 26 Mart 2013- 26 Mart 2015 tarihleri arasında uygulanmıştır. 6 ülke (Türkiye, Moldova, Yunanistan, Romanya,

Ermenistan ve Ukrayna) ortaklığında uygulanan proje kapsamında Yeni ve yenilikçi KOBİ'lerin güçlendirilmesi ve desteklenmesine aracı olacak iş kuluçka merkezlerine yönelik politikalar geliştirmek; İş geliştirme merkezleri, kamu otoriteleri ve iş kuluçka merkezlerinin kurumsal kapasitelerini artırmak; Karadeniz Bölgesi'ndeki iş kuluçka merkezleri, destek kuruluşları, kamu otoriteleri ve KOBİ'ler arasındaki ülkeler arası işbirliği düzeyini artırmak; İş kuluçka merkezlerinde faaliyet gösteren başlangıç aşamasındaki girişimler ve girişimciler arasında bir işbirliği ağı kurmak amaçlanmıştır. Amaçlara hizmet edecek şekilde proje kapsamında biri Moldova diğeri Türkiye'de olmak üzere 2 açılış toplantısı, 8 proje ekip toplantısı, 4 ülkeye kuluçka merkezi çalışma ziyareti, 4 ülkede KOBİ eğitimleri, 1 kuluçka merkezi network açılış toplantısı ve 2 kapanış toplantısı gerçekleştirilmiştir. Bunun yanı sıra proje ve ortak kuruluşların tanımına katkı sağlayacak ve aynı zamanda iş kuluçka merkezlerinin dahil olacağı bir web sayfası (www.bi-net.eu) sayfası düzenlenmiştir.

Projenin toplam bütçesi 801.000 Avro Euro olup OKA'nın payı 138.000 Avro'dur.

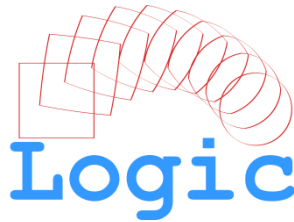
MOBRED -Bölgesel Kalkınma İçin Hareketlilik Projesi

Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları, Hayatboyu Öğrenme Programı, LdV Programı kapsamında OKA'nın sunmuş olduğu MOBRED -Bölgesel Kalkınma İçin Hareketlilik Projesi 2012 yılında uygulanmıştır. Proje ile bölgesel kalkınma ve yatırım destek ve tanıtım alanında deneyim ve pratik bilgiye sahip olunması amacıyla Finlandiya, Portekiz, İspanya ve İtalya'da bulunan bölgesel kalkınma ajanslarına ikişer haftalık çalışma ziyaretleri düzenlenmiştir. Toplam 59.600 € bütçesi olan proje kapsamında 52 kişi ziyaretlere katılım sağlamıştır. Katılımcılar bölgesel kalkınma, sosyo-ekonomik araştırma yöntemleri, stratejik planlama, program yönetim süreçleri, izleme değerlendirme ve yatırım tanıtım faaliyetleri konularında bilgilerini artırmaya yönelik deneyimler kazanmışlardır.

LOGIC Projesi

Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları, Hayatboyu Öğrenme Programı, LdV kapsamında 2011 yılında uygulanmaya başlanan LOGIC'in amacı yetişkin eğitimindeki misyonların değişimidir. Yedi farklı ülkeden ortak kurumların yer aldığı 2011-2013 yılları arasında uygulanan projenin bütçesi 18.000 €'dur. Proje ile yedi farklı proje ortağının kendi ülkesinden hazırladığı yetişkin eğitiminde iyi uygulamaların sunulduğu toplam 21 farklı uygulama paylaşılmıştır. Sürecin anlatıldığı iki gazete yayınlanmış, iyi uygulama el kitabı tamamlanmış ve her ülke kendi diline tercümesini yapmıştır. LOGIC projesi 10 iyi uygulama önerisi çalışılarak kamuoyuna sunulmuştur.

EforT: Environment ForTourism Projesi

AB Gençlik ve Eğitim Programları Merkezi Başkanlığı tarafından yürütülen Hayat Boyu Öğrenme Programı (LLP)/ Grundtvig Programı kapsamında desteklenen “EforT: Environment ForTourism” başlıklı çalışma grubu faaliyeti ile 26 Mayıs - 01 Haziran 2013 tarihleri arasında 11 ülkeden toplam 15 katılımcının katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

Bir hafta süreyle çevre ve turizm ilişkisi üzerine çeşitli çalıştay ve ziyaretler organize edilmiştir. Faaliyet kapsamında Kızılırmak Deltası Kuş Cenneti ve Ayvacık ilçesinde bulunan doğal alanlar ziyaret edilmiştir.Çalıştaylarda beyin fırtınası, rol yapma, grup çalışmaları, önceliklendirme gibi metotlar kullanılmış ve sürdürülebilir ve alternatif turizm konusunda öneriler elde edilmiştir.

Urban Nexus projesi

7.Çerçeve Programından hibe almaya hak kazanan Urban Nexus projesinde Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı iştirakçi konumundadır. Projenin genel amacı, Avrupa Çevre Ajansı'nın stratejisi olan küresel iklim değişikliğinde kentsel adaptasyon stratejisini dikkate alarak küresel iklim değişikliğinin kentlerdeki etkilerini, insanların kent yaşamına etkileri, kentlerde sağlık, arazi kullanımı, bütünleşmiş kent yönetimi ile ilgili faaliyetler geliştirmek ve işbirliği ağları oluşturarak bilginin paylaşılması ve yaygınlaşmasına katkı sağlamaktır. Projenin 2012 yılı içerisinde gerçekleşen faaliyetler çerçevesinde Bulgaristan'da başlangıç toplantısı, Sofya, Danimarka, İngiltere, Barselona, Sofya, Belçika'da çalıştaylar gerçekleştirilmiştir. URBAN-NEXUS 2011 ile 2014 yılları arasında uygulanmıştır.

TR83 Bölgesinde Endüstriyel Tasarım Alanında Genç İstihdamının Artırılması Projesi

Orta Karadeniz Bölgesi'nde İnsan Kaynaklarına Yapılan Yatırımların Teşvik Edilmesi-İnsan Kaynakları Operasyonel Programı İKG-OP kapsamında Sektörel Yatırım Alanlarında Genç İstihdamının Desteklenmesi (PYE II) Programı altında başarılı bulunan TR83 Bölgesinde Endüstriyel Tasarım Alanında Genç İstihdamının Artırılması Projesi'nin genel hedefi; TR83 Bölgesinde endüstriyel tasarım alanında kalifiye ara eleman yetiştirmek yoluyla genç istihdamının artırılmasına katkı sağlamaktır.

Proje kapsamında TR83 Bölgesi'nde endüstriyel tasarım alanında 15-29 yaş arası en az Meslek Lisesi mezunu 60 gence illerimizde öne çıkan sektörlerle yönelik endüstriyel tasarım alanında mesleki eğitim

vererek gençlerin istihdam edilebilirliğinin artırılması amaçlanmıştır. Yaklaşık 500 başvuru içerisinde seçilen 60 kursiyerden 47'si kursların tamamına katılarak katılım belgesi almaya hak kazanmıştır.

Proje faaliyetleri kapsamında 2012 yılında Ajansımız tarafından yapılan ve bölge içerisinde sanayi sektöründe inovasyon ve girişimciliğin geliştirilmesi ve bu alanlarda ulusal ve uluslararası çapta fark yaratılması bakımından endüstriyel tasarım konusuna büyük önem verilen ve atıfta bulunulan, bölge inovasyon stratejisi göz önüne alınarak "TR83 Bölgesinde Bulunan İşletmelerin Tasarım Algısı, Tasarım İş Piyasası Rakamları ve İstihdam Durumu Araştırma Raporu" nun hazırlanması projenin özel hedeflerinden biri olmuştur. Bu çerçevede Amasya, Çorum, Samsun ve Tokat'ta her bir ilde 20 firma olmak üzere toplamda 80 firma ile yüz yüze anket uygulaması yapılmıştır. 10 Şubat 2017 tarihinde yapılan çalıştayda saha bulguları ve proje ekibi tarafından yapılan mevcut durum analizi bulguları katılımcıların görüşlerine sunulmuştur. Araştırma raporunun nihai hali proje kapsamında 500 adet basılarak illerde yapılan konferanslar ve resmi yazı yolu ile paydaşlar ile paylaşılmıştır. Proje kapsamında bir diğer faaliyet bölgemizin 4 ilinde birer günlük konferanslar düzenlenmiştir.

Proje, Samsun, Çorum ve Merzifon OSB'lerinin ortaklığı ve Tokat OSB ile bölgedeki çeşitli firmaların işbirliğiyle gerçekleştirilmiş 12 ayda tamamlanmıştır. Proje 2017 yılı Haziran ayı itibarıyla sonlanmıştır.

OKA Yetişkin Eğitim Kadrosunu Güçlendiriyor Projesi

Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı tarafından, Türkiye Ulusal Ajansı Erasmus+ Yetişkin Eğitimi Personel Hareketliliği 2015 yılı teklif çağrısı döneminde başvurusu yapılan ve Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Operasyonel Programı kapsamında hibe desteği kazanan "OKA Yetişkin Eğitim Kadrosunu Güçlendiriyor" projesinin, 31.12.2015 ile 30.12.2016 tarihlerini kapsayan şekilde 12 ay süresince, 4 ülkenin ev sahipliğinde yürütülmek üzere sözleşmesi imzalanmıştır. Proje kapsamında, ajans personelinin Macaristan, Hollanda, Bulgaristan ve İspanya'da

eğitimler alması ve eğitimler dahilinde edindikleri bilgi ve deneyimi TR83 Bölgesi (Amasya, Çorum, Samsun, Tokat) genelinde uygulaması sağlanmıştır. Proje ile Stratejik Planlama, Proje Döngüsü Yönetimi ve Proje Uygulama eğitimlerini vermekten sorumlu olan toplam 18 uzmanın kapasitesini artırmak, yeni yöntemler öğrenmesini sağlamak, yetişkin eğitimi alanında uzmanlık kazanmasını teşvik etmek ve mevcut eğitim müfredatlarının geliştirilmesi ve eğitim materyallerinin çeşitlendirilmesi hedeflenmiştir.

Proje için program bütçesinden ayrılan pay 58.107 Avro'dur.

Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı Kayıtdışı İstihdamla Mücadele Ediyor-2 Projesi Faaliyetleri

İnsan Kaynakları Operasyonel Programı İKG-OP kapsamında Kayıtlı İstihdamın Teşviki II (PRE II) Programı kapsamında değerlendirme süreci devam eden projenin genel hedefi; TR83 bölgesinde (Samsun, Çorum, Tokat, Amasya) inşaat ve hafriyat sektöründe çalışacak kalifiye eleman yetiştirmek yoluyla genç işsizlerin istihdam imkanlarının artırılmasına katkıda bulunmak ve kayıtdışı istihdam konusunda düzenlenecek etkinlikler yardımıyla bölgedeki kayıtlı istihdamın artırılmasına katkı sağlamaktır.

Okullarda, sendikalarda, işçilere, işverenlere, vatandaşlara gidilerek binlerce insana kayıtlı istihdamın önemi anlatılmıştır. Konuyla ilgili resim ve kısa film yarışmaları düzenlenmiştir. Düzenlenen resim yarışması sayesinde ilkök, ortaokul ve lise düzeyinde yüzlerce öğrenci konuyla ilgili bilgi sahibi olmuş; bu öğrencilerden dereceye giren 60'ına 4 ilde gerçekleştirilen yoğun katılımlı İstihdam Şenliklerinde çeşitli ödüller verilmiştir. Eğitim ve etkinlikler ile birlikte Bölgede hedef kitlelere ulaşabilmek için 6.250 afiş ve 4.000 broşür basılmıştır. "Öğrencilere yönelik farkındalıkların artırılması" kapsamında 8 adet etkinlik yapılmış, 1908 ilkök öğrencisi ve 643 üniversite öğrencisine ulaşılmıştır. "İşletme Koçluğu" faaliyeti kapsamında 20 işletmeye 400 saatlik danışmalık sağlanmıştır.

“Kayıtlı istihdam” konulu kısa film yarışması sonuçları 26 Mayıs 2017 tarihinde açıklanmıştır. Kayıtlı istihdamla mücadele yaklaşımının, proje sonrasında da kamuoyunda sürekli olarak yer alması, proje amacının sürdürülebilirliği açısından son derece önem arz etmektedir. Bu kapsamda hazırlanan 4 adet kamu spotu ve 8 adet TV programı sayesinde kamuoyunun bu konuda farkındalık düzeylerinin artırılmasının sağlanması hedeflenmektedir.

Proje Adı	Uygulama Yılı	Toplam Bütçe (€)	Temel Faaliyetler	Durumu
Samsun Lojistik Merkezi Projesi	2012-2018	41.295.011	-İnşaat -Rapor hazırlığı -Eğitim	Tamamlandı
TR83 Bölgesi'nde Rekabetçiliğin Artırılması Projesi	2012-2017	8.004.819	-İnşaat -Rapor hazırlığı -Eğitim	Tamamlandı
TR83 Bölgesinde Endüstriyel Tasarım Alanında Genç İstihdamının Artırılması Projesi	2015-2016	365.579	-Rapor hazırlığı -Eğitim	Tamamlandı
Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı Kayıtdışı İstihdamla Mücadele Ediyor-2 Projesi Faaliyetleri	2015-2016	333.000	-Rapor hazırlığı -Eğitim	Tamamlandı
OKA Yetişkin Eğitim Kadrosunu Güçlendiriyor Projesi Faaliyetleri	2015-2017	58.107	-Eğitim	Tamamlandı
Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı Kayıtdışı İstihdamla Mücadele Ediyor	2010-2011	400.000	-Rapor hazırlığı -Eğitim	Tamamlandı

Bölgesel İş Kuluçka Merkezleri Ağı “Black Sea BI-NET” projesi	2010-2012	138.000	-Toplantı katılımı -Rapor hazırlığı -Eğitim	Tamamlandı
MOBRED -Bölgesel Kalkınma İçin Hareketlilik Projesi	2011-2012	59.000	-Toplantı katılımı	Tamamlandı
LOGIC Projesi	2010-2012	18.000	-Rapor hazırlığı -Eğitim -Rapor hazırlığı	Tamamlandı
EforT: Environment ForTourism Projesi	2013	13.250	-Çalıştay organizasyon	Tamamlandı
Urban Nexus projesi	2011-2014	0	-Toplantı katılımı	Tamamlandı

ULUSLAR ARASI İŞBİRLİKLERİ

EURADA ÜYELİĞİ

Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı (OKA), 20 Nisan 2010 tarihinden itibaren Avrupa Kalkınma Ajansları Birliği (EURADA)'ya üyeliğini sürdürmektedir. Merkezi Brüksel'de yer alan EURADA'nın toplantı ve faaliyetlerine Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı, Genel Sekreter ve uzman düzeyinde katılım sağlayarak bölgesel kalkınma konusunda uluslar arası işbirlikleri tesis etmekte, bilgi ve tecrübe paylaşımı yapmaktadır. Halen Avrupa genelinden 65 üyesi bulunan EURADA'da ülkemizden 13 üye kalkınma ajansı ve kalkınma birliği yer almaktadır. OKA, 2012-2014 ve 2014-2017 dönemlerinde, farklı Avrupa ülkelerinden kalkınma ajansları ile birlikte EURADA Yönetim Kurulu'nda ülkemizi temsil etmiştir.

15 / 16 Mayıs 2017 tarihlerinde Brüksel'de gerçekleştirilen EURADA Genel Kurul Toplantısında 22 üyenin yer aldığı Yönetim Kurulu'na OKA yeniden ve 3. defa seçilmiştir. 2017-2020 yılı için oluşturulan Yönetim Kurulu'nda Türkiye'den OKA ile beraber İZKA (İzmir Kalkınma Ajansı), İSTKA (İstanbul Kalkınma Ajansı) ve Karacadağ Kalkınma Ajansı yer alacaktır. **Ayrıca, 9 üyeden oluşan EURADA İcra Komitesi'nde OKA Genel Sekreteri Mevlut ÖZEN, 2017-2020 döneminde görev yapmak üzere EURADA'nın İcra Komitesi Başkan Yardımcılığı görevine oy birliği ile seçilmiştir.**

“MIRRORING EU AND TURKISH RDAs” EURADA TÜRKİYE TOPLANTISI

EURADA üyeliğini takiben, EURADA - Avrupa Kalkınma Ajansları Birliği ile OKA - Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı işbirliğinde 25-26 Ekim 2010 tarihlerinde “MIRRORING EU AND TURKISH RDAs” başlıklı seminer Samsun’da gerçekleştirilmiştir. Program kapsamında Türkiye’den 26 kalkınma ajansının yöneticileri ve uzmanları, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı Bölgesel Gelişme ve Yapısal Uyum Genel Müdürlüğü, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Avrupa Birliği Koordinasyon Genel Müdürlüğü ve KSSBS Genel Müdürlüğü, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, AB Genel Sekreterliği Proje Uygulama Başkanlığı, Başbakanlık Tanıtım ve Yatırım Destek Ajansı, Dış İşleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı ve Ateşesi, Yeşilirmak Havzası Kalkınma Birliği, TÜRKONFED, OMÜ, TR83 Bölgesi’nde faaliyet gösteren yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları yurt dışından EURADA Yönetim Kurulu Başkanı ve üyeleri, Genel Sekreteri, Oxford Intelligence ve ECORYS Research and Consulting katılım göstermiştir. Toplam 229 katılımcı programa dahil olmuştur. Bölgesel Kalkınmada iyi uygulamaların paylaşıldığı ve EURADA Yönetim Kurulunun EURADA Kurumsal yapısı ve Avrupa Ülkelerindeki bölgesel kalkınma stratejilerinin ve bölgesel kalkınma ajanslarının yaşadıkları süreçlerin paylaşıldığı konferansta Türkiye’deki kalkınma

ajanslarının kurulumu DPT tarafından anlatılmış ve kurulan kalkınma ajansları izledikleri süreçlerle ilgili sunumlar yapmışlardır. Türkiye’de yeni kurulmuş olan kalkınma ajanslarının oluşturduğu atmosferde gelecekteki programlar için bilgi paylaşımı sağlanmıştır.

AGORADA 2012+ TOPLANTISI

Avrupa Kalkınma Ajansları Birliği EURADA yılda iki defa farklı konu başlıklarında geleneksel AGORADA toplantısı yapmaktadır. 2012 yılının ikinci yarısında gerçekleştirilen toplantı Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı'nın ev sahipliği ve EURADA'nın katkılarıyla Ajans merkezinin bulunduğu Samsun ilinde 18 – 19 Ekim 2012 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir. “Adoption of a Regional Strategy: The Day After” konulu AGORADA 2012+ konferansında 16 farklı ülkeden ve 18 Türkiye’den konuşmacıların katılımıyla yedi farklı temalı oturum gerçekleştirilmiş ve 34 farklı sunum yapılmıştır. Konferansa 104 kişinin resmi kaydı alınmıştır.

Kalkınma Bakanı Sayın Cevdet YILMAZ'ın açılış konuşmalarıyla başlayan konferansın genel çerçevesi, İnovasyonun Bölgesel Kalkınma'ya olan etkisi dünya, Avrupa ve Türkiye ölçeğindeki yeri çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda inovasyonun Avrupa genelindeki farklı örnekleri tartışılmıştır.

AGORADA 2012+ Orta Karadeniz Bölgesel İnovasyon Stratejisinin Kamuoyuna duyurulması yapılmış ve Stratejinin hazırlık dönemi bölgesel çalışmaları ile Stratejinin içeriğiyle ilgili sunumlar gerçekleştirilmiştir.

ULUSLARARASI AKILLI UZMANLAŞMA (S3) STRATEJİSİ KONFERANSI

Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı tarafından yürütülen ve Bölgesel Rekabet Edebilirlik Operasyonel Programı kapsamında desteklenen "TR83 Bölgesinin Rekabetçiliğinin Arttırılması" Projesi kapsamında hazırlanan "Akıllı Uzmanlaşma Stratejisi" (S3) Konferansı 23 Şubat 2017 tarihinde Samsun Sheraton Otel'de düzenlenen konferans ile ulusal ve uluslararası paydaşlarımızla paylaşıldı. "Akıllı Uzmanlaşma Konferansı ile paydaşlarımız arasında konu ile ilgili farkındalığı artırmak hem de diğer Kalkınma Ajansları ve Üniversitelere de yaygınlaştırılmasını sağlamak amaçlanmıştır.

Samsun Valisi Sn. İbrahim ŞAHİN ve Samsun Büyükşehir Belediye Başkanı Sn. Yusuf Ziya YILMAZ'ın ev sahipliğinde gerçekleşen konferans pek çok ulusal ve uluslararası kurumdan temsilcilerin katılımıyla

yoğun ilgi gördü. Konferansa aynı zamanda Bilim Sanayi Teknoloji Bakanlığı Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü AB Mali Programları Dairesi Başkanı Murat ALTUN, Kalkınma Bakanlığı Bölgesel Rekabet Edebilirlik Dairesi Başkanı Serkan VALANDOVA, Avrupa Kalkınma Ajansları Birliği (EURADA) Yönetim Kurulu Başkanı Stanislaw GINDA ve genel müdürü Esteban PELAYO katıldı.

Açılış konuşmaları ile başlayan konferans OKA planlama birimi başkanı İbrahim Ethem ŞAHİN'in TR83 Bölgesi Akıllı uzmanlaşma stratejisi ile ilgili sunumuyla devam etti. İkinci bölümde ise konu ile ilgili uzman temsilcilerin katıldığı panel oturumunda strateji metodolojisi ve farklı uygulama örnekleri tartışıldı.

Konferansın öğleden sonraki bölümünde "İleri Mühendislik/ Future Engineering", "Sağlık Endüstrisi/ Health Industry" , "Tarıma Dayalı Gıda Sanayii / Agro-Food Industry" ve "Mavi Ekonomi ve Turizm / Blue Economy and Tourism" konuları özelinde ilgili işletmelerin ve kurumların katılımıyla eş zamanlı olarak dört çalıştay gerçekleştirilmiştir.

Konferansta ayrıca fuaye alanında ODTÜ Şehir ve Bölge Planlama 4. Sınıf Öğrencilerinin Sunumu gerçekleştirilmiştir. Toplantıya ODTÜ Şehir ve Bölge Planlama Bölümünden Doç. Dr. Emine Yetişkul Şenbil ve Dr. Müzeyyen Anıl Şenyel de katılmıştır. 1/150.000 ölçekte geliştirilen makro kararlara uygun olarak müdahale alanları belirlenmiş ve 1/25.000 ölçekte öneriler geliştirilmiştir. Samsun ile ilgili Çok Fonksiyonlu Bölge Kenti ve Çok Katmanlı Akışlar Bölgesi projelerinin öğrenciler tarafından sunumu gerçekleştirilmiştir.

SAĞLIK ENDÜSTRİSİ ZİRVESİ

Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilen; Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın program otoritesi olduğu Rekabetçi Sektörler Programı kapsamında Ajansımız tarafından uygulanan, Orta Karadeniz Bölgesi'nin Rekabetçiliğinin Arttırılması Projesi (OKAREKAP) kapsamında gerçekleştirilen "Samsun Sağlık Endüstrisi Zirvesi" 3 / 4 Ekim 2017 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Ulusal ve uluslararası katılımcıların yer aldığı bu zirvedeki ana hedefler, Samsun sağlık endüstrisi ve medikal ekipman sektörünü tanıtmak, Samsun'da

medikal aletler kümelenmesinin ulusal ve uluslararası düzeyde bilinirliğini artırmak; ulusal ve uluslararası pazarlarda işbirliklerini ve ilişkileri tesis etmek olmuştur.

Samsun Valisi ve OKA Yönetim Kurulu Başkanı Osman KAYMAK, Samsun Büyükşehir Belediye Başkanı Yusuf Ziya YILMAZ, Ajansımız Genel Sekreteri Mevlut ÖZEN ve MEDİKÜM Başkanı Dr. Ahmet AYDEMİR konuşmalarını gerçekleştirmiştir.

Ajansımız PPKB Başkanı İbrahim Ethem ŞAHİN, OKAREKAP kapsamında gerçekleştirilen "Tıbbi Cihazlar Endüstrisi İçin Stratejik Hedefler" Raporu sunumunu; Microsoft Türkiye Genel Müdür Yardımcısı Levent ERKAN ise "Tıbbi cihaz sektörü için dijital fırsatlar ve dijital pazarlama" sunumunu gerçekleştirmiştir. İlk günkü zirve, soru-cevap bölümü ve kapanış değerlendirmelerinin ardından sona ermiştir. Zirvenin ikinci gününde ise katılımcılar, Samsun'da yer alan tıbbi cihaz sektörü firmaları ile Ajansımız yeni hizmet binasını ziyaret etmiştir.

DÜNYA YATIRIM TANITIM AJANSLARI BİRLİĞİ (WAIPA) ÜYELİĞİ

WAIPA, küresel ve bölgesel düzeyde Yatırım Tanıtım Ajansları arası işbirliğinin geliştirilmesi ve yatırım çekme konusundaki deneyim aktarımını kolaylaştırmak amacıyla kurulmuştur.

WAIPA, sunduğu network fırsatlarının yanı sıra kapasite geliştirme ve yatırım tanıtımı alanında iyi örnekleri birbirlerine aktarabilecekleri bir forum görevi de görmektedir.

OKA 2011 yılında WAIPA üyesi olmuştur.

WAIPA Başkanlığı Başbakanlık Yatırım Ajansı Başkanı Sayın Arda ERMUT tarafından yürütülmektedir.

ORTA KARADENİZ BÖLGESİ / KARADENİZ ÇANAĞI İŞBİRLİĞİ FORUMLARI

Bölgedeki firmaların dış ticaret potansiyelinin harekete geçirilmesine ve Bölgenin ekonomik potansiyelinin uluslararası ölçekte tanıtımına katkı vermek üzere düzenlenen organizasyonlar 2012-2014 yılları arasında gerçekleştirilmiştir. Organizasyonlara hem kamu hem de özel sektörden yetkililer katılarak işbirlikleri konularında görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

30 MAYIS – 2 HAZİRAN 2012 – SAMSUN / TÜRK-RUS İŞ KONSEYİ

25-27 HAZİRAN 2013 – SAMSUN / ORTA KARADENİZ BÖLGESİ TÜRK-RUS İŞ FORUMU

22 EKİM 2014 – SAMSUN / ORTA KARADENİZ BÖLGESİ SINIRÖTESİ İŞBİRLİĞİ FORUMU

**ORTA KARADENİZ
TÜRK-RUS İŞ FORUMU
*2013***

**Среднее Черное море
турецко-русский
бизнес-форум
*2013***

SAMSUN
САМСУН
25 - 27 HAZİRAN 2013
25 - 27 ИЮНЬ 2013

Orta Karadeniz Bölgesi
Sınırötesi İşbirliği İş Forumu
Middle BlackSea Region
Crossborder Cooperation Business Forum
2014

AJANS MALİ DESTEKLERİ

GENEL AÇIKLAMALAR

PROJE TEKLİF ÇAĞRISI

Proje teklif çağrısı, belirli bir destek programı kapsamında, nitelikleri net bir şekilde belirlenmiş olan potansiyel başvuru sahiplerinin, önceden belirlenen konu ve koşullara uygun olarak proje teklifi sunmaya davet edilmesidir.

Başvuru sahiplerine proje hazırlayabilmeleri için 45-90 gün arası bir süre verilir. Sunulan projeler Ajans tarafından ön incelemeye tabi tutulur ve idari kontrolleri tamamlanır. Teknik değerlendirme ise Bağımsız Değerlendiriciler aracılığı ile yapılır. Yarışma mantığı içerisinde alınan puanlara göre sıralamaya tabi tutularak programa tahsis edilen bütçe projelere aktarılır.

Teklif çağrısı kapsamında finanse edilen projeler, küçük ölçekli altyapı programlarında iki yıllık, diğer programlarda ise bir yıllık uygulama süresini aşamaz. Küçük ve orta boy işletmelerin de destek alabildiği bir program olup destekler hibe şeklindedir. Projelerin bir kısmı yararlanıcı kurumlar tarafından karşılanır ve buna eşfinansman bütçesi denir.

DOĞRUDAN FAALİYET DESTEĞİ

Bölgenin kalkınması için belirlenmiş olan stratejik öncelikler doğrultusunda tanımlanan faaliyetlere verilen bir destek türüdür. Ajans, bölgenin kalkınması ve rekabet gücü açısından önemli fırsatlardan yararlanılmasına, bölge ekonomisine yönelik tehdit ve risklerin önlenmesinde acil tedbirlerin alınmasına, kritik öneme sahip araştırma ve planlama çalışmalarına, bölgenin yenilikçilik ve girişimcilik kapasitesini geliştirmeye yönelik iş geliştirme merkezleri, teknoloji geliştirme merkezleri, teknoparklar gibi kuruluşların ve bunların tesislerinin kurulması amacıyla yapılacak fizibilite benzeri ön çalışmalar gibi bölge için önemli olabilecek stratejik eylemlerin başlatılmasına ve gerçekleştirilmesine ve büyük hacimli yatırım kararlarına kısa vadede etki edilmesi ve yönlendirilmesine katkı sağlanmasına yönelik faaliyetlere bu kapsamda destek verir.

2016 YILI SONU İTİBARIYLA DOĞRUDAN FAALİYET DESTEĞİ SONA ERMİŞTİR.

FİZİBİLİTE DESTEĞİ

Programın Genel Amacı: TR83 bölgesinin kalkınması ve rekabet gücü açısından önemli fırsatlardan yararlanılmasına, bölge ekonomisine yönelik tehdit ve risklerin önlenmesine, bölgenin yenilik ve girişimcilik kapasitesinin geliştirilmesine yönelik proje havuzunun güçlendirilmesidir.

2018 Yılı Mart ayından itibaren uygulanmaktadır.

2019 yılı Program bütçesi 1.200.000 TL'dir.

Yatırım tutarı 10 milyon TL'nin altında olan projelerin fizibilite desteği talepleri için;

Asgari Tutar: 50.000 TL

Azami Tutar: 150.000 TL

Yatırım tutarı 10 milyon TL ve üzerinde olan projelerin fizibilite desteği talepleri için;

Asgari Tutar: 50.000 TL

Azami Tutar: 250.000 TL olarak uygulanmaktadır.

TEKNİK DESTEK PROGRAMI

Teknik Destek, bölgedeki yerel aktörlerin bölgesel kalkınma açısından önem arz eden, ulusal, bölgesel, il düzeyinde veya kurumsal düzeyde tanımlanmış stratejik planları, eylem planları veya çalışma programları gibi politika belgelerinde önceliklendirilen ve kurumsal kapasite eksikliği nedeniyle hazırlık ve uygulama aşamalarında bir takım sorunlarla karşılaşılan çalışmalarına katkı sağlamak amacıyla Kalkınma Ajansının verdiği destektir. Ajans tarafından sağlanacak teknik destekle; Bölgedeki merkezi kamu kurumlarının güçlendirilmesi; Yerel yönetimlerin planlama çalışmaları; Sivil toplumun ve özel kesimin güçlendirilmesi; Ulusal stratejiler, eylem planları ile bölge plan ve programlarını uygulayıcı faaliyetler; Yerel ve bölgesel kalkınmaya katkıda bulunabilecek diğer faaliyetlerin desteklenmesi amaçlanmaktadır. Teknik Destek Programı kapsamında finanse edilen faaliyetler üç aylık uygulama süresini aşamazlar. Teknik Destek Programı yıl boyu açık bir program olup, başvurular ikişer aylık dönemler halinde değerlendirilir.

2019 yılı Program bütçesi: 700.000 TL'dir.

Eğitim desteği talepleri için azami tutar: 20.000 TL; Danışmanlık ve diğer teknik destek desteği talepleri için azami Tutar: 30.000 TL'dir.

GÜDÜMLÜ PROJE DESTEĞİ

Güdümlü projeler, proje teklif çağrısı yöntemi uygulanmadan doğrudan destek sağlamaya yönelik olarak; bölge planında öngörülen öncelikler doğrultusunda, konusu ve koşulları ajans öncülüğünde ve yönlendirmesinde belirlenen özel nitelikli model projelerdir.

Güdümlü projelerde genel olarak özel sektör işletmeciliğini güçlendirecek şekilde, üretim ve ihracat kapasitesinin geliştirilmesi, iyi uygulama örneklerinin oluşturulması, sektörel çeşitlenmenin ve ihtisaslaşmanın desteklenmesi, özel bilgi, beceri ve teknolojilerin geliştirilmesi, transferi veya yaygınlaştırılması, yeni finansman modellerinin geliştirilmesi, üniversite sanayi işbirliğinin desteklenmesi, yeni hizmet ve üretim organizasyonlarının geliştirilmesi, işbirliği ağları ve değer zinciri oluşturulması, kümelenmelerin desteklenmesi, yeni sanayi altyapısı ve organizasyon modellerinin geliştirilmesi ve bölgedeki sektörlerin ihtiyaç duyacağı alanlarda insan kaynaklarının geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Güdümlü Proje Desteği kapsamında finanse edilen faaliyetler, iki yıllık uygulama süresini aşamaz.

2009-2019 YILLARI ARASI AJANS MALİ DESTEKLERİ TABLOSU (2019 YILI MART AYI İTİBARIYLA)

(İmzalanmış ama henüz devam eden projeler de hesaba dahil edilmiştir)

FİNANSMAN ENSTRÜMANI	PROJE SAYISI	DESTEK TUTARI (Milyon TL)	TOPLAM YATIRIM (Milyon TL)
PROJE TEKLİF ÇAĞRISI	390	119,5	246,1
GÜDÜMLÜ PROJE	7	35,7	58,7
DOĞRUDAN FAALİYET DESTEĞİ	70	3,8	5,2
FİZİBİLİTE DESTEĞİ	5	0,7	1,0
TEKNİK DESTEK	215	1,2	1,2
TOPLAM	688	160,9	312,2

PROJE TEKLİF ÇAĞRILARI

YIL	KONU	TEMA
2018	TURİZMİN GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK KÜÇÜK ÖLÇEKLİ ALTYAPI	ALTYAPI
2018	ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİNDE ORTAK ÜRETİM	ALTYAPI

	ALTYAPISININ İYİLEŞTİRİLMESİ	
2016	TURİZMİN GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK KÜÇÜK ÖLÇEKLİ ALTYAPI YATIRIMLARINA MALİ DESTEK	ALTYAPI
2014	KOBİLERE YÖNELİK YENİLİKÇİ YAKLAŞIMLAR	KOBİ
2014	YENİLENEBİLİR ENERJİ	ALTYAPI
2013	DEZAVANTAJLI GRUPLARA YÖNELİK KÜÇÜK ÖLÇEKLİ ALTYAPI	ALTYAPI
2013	DEZAVANTAJLI GRUPLARA YÖNELİK SOSYAL İÇERME	SOSYAL
2011	KOBİLERİN REKABET GÜCÜNÜN ARTIRILMASI VE DIŞ TİCARETİN GELİŞTİRİLMESİ	KOBİ
2011	İNSAN KAYNAKLARININ GELİŞTİRİLMESİ	SOSYAL
2010	TURİZME YÖNELİK KÜÇÜK ÖLÇEKLİ ALTYAPI	ALTYAPI
2009	İŞLETMELERİN REKABET GÜCÜNÜN ARTIRILMASI VE DIŞA AÇILMASI	KOBİ

KONU	PROJE SAYISI	HİBE MİKTARI (MİLYON TL)	TOPLAM YATIRIM (MİLYON TL)
2018 KÖA	33	20,8	41,2
2018 OSB	11	7,2	12,8
2016 KÖA	27	18,0	37,8
2014 KOBİ	74	16,1	33,8
2014 YENERJİ	16	8,5	21,8
2013 KÖA	24	5,7	10,4
2013 SOSYAL	24	1,7	2,2
2011 KOBİ	65	14,3	30,1
2011 İKG	30	2,0	2,5
2010 KÖA	36	18,0	36,8
2009 KOBİ	79	14,5	30,8

2009 - İŞLETMELERİN REKABET GÜCÜNÜN ARTIRILMASI VE DIŞA AÇILMASI

İL	PROJE SAYISI	TOPLAM YATIRIM	HİBE	EŞ FİNANSMAN
AMASYA	15	6.384.294,08	2.968.486,15	3.415.807,93
ÇORUM	26	9.904.254,05	4.598.513,05	5.305.741,00
SAMSUN	26	10.337.670,40	4.836.584,92	5.501.085,48
TOKAT	12	4.194.736,15	2.096.474,55	2.098.261,60
TOPLAM	79	30.820.954,68	14.500.058,67	16.320.896,01

2009 İşletmelerin Rekabet Gücünün Artırılması Ve Dışa Açılması MDP Performans Göstergeleri Gerçekleşme Tablosu

<u>Performans Göstergeleri</u>	<u>Birim</u>	<u>Gerçekleşen</u>	<u>Hedeflenen</u>	<u>Gerçekleşme Yüzdesi (%)</u>
İşe alınan personel sayısı	Adet	713	741	96
Tanıtım materyali harcamaları	Bin TL	98	114,5	85,5
Yeni makine harcamaları	Milyon TL	26,4	27,6	96
Alınan yeni makine sayısı	Adet	797	949	84
Firmanın yeni ürün sayısı	Adet	105	108	97
Alınan patent, marka ve / veya lisans sayısı	Adet	3	7	43
Teknik ve kalite standartlarına göre alınan sertifikalar	Adet	35	36	97
Pazarlama faaliyetlerine yönelik harcamalar	Bin TL	86	55	156

Amasya-Merzifon Elektromotor

Çorum-Ünal Yem

Samsun-Rönmed Medikal

Tokat-Isıcam

2010 - TURİZME YÖNELİK KÜÇÜK ÖLÇEKLİ ALTYAPI

PROJE SAYISI	TOPLAM YATIRIM	HİBE	EŞ FİNANSMAN
36	36.767.740,50	18.000.000,00	18.767.740,50

2010 - TURİZME YÖNELİK KÜÇÜK ÖLÇEKLİ ALTYAPI MDP PERFORMANS GÖSTERGELERİ GERÇEKLEŞME TABLOSU

Performans Göstergeleri	Birim	Hedeflenen	Gerçekleşen	Gerçekleşme oranı (%)
Düzenlenen veya rehabilite edilen turizm alanı	dekar	128.675	233.914	181
Fiziksel iyileştirme ve gelişme sağlanan turistik tesis sayısı	adet	2	2	100
Modernizasyonu gerçekleştirilen veya iyileştirilen kaplıca, ören yeri, kayak tesisi, müze vs. Sayısı	adet	5	6	120
Yeni yapılan spor sahası	adet	5	5	100
Alınan gezinti teknesi ve gezinti kayığı ve su sporu aracı sayısı	adet	5	5	100
Hazırlanan afiş, broşür, ilan, pano vb.	adet	16.681	13.400	80
Tanıtım materyali sayısı	adet	4.520	4.580	101
İyileştirilen ve/veya dönüştürülen sokak, cadde vb sayısı	adet	7	9	128
Yeni yapılan rekreasyon alanı	metrekare	27.503	21.870	80
Yapılan yürüyüş ve koşu parkuru alanı	metre	12.185	12.185	100

Yapılan kamelya sayısı	adet	65	65	100
Yapılan parke ve doğal taş kaplama alanı	metrekare	87.400	84.272	96
Restorasyonu yapılan yapı sayısı	adet	85	85	100
Tadilatı Tamamlanan ve Rehabilite Edilen Kültürel Miras Alanı	metrekare	31.100	29.350	94
Rehabilite edilen tarihi taş duvar alanı	metrekare	2.344	2.344	100
Dolgu Yapılan Alan	metreküp	24.250	49.000	200
Turizm Sektörüne Kazandırılan Yeni Yatak Sayısı	adet	48	52	108
Engellilere Kazandırılan Yeni Sosyal tesis Sayısı	adet	1	1	100
Engellilere Kazandırılan Rehabilitasyon Merkezi Sayısı	adet	1	1	100
Yeni istihdam edilen personel sayısı	adet	8	46	575
Yeni yapılan sosyal ve turistik tesis sayısı	adet	20	30	150
İyileştirilen Yol Uzunluğu	metre	19.680	16.830	85
Dış cephe giydirme ve çatı onarımı yapılan bina sayısı	adet	8	8	100
Atık su arıtımı için artırılan kapasite miktarı	metreküp	300	300	100
Projenin uygulanması ile birlikte mevcut hava/su kirliliğini oluşturan parametrelerdeki azalma oranı	yüzde	100	100	100
Sanayi alanlarında yenilenen çme suyu isale-şebeke uzunluğu	metre	5.234	4.700	90
Proje Kapsamında Montajı Tamamlanan Elektrik Armatürü Sayısı	adet	1.720	2.053	120
Proje Kapsamında Montajı Tamamlanan Elektrik Armatürü Uzunluğu	metre	1.720	1.720	100
Proje Kapsamında Montajı Tamamlanan Kablo Uzunluğu	metre	54.910	54.910	100

Atıksuları arıtılan sanayi tesisi sayısı	adet	32	35	109
Proje Kapsamında Teşhir ve Tazimde Kullanılan Materyal Sayısı	adet	1.213	1.534	126
Proje Kapsamında Kurulan Atölye Ve Sergi Salonu Sayısı	adet	7	8	114
Proje Kapsamında Sergilenen Tezhip, Hat Gibi Geleneksel El Sanatlarımızdan Oluşan Ürün Sayısı	adet	10	10	100
Yeni düzenlenmeye başlanan ulusal etkinlik sayısı	adet	2	2	100
Oluşturulan Yamaç Paraşütü Alanı	metrekare	2500	1.500	60
Yeni yapılan kamp alanı	metrekare	488	488	100
Yeni yapılan anıt sayısı	adet	3	3	100
Işıklandırılan tarihi mekan sayısı	adet	2	2	100
Kurulan uygulama ve eğitim merkezi	adet	1	1	100
Müzelerde yapılan sergi alanı	metrekare	45	45	100
Oluşturulan turistik bilgi noktası	adet	3	3	100
Yenilikçi Kürasyon çalışması başlatılan müze sayısı	adet	1	1	100
Kurulan web sitesi sayısı	adet	6	6	100

Amasya Harşena Dağı ve Kalenin Aydınlatılması   Çorum Mecitözü Eski Askerlik Şubesi Binası

Samsun Çakallı Han

Tokat Mercimek Tepe Yamaç Paraşütü

2011 - İNSAN KAYNAKLARININ GELİŞTİRİLMESİ

PROJE SAYISI	TOPLAM YATIRIM	HİBE	EŞ FİNANSMAN
30	2.472.717,69	2.018.074,64	454.643,05

2011 - İNSAN KAYNAKLARININ GELİŞTİRİLMESİMDP PERFORMANS GÖSTERGELERİ GERÇEKLEŞME TABLOSU

<u>Performans Göstergeleri</u>	<u>Birim</u>	<u>Hedeflenen</u>	<u>Gerçekleşen</u>	<u>Gerçekleşme oranı (%)</u>
Düzenlenen Eğitim Sayısı	adet	111	110	99
Gerçekleşen eğitim süresi	saat	11.200	11.096	99
Eğitilen Engelli Sayısı	kişi	175	169	96
Eğitilen Genç Sayısı	kişi	220	208	95
Eğitilen Kadın Sayısı	kişi	456	362	80
Eğitilen kırsal yerleşkedeki erkek sayısı	kişi	170	155	91
Eğitilen kırsal yerleşkedeki kadın sayısı	kişi	190	150	79
Eğitilen kırsal yerleşkedeki kişi sayısı	kişi	360	305	85
Düzenlenen Seminer Sayısı	adet	40	37	93
Seminere Katılan Kadın Sayısı	kişi	725	671	92
Seminere Katılan Erkek Sayısı	kişi	775	736	95
Düzenlenen Toplantı Sayısı	adet	82	77	94
Toplantıya Katılan Kadın Sayısı	kişi	1020	540	53

Toplantıya Katılan Erkek Sayısı	kişi	1430	968	68
İstihdam Edilen Genç Sayısı	kişi	166	64	38
İstihdam Edilen Kadın Sayısı	kişi	92	70	76
Verilen sertifika sayısı	adet	148	146	99
Sürekli Çalışan Sayısı	kişi	16	9	56
Oluşturulan web sitesi sayısı	adet	7	7	100
Proje Kapsamında Gerçekleştirilen Ulusal Organizasyon Sayısı	adet	5	6	120
Oluşturulan laboratuvar ve atölye sayısı	adet	12	9	75
Düzenlenen Sergi Sayısı	adet	3	3	100
Düzenlenen anket sayısı	adet	1030	1030	100
Projenin Sonucunda Yayımlanan Araştırma Sayısı	adet	4	4	100
Danışmanlık Hizmetlerinden Faydalanan Kişi Sayısı	kişi	350	300	85
Kurulan Engelli Koordinasyon Merkezi	adet	1	1	100
Basılan ve Dağıtılan Broşür Sayısı	adet	22.700	21.200	94
Basılan ve Dağıtılan Afiş Sayısı	adet	850	830	97
Hazırlanan Tabela Sayısı	adet	51	51	100

Amasya Ebru ve Çini İşleme Eğitim Merkezi

Çorum-Bedensel Engellilere Esnek Çalışma Ortamı

Samsun-Engelsiz Yaşamak İçin İstihdam

Tokat-Organik Gıda Üretimi

2011 - KOBİLERİN REKABET GÜCÜNÜN ARTIRILMASI VE DIŞ TİCARETİN GELİŞTİRİLMESİ

İL	PROJE SAYISI	TOPLAM YATIRIM	HİBE	EŞ FİNANSMAN
AMASYA	10	4.427.381,75	2.134.421,57	2.292.960,18
ÇORUM	26	12.539.799,78	5.860.890,02	6.678.909,76
SAMSUN	22	9.735.621,52	4.781.910,28	4.953.711,24
TOKAT	7	3.372.319,20	1.541.216,40	1.831.102,80
TOPLAM	65	30.075.122,25	14.318.438,27	15.756.683,98

2011 - KOBİLERİN REKABET GÜCÜNÜN ARTIRILMASI VE DIŞ TİCARETİN GELİŞTİRİLMESİ MDP PERFORMANS GÖSTERGELERİ GERÇEKLEŞME TABLOSU

<u>Performans Göstergeleri</u>	<u>Birim</u>	<u>Hedeflenen</u>	<u>Gerçekleşen</u>	<u>Gerçekleşme oranı (%)</u>
Sürekli Çalışan Yeni Personel Sayısı	kişi	511	586	114
Üretim Kapasitesindeki ortalama artış yüzdesi	yüzde	30	35	115
İhracat yapılan yeni ülke sayısı	adet	40	44	110
Alınan yeni makine sayısı	adet	529	523	99
Yeni Makine Harcamaları	Milyon TL	19,9	20,7	104
Bölge İçin Yeni Ürün Sayısı	adet	5	4	80
Firmaların Yeni Ürün Sayısı	adet	96	81	84,3
Firmaların Sunduğu Yeni Hizmet Sayısı	adet	3	3	100
Ar-Ge İçin Yapılan Harcamalar	TL	444.800	444.800	100

Alınan kalite belgesi sayısı	adet	3	3	100
Teknik ve kalite standartlarına göre alınan sertifikalar	adet	10	6	60
Katılım Sağlanan Sergi/Fuar Sayısı	adet	2	2	100
Düzenlenen Eğitimlere Katılım Sayısı	kişi	166	217	130
Danışmanlık Hizmetlerinden Faydalanan Kişi Sayısı	kişi	108	62	57,4
Eğitim/Danışmanlık Faaliyetlerine Yapılan Harcamalar	TL	6.200	6.200	100
Yayınlanan Web Sitesi Sayısı	adet	5	5	100
Basılan tabela sayısı	adet	64	64	100
Basılan ve Dağıtılan Broşür Sayısı	adet	26.352	15.000	57
Basılan ve Dağıtılan Katalog Sayısı	adet	3.000	2.000	66

Amasya

Çorum

Samsun

Tokat

2013 - DEZAVANTAJLI GRUPLARA YÖNELİK SOSYAL İÇERME

PROJE SAYISI	TOPLAM YATIRIM	HİBE	EŞ FİNANSMAN
24 PROJE	2.170.774,00	1.680.057,34	490.716,66

2013 - DEZAVANTAJLI GRUPLARA YÖNELİK SOSYAL İÇERME MDP PERFORMANS GÖSTERGELERİ GERÇEKLEŞME TABLOSU

<u>Performans Göstergeleri</u>	<u>Birim</u>	<u>Hedeflenen</u>	<u>Gerçekleşen</u>	<u>Gerçekleşme oranı (%)</u>
Projeler süresince düzenlenen eğitim sayısı	Adet	55	119	216
Projeler süresince düzenlenen toplam eğitim süresi	Saat	11.912	11.371	95
Projeler kapsamında verilen eğitimlerden faydalanan genç sayısı	Kişi	578	710	122
Projeler kapsamında verilen eğitimlerden faydalanan engelli sayısı	Kişi	545	314	58
Proje kapsamında hibe faydalanıcısının verdiği eğitimlerden faydalanan kadın sayısı	Kişi	830	1.452	175
Projeler süresince düzenlenen seminer sayısı	Adet	44	22	50
Projeler kapsamında düzenlenen seminerlere katılan kadınların sayısı	Kişi	1.250	1.294	103
Projeler kapsamında düzenlenen seminerlere erkeklerin sayısı	Kişi	900	599	67
Projeler süresince düzenlenen toplantı sayısı	Adet	109	71	65
Projeler kapsamında düzenlenen toplantılara katılan kadınların sayısı	Kişi	1.913	1.279	67
Projeler kapsamında düzenlenen toplantılara katılan erkeklerin sayısı	Kişi	2.259	1.466	65
Projeler süresince düzenlenen çalıştay sayısı	Adet	1	1	100
Projeler kapsamında düzenlenen çalıştaya katılan kişi sayısı	Adet	80	88	110
Projeler kapsamında istihdam edilen genç çalışan sayısı	Kişi	9	18	200
Projeler kapsamında istihdam edilen engelli çalışan sayısı	Kişi	1	1	100
Projeler kapsamında istihdam edilen kadın çalışan sayısı	Kişi	22	42	190

Projeler kapsamında sürekli olarak istihdam edilen çalışan sayısı	Kişi	41	53	130
Tanıtım faaliyetlerinde kullanılmak üzere tasarlanan basılı tabela sayısı	Adet	79	72	92
Tanıtım faaliyetlerinde kullanılmak üzere tasarlanan basılı broşür sayısı	Adet	31.450	26.850	85
Projeler kapsamında oluşturulan kadın toplum merkezi sayısı	Adet	1	1	100
Projeler kapsamında oluşturulan engelli eğitim merkezi sayısı	Adet	1	1	100
Projeler kapsamında oluşturulan eğitim atölyesi sayısı	Adet	4	4	100
Projeler kapsamında düzenlenen yarışma, sergi ve tiyatro oyunu sayısı	Adet	10	10	100
Projeler kapsamında oluşturulan web sitesi sayısı	Adet	4	4	100

Amasya – Benim İçin Konuş Projesi

Çorum – İstihdama Yönelik Engelli Mesleki Eğitim

Samsun – JUDOWN

Tokat – Çocuklar Oyuncak; Kadınlar Meslek Sahibi Oluyor

2013 - DEZAVANTAJLI GRUPLARA YÖNELİK KÜÇÜK ÖLÇEKLİ ALTYAPI

PROJE SAYISI	TOPLAM YATIRIM	HİBE	EŞ FİNANSMAN
24 PROJE	10.368.071,94	5.670.015,04	4.698.056,90

2013 - DEZAVANTAJLI GRUPLARA YÖNELİK KÜÇÜK ÖLÇEKLİ ALTYAPI MDP PERFORMANS GÖSTERGELERİ GERÇEKLEŞME TABLOSU

Performans Göstergeleri	Birim	Hedeflenen	Gerçekleşen	Gerçekleşme oranı (%)
Engellilerin erişebileceği nitelikte yapılan park alanı	m ²	15.635	15.709	100
Engellilerin erişebileceği nitelikte yapılan otopark alanı	m ²	75	25	34
Engellilerin kullanımına uygun yapılan yürüyüş parkur uzunluğu	m	400	350	87
Engelli öğrencilere uygun hale getirilen okul sayısı	adet	29	24	83
Görme engellilerin kullanımına elverişli hale getirilen kütüphane sayısı	adet	8	8	100
Engelli bireylerin kullanımına elverişli hale getirilen spor kompleksleri/tesisleri sayısı	adet	1	1	100
Engellilerin kullanımına uygun hale getirilen toplu taşıma aracı sayısı	adet	3	3	100
Engelli kullanımına yönelik yeniden düzenlenen kaldırım uzunluğu	m	69.186	72.148	104
Engelli bireylere uygun hale getirilen trafik sinyalizasyon sistemi adedi	adet	20	34	170
Zihinsel ve fiziksel engelli bireylere yönelik kurulan sosyal faaliyetler yürütebilecekleri atölye/tesis sayısı	adet	4	4	100
Engelli bireylerin istihdam edilebilirliklerini artırmak amaçlı kurulan kariyer ve mesleki eğitim merkezi sayısı	adet	3	3	100
Oluşturulan meslek edindirme ve üretim atölye sayısı	adet	3	3	100
Dezavantajlı gruplara yönelik oluşturulan eğitim merkezi veya atölye sayısı	adet	3	3	100
Dezavantajlı gruplar ve ailelerine yönelik oluşturulan toplum destek merkezi sayısı	adet	2	2	100
Oluşturulan Kadın Çalışmaları ve Eğitim Merkezi sayısı	adet	1	1	100
Engellilerin erişebileceği nitelikte yapılan asansör	adet	29	23	80
Görme engellilerin kullanımına elverişli hale getirilen bina sayısı	adet	4	13	325
Engellilerin kullanımına yönelik yapılan WC sayısı	adet	28	24	86
Engellilerin kullanımına yönelik yapılan rampa sayısı	adet	29	23	80
Bina içi ve çevresinde yapılan hissedilebilir yüzey alanı	metre	190	2.275	1.200
Dağıtılan Broşür Sayısı	adet	7.000	5.000	71

Amasya – Engelsiz Yaşam Parkı

Çorum – Kamuda Engeller Kalkıyor

Samsun – Yaşayan Eğitim Kampüsü

Tokat – Yolları Açın Biz Geliyoruz

2014 – YENİLENEBİLİR ENERJİ

PROJE SAYISI	TOPLAM YATIRIM	HİBE	EŞ FİNANSMAN
16 PROJE	21.766.432,30	8.496.909,10	13.269.523,20

Amasya – Üretirken Öğreniyoruz

Çorum – İncesu'da Tarih Solar ile Aydınlanıyor

Samsun – samSUN Enerji Projesi

Tokat – Rüzgarla Enerji Üretiyorum, Temiz Enerji Tüketiyorum

2014 - KOBİLERE YÖNELİK YENİLİKÇİ YAKLAŞIMLAR

İL	PROJE SAYISI	TOPLAM YATIRIM	HİBE	EŞ FİNANSMAN
AMASYA	15	6.842.430,00	3.272.129,20	3.570.300,80
ÇORUM	17	8.690.660,00	3.993.898,12	4.696.761,88
SAMSUN	34	14.762.322,00	7.167.676,78	7.594.645,22
TOKAT	8	3.519.791,14	1.682.527,21	1.837.263,93
TOPLAM	74	33.815.203,14	16.116.231,31	17.698.971,83

Amasya

Çorum

Samsun

Tokat

2014 - KOBİLERE YÖNELİK YENİLİKÇİ YAKLAŞIMLAR MDP PERFORMANS GÖSTERGELERİ GERÇEKLEŞMELERİ TABLOSU

Gösterge Adı	Mevcut Durum	Hedef	Gerçekleşen
Ar-Ge harcamalarının toplam harcama oranındaki artış	0	10	10
Ar-Ge personeli sayısının toplam personele oranı	8	10.1	14.1
Basılan Tabela Sayısı	0	79	89
Basılan ve Dağıtılan Broşür Sayısı	0	16100	12500
Bölgede geliştirilen yeni ürün sayısı (firma ölçeği hariç)	150	515	617
Danışmanlık Hizmetlerinden Faydalanan Kişi Sayısı	0	456	396
Düzenlenen Eğitim Sayısı	0	80	61
Düzenlenen Seminer Sayısı	0	7	1
Düzenlenen Toplantı Sayısı	0	4	6
Eğitilen Engelli Sayısı	0	3	3
Eğitilen Genç Sayısı	28	196	193
Eğitilen Kadın Sayısı	30	146	105
Eğitilen kırsal yerleşkedeki erkek sayısı	1	1	1
İstihdam Edilen Engelli Sayısı	0	5	4
İstihdam Edilen Genç Sayısı	27	228	274
İstihdam Edilen Kadın Sayısı	133	286	308
İşletmede geliştirilen prototip ürün sayısı	1	2	2
İşletmenin ihracat oranındaki artış	115	493	379
İşletmenin tedarik ve dağıtım zinciri kapasitelerindeki artış oranı	87	330	230.3
Marka tescili sayısındaki artış	0	202	201
Oluşturulan web sitesi sayısı	2	1	0

Proje kapsamında geçici olarak istihdam edilen kişi sayısı (proje ekibi dışında)	153	173	175
Proje kapsamında işletmenin üretim kapasitesinin artırılması ve modernizasyonuna yönelik yapılan harcama tutarı	0	24755042.2	24834694.33
Proje kapsamında sürekli olarak istihdam edilen kişi sayısı (proje ekibi dışında)	637	1055	1090
Proje kapsamında temin edilen ve daha önce bölgede bulunmayan makine sayısı	2	59	73
Proje sonunda işletmenin kapasitesindeki artış oranı	230	2020	1779
Projenin tamamlanması sonucunda birim maliyetlerde meydana gelen azalış	0	240	152.2
Projenin tamamlanması sonucunda üretim miktarında meydana gelen artış	300	2062	1653.8
Seminere Katılan Erkek Sayısı	0	40	14
Seminere Katılan Kadın Sayısı	4	6	0
Sürekli Çalışan Sayısı	1846	2257	2229
Toplam Ar-Ge harcamasındaki artış	0	110	10
Ülke ölçeğinde geliştirilen yeni ürün sayısı	151	503	602
Yapılan teknoloji transferi sayısı	0	26	22
Yeni alınan patent, lisans, faydalı model, marka tescili, tasarım vb. sayısı	14	27	18

2016 - TURİZMİN GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK KÜÇÜK ÖLÇEKLİ ALTYAPI YATIRIMLARINA MALİ DESTEK PROGRAMI

PROJE SAYISI	TOPLAM YATIRIM	HİBE	EŞ FİNANSMAN
27 PROJE	37,8 Milyon TL	18 Milyon TL	19,8 Milyon TL

Programın amacı, TR83 Bölgesinin ekonomik ve kültürel kalkınma potansiyellerini harekete geçirerek yerel yönetimlerin güçlendirilmesi, kentsel dokuların korunması, geliştirilmesi ve restorasyonu, turizme yönelik kentsel altyapının iyileştirilmesine katkı sağlamaktır.

Programın öncelikleri şunlardır;

- Turizm altyapısına yönelik olarak planlı kentsel gelişimin teşvik edilmesi,
- Kentsel dokuların güçlendirilmesi ve geliştirilmesi için kentsel ve turizm altyapılarının iyileştirilmesi, bölgeye ve yöreye özgü farklı turizm türlerinin birbirine entegrasyonunu sağlayarak çok çeşitli turizm imkânlarını farklı sektörel kullanımlarla bir arada sunulabilen alternatif turizm odaklı (sağlık ve termal, golf, kış sporları, doğa ve kültür turizmi, yöresel yemekler, vb.) turizm kent veya köylerinin oluşturulması, kültürel ve sanatsal gösterilerin sergileneceği tesisler ve mekânların inşa edilmesi.

2018 YILI YENİ MALİ DESTEK PROGRAMLARI

Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı'nın yürüttüğü 2018 Yılı Mali Destek Programları kapsamında hibe almaya hak kazanan **44** projeye Ajans tarafından **toplam 28 milyon TL** kaynak aktarılacaktır.

27 Aralık 2017 tarihinde ilan edilen ve proje teslim süresi 26 Mart 2018'de sona eren 2018 Yılı Mali Destek Programları kapsamında, "Turizmin Geliştirilmesine Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Yatırımlarına Mali Destek Programı" için başarılı bulunan 33 adet proje için toplam 20,8 milyon TL ve "Organize Sanayi Bölgelerinde Ortak Üretim Altyapısının İyileştirilmesi Mali Destek Programı" için başarılı bulunan 11 adet proje için 7,2 milyon TL hibe desteği sağlanacaktır.

Kazanan Projeler

"Turizmin Geliştirilmesine Yönelik Küçük Ölçekli Altyapı Yatırımlarına Mali Destek Programı"

Proje Adı	Başvuru Sahibi Adı	Proje Adı	Başvuru Sahibi Adı
BUDAKÖZÜ VADİSİ'NİN DOĞA TURİZMİNE KAZANDIRILMASI	Çorum İl Özel İdaresi	Kadim Kentin Yeni Kültür Rotası,Sofular.	Amasya İl Özel İdaresi
İSMET EKER KIRSAL YAŞAM VE TARIM ÇİFTLİĞİ	Çorum İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	SULARIN BİRLESTİĞİ YERDE AYAKTA KALMIS BİR SU YAPISI "TARİHİ EREK HAMAMI"	ERBAA BELEDİYESİ
Ambarköy Tarım ve Kırsal Yaşam Müzesi	Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı	Ladik Akdağ Doruk Kafe	Etüt ve Projeler Dairesi Başkanlığı
Oğuz Adası	HİTİT ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ	TOKAT SULUSOKAK TARİHİ KENT MEYDANI UYGULAMA PROJESİ	TOKAT ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ
Bafra Kapıkaya Yamaç Paraşütü Tesisi	KAYNAK GELİŞTİRME VE İŞTİRAKLER DAİRESİ BAŞKANLIĞI	ORTA KARADENİZ DE KIRSAL TURİZM KARGI BELEDİYESİ İLE GELİŞİYOR	Kargı Belediye Başkanlığı
Altı Asırlık Resul Dede Cami Restorasyon Projesi	AMASYA İLİ SULUOVA İLÇESİ KÖYLERE HİZMET GÖTÜRME BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI	Hamit Köyü Kır Pansiyonu ve Lokantası	Ladik Belediye Başkanlığı

"21.YÜZYILDA YAVUZ SELİM MEYDANI DÜZENLEMESİ"	Amasya Belediye Başkanlığı	Bafra Kolay Sahil Yolu ve Çevre Düzenlemesi	Fen İşleri Dairesi Başkanlığı
OZANLAR EDEBİYAT MÜZE KÜTÜPHANESİ	TOKAT VALİLİĞİ	DİJİTAL KENT AMASYA	Amasya Valiliği
Suluova Madencilik Müzesi	Suluova Belediye Başkanlığı	MASAL PARK / TEMATİK LUNAPARK PROJESİ	Atakum Belediye Başkanlığı
Kurtuluş Yolu Güzergahı Çevre Düzenlenmesi	Samsun Büyükşehir Belediyesi Makine İkmal ve Onarım Daire Başkanlığı	YEŞİL ÇERMİK EVLERİ VE SOSYAL YAŞAM ALANI	Reşadiye Belediye Başkanlığı
Orda Bir Köy Var, YAKINDA!	Alaçam Belediye Başkanlığı	Keçeci Baba Türbesi Çevre Düzenlemesi	ERBAA KÖYLERE HİZMET GÖTÜRME BİRLİĞİ
VEZİRSUYU TABİAT PARKI'NDA YÖREYE AİT DOĞAL, KÜLTÜREL VE TARİHİ DEĞERLERİN TANITILMASI VE KORUNMASI PROJESİ	ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI XI. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ (SAMSUN)	YEŞİL BİR NEFES	Yakakent Belediye Başkanlığı
AMASYA KALESİ SUR DUVARLARI ONARIM PROJESİ II	Amasya İl Kültür Ve Turizm Müdürlüğü	BORABOY GÖLÜ REKREASYONEL GELİŞİM PROJESİ	TAŞOVA KÖYLERE HİZMET GÖTÜRME BİRLİĞİ
Ladik Alibey Konağı Kültürevi Projesi	Ladik Kaymakamlığı	Almus Tufantepe Rekreasyon Alanları Geliştirme Projesi	Almus İlçesi Köylere Hizmet Götürme Birliği Başkanlığı
HİTİT KÖYÜ ÇEVRE DÜZENLEMESİ VE PEYZAJI	Boğazkale İlçesi Köylere Hizmet Götürme Birliği	YEŞİLİRMAK KENARI SEYİR KULESİ	Tokat Belediye Başkanlığı
NİKSAR'DA BEKLENEN AN, TERMAL TURİZM MERKEZİ ONAN!	Niksar Köylere Hizmet Götürme Birliği Başkanlığı	YEŞİLİRMAK HAVZASI BÖLGESEL MARKALAŞMA VE DESTİNASYON PROJESİ	Yeşilirmak Havzası Kalkınma Birliği
Osmanpaşa Konağı	Tokat İl Milli Eğitim Müdürlüğü		

"Organize Sanayi Bölgelerinde Ortak Üretim Altyapısının İyileştirilmesi Mali Destek Programı"

Proje Adı	Başvuru Sahibi Adı	Proje Adı	Başvuru Sahibi Adı
Turhal Organize Sanayi Bölgesinin Sosyal ve İdari Altyapısının Güçlendirilmesi	Turhal Organize Sanayi Bölgesi	Osmancık Organize Sanayi Bölgesi İdari ve Teknik Altyapı Geliştirme Projesi	Osmancık Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğü
ANNELER ÇALIŞIYOR ERBAA OSB GELİŞİYOR	ERBAA ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ	Çorum OSB Pozitif Enerji	Çorum Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü
Kavak Organize Sanayi Bölgesi'nin Elektrik Altyapısının Geliştirilmesi ve Teknik Kapasitesinin Güçlendirilmesi Projesi	Kavak Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğü	MEVCUT ATIKSU ANALİZ LABORATUVARININ TEKNİK ALTYAPISININ İYİLEŞTİRİLMESİ İLE ÇEVRESEL İZLENEBİLİRLİĞİN SAĞLANMASI	Samsun Merkez Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğü

Havza OSB Alt Yapı Geliştirme ve Sanayiciler İçin Cazibe Merkezi Haline Getirme Projesi	SAMSUN HAVZA ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ	AMASYA OSB'DE HİZMET KONTROL VE EĞİTİM MERKEZİ OLUŞTURULMASI	Amasya Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü
Çorum Sungurlu O.S.B Yönetim Binası ile Hizmetimiz Artıyor	Sungurlu Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü	Suluova TDİ Besi OSB; Hayvan Sağlığını Koruma ve Nitelikli İnsan, Sağlıklı Hayvan üretim, eğitim ve gelişim merkezi projesi	Suluova Tarıma Dayalı İhtisas Besi Organize Bölgesi Müdürlüğü
TOKAT MERKEZ OSB AKILLI ŞEBEKE SİSTEMLERİ	Tokat Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü		

GÜDÜMLÜ PROJE DESTEĞİ

YARARLANICI	PROJE ADI	TOPLAM YATIRIM	HİBE	EŞ FİNANSMAN
SAMSUN TİCARET VE SANAYİ ODASI	SAMSUN FUAR VE KONGRE MERKEZİ	12.023.981,63	7.000.000,00	5.023.981,63
HİTİT ÜNİVERSİTESİ	ÇORUM TEKNOLOJİ GELİŞTİRME BÖLGESİ PROJESİ	6.000.000,00	4.500.000,00	1.500.000,00
AMASYA BELEDİYESİ	AMASYA YEŞİLİRMAK KAUÇUK BENDİ, REKREASYONEL ALANLARIN OLUŞTURULMASI, YENİLENEBİLİR ENERJİ EKSENLİ GELİŞİM PROJESİ	16.092.394,00	7.000.000,00	9.092.394,00
SAMSUN BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ	KIZILIRMAK DELTASI DOĞAL YAŞAM EKSENLİ KALKINMA PROJESİ	6.995.000,00	4.946.464,29	2.048.535,71
TOKAT BELEDİYESİ	TOKAT TARİHİ MEYDAN ÇARŞISI'NIN TURİZM CAZİBE ALANINA DÖNÜŞTÜRÜLMESİ	10.547.015,00	7.000.000,00	3.547.015,00
SAMSUN BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ	BUZAĞI CAN SÜTÜ PROJESİ	3.984.525,33	2.988.394,00	996.131,33
ÇORUM İL ÖZEL İDARESİ	ÇORUM İLİNİN TIBBİ VE AROMATİK BİTKİ ÜRETİM MERKEZİ HALİNE GETİRİLMESİ PROJESİ	3.035.554,55	2.276.665,90	758.888,65
TOPLAM	7 PROJE	58.678.470,18	35.711.523,94	22.966.946,24

1. "SAMSUN FUAR VE KONGRE MERKEZİ"

"Samsun Fuar ve Kongre Merkezi" projesi Türkiye'nin ilk Güdümlü Projesi olarak Kalkınma Bakanlığı tarafından onaylanmış ve proje 2013 yılında tamamlanarak açılışa hazır hale getirilmiştir. 14,2 milyon TL'lik projenin 7 milyon TL'si Ajansımız tarafından karşılanmıştır. 2014 yılı itibariyle TÜYAP Otomotiv Fuarı ile birlikte fuar organizasyonları başlamıştır. 2015 yılında gerçekleştirilen Kitap Fuarı, Tarım Fuarı ve İnşaat Fuarı'na ek olarak bundan sonraki yıllarda da birçok organizasyona ev sahipliği yapmaktadır.

2.ÇORUM TEKNOLOJİ GELİŞTİRME BÖLGESİ (TEKNOKENT)

2012 Yılı GÜdümlü Proje Desteği Programı' kapsamında toplam bütçesi 6.000.000 TL olan ve 4.500.000 TL'lik kısmı OKA tarafından hibe desteği ile finanse edilen Çorum Teknoloji Geliştirme Bölgesi (TEKNOKENT) Projesi'nin 24 aylık uygulama dönemi 18 Aralık 2012 tarihinde gerçekleştirilen imza töreni ile başlamıştır. Teknokent'te faaliyet gösterecek AR-GE üreten firmalara kiralanacak ofislerin yanı sıra Teknokent Yönetimi'ne tahsis edilecek ofisleri de kapsayan bir inşaat ve işletme alma süreci öngörülmüştür. Toplam 5.229 m² kapalı alana sahip 3 katlı Teknokent binasında 20-75 m² arasında farklı büyüklüklerde 30 adet ofis, 1 adet toplantı salonu, 1 adet seminer salonu ve 2 adet kafeterya oluşturulması hedeflenmiştir. Proje kapsamında 18.02.2014 tarihinde düzenlenen ihale sonrasında yüklenici firmayla 28.03.2014 tarihinde sözleşme imzalanarak yapım işlerine başlanmıştır. TEKNOKENT'in temel atma töreni ise 09 Haziran 2014 Pazartesi tarihinde gerçekleştirilmiştir. Projenin tüm faaliyetleri 2014 yılında tamamlanmış olup 2015 Ocak ayı içerisinde sunulan kesin hakediş ve nihai rapor ile proje sona ermiştir.

3.“AMASYA YEŞİLİRMAK KAUÇUK BENDİ, REKREASYONEL ALANLARIN OLUŞTURULMASI, YENİLENEBİLİR ENERJİ EKSENLİ GELİŞİM PROJESİ”

Ajansımız tarafından uygulanan '2014 Yılı GÜdümlü Proje Desteği Programı' kapsamında desteklenen "Amasya Yeşilirmak Kauçuk Bendi, Rekreatyonel Alanların Oluşturulması, Yenilenebilir Enerji Eksenli

Gelişim Projesi” imza töreni 22 Ekim 2014 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Projenin 16.092.394 TL’lik olan toplam bütçesinin 7.000.000 TL’lik kısmı Ajansımız tarafından desteklenmektedir.

Proje, 2018 yılı 4.çeyreğinde tamamlanmıştır.

Amasya şehir içi kesitinden geçen ve tarihi doku ile bir arada bulunan Yeşilirmak nehrinin bu tarihi doku ile bütünleştirilmesi amaçlandığı projenin beklenen sonuçları şunlardır;

- Yaz aylarında debi ve akım derinliğinin düştüğü Yeşilirmak Nehri’nin akım derinliğinin yaz aylarında artırılarak kent yaşamı ve turizm sektörüne olumsuz etkilerinin önüne geçilmesi,
- Yeşilirmak Nehri’nin sandallarla gezilebilir hale getirilerek, ilk defa bir turizm ürünü olarak sektörün hizmetine sokulması,
- Sergi ve müze binası inşa edilmesi
- Amasya ve TR83 Bölgesi’nde bir örneği bulunmayan 200kw kurulu gücündeki hidrodinamik burgu HES, proje sonunda işletmeye alınarak bölgedeki akarsularda bu modelin yaşama geçirilmesine öncülük edilmesi,
- Kafeterya, çay ocakları, iskeleler, kabartma yapısı ve müzede yeni istihdamın sağlanması ve yeni yöresel ve hediyelik eşya satış yeri işletmesinin kent ekonomisine kazandırılması.

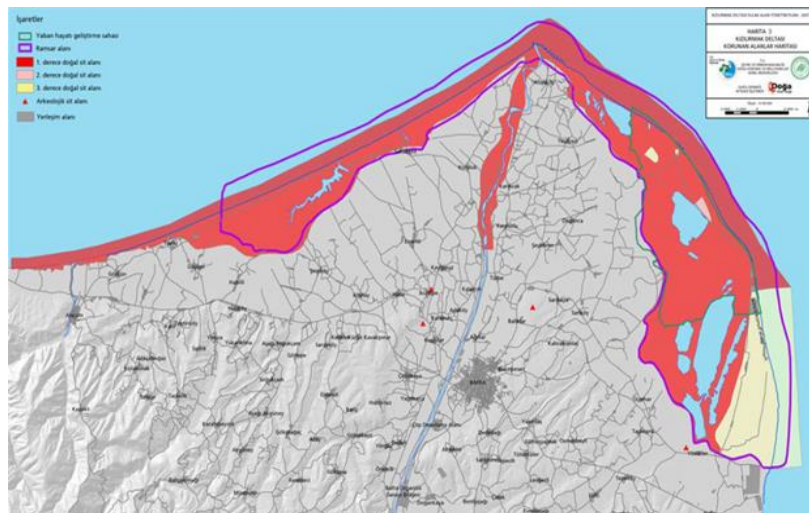
4.KIZILIRMAK DELTASI DOĞAL YAŞAM EKSENLİ KALKINMA PROJESİ

Samsun Büyükşehir Belediyesi tarafından sunulan proje, 9 Mayıs 2017 tarihinde imzalanmış ve uygulanmaya başlamıştır.

Proje İştirakçileri: Samsun Ticaret ve Sanayi Odası, Samsun Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Orman ve Su İşleri Bakanlığı XI. Bölge Müdürlüğü, İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Manda Üreticileri Birliği, Doğanca-Sarıköy-Yörükler Su ürünleri Kooperatifi

Kızılırmak Deltası'nın koruma ve kullanma dengesi dikkate alınarak; doğal yapısının, ekolojik özelliklerinin ve biyolojik çeşitliliğin korunması ve geliştirilmesi için gerekli tedbirlerin alınması, geliştirilmesine katkı sağlayacak faaliyetlerin yapılması ve desteklenmesi, su kuşları ile alandaki diğer canlıların ve doğal yaşam unsurlarının korunmasına ve sürekliliğinin sağlanmasına yönelik altyapı ve üstyapı çalışmaları yapılacaktır. Ayrıca, Kızılırmak Deltası Sulak Alanı ve Kuş Cennetinin UNESCO Dünya Miras Listesine girmesi için gerekli hazırlık faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir. Ajans katkısı 4.946.464,29 TL olan projenin toplam bütçesi 6.995.000 TL'dir.

Yapım işi ihalesi gerçekleştirilmiş olup yer teslimi yapılmıştır. UNESCO başvuru dosyası hazırlanmıştır.

5.TOKAT TARİHİ MEYDAN ÇARŞISI'NIN TURİZM CAZİBE ALANINA DÖNÜŞTÜRÜLMESİ

15 Ekim 2014 tarihinde Tokat'ta bölgedeki paydaşların katılımı ile bir hazırlık toplantısı gerçekleştirilmiştir. Toplantıda; çalışmanın yürütücülüğünün Tokat Belediye Başkanlığı tarafından yapılması planlanmış ve Doğrudan Faaliyet Desteği programı kapsamında fizibilite çalışmalarının hazırlanması tasarlanmıştır. "Tokat Tarihi Kent Meydanı Projesi Fizibilite Dosyası Hazırlama Projesi" TR83/16/DFD/01 referans numaralı DFD sözleşmesi ile hazırlanmıştır. Toplam bedeli 64.380,00 TL olan projeye Ajansımız tarafından 54.723,00 TL hibe tahsis edilmiştir.

Tokat Belediye Başkanlığı (Proje uygulayıcısı), Tokat Valiliği (Proje iştirakçisi), Tokat Özel İdaresi (Proje Ortağı), Gaziosmanpaşa Üniversitesi (Proje iştirakçisi), Tokat Ticaret ve Sanayi Odası (Proje iştirakçisi) ve Meydan Çarşısı İşyeri Sahipleri Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği (Proje iştirakçisi) mutabakat metnini 22.11.2016 tarihli toplantıda imzalamışlardır.

Tokat Meydan Bölgesinde alanın tarihi kimliğindeki niteliğine bağlı olarak; mekânsal düzenlemelerin yapılarak, ekonomik ve sosyal olarak kentle yeniden bütünleşmesini sağlayacak bir cazibe merkezi oluşturmak amaçlanmaktadır.

Proje Çıktıları ve

Beklenen Sonuçlar:

- Yeniden düzenlenen 1944 m² açık alan
- Yeniden düzenlenen 6758 m² kapalı alan
- Mevcut işletmelerin ortalama %25 ciro artışı olacağı,
- 70 adet işletmede toplam 64 kişi ek istihdam sağlanacağı
- Proje ile birlikte Tokat iline gelecek turist-ziyaretçi sayısının 20 yıl boyunca yıllık ortalama 426.000 kişi (%5'i proje kaynaklı olmak üzere) olması beklenmektedir.

Projenin imza töreni, 15 Ağustos 2017 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Ajans katkısı 7 milyon TL olan projenin toplam bütçesi 10 milyon TL'dir.

Yapım işi ihalesi gerçekleştirilmiş olup yükleniciye yer teslimi yapılmıştır.

6.BUZAĞI CAN SÜTÜ PROJESİ

Samsun Büyükşehir Belediyesi tarafından hazırlanan ve Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı (OKA) tarafından %75 oranında (2.988.394 TL) finanse edilen, 3.984.525,00 TL bütçeye sahip Buzağı Can Sütü Projesi'nin sözleşmesi Samsun Büyükşehir Belediyesi ve Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı tarafından 12.12.2017 tarihinde imzalanmıştır.

Samsun Büyükşehir Belediyesi'nin yürütücü, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Yeşilirmak Havzası Kalkınma Birliği, Amasya, Tokat, Çorum ve Samsun illerindeki yetiştirici birlikleri, Tarım ve Orman Müdürlükleri ile beraber uygulanmakta olan proje ile erken buzağı ürünlerinin en aza indirilmesi hedeflenmektedir. Yeni doğan buzağı, ilk 8 saat içerisinde canlı ağırlığının %10'u miktarında bu sütten alıp, bağışıklık sistemini harekete geçirmesi gerekmektedir. Buzağı kayıplarının çoğunun bu ilk sütün kaliteli ve doğru verilemediğinden kaynaklandığı ortaya konulmuştur.

Bu kapsamda Ondokuz Mayıs ilçesi Dereköy mevkiinde atıl durumda olan bir okul binasının tadilatı yapılmış ve bu binada zengin ağız sütü (kolostrum) ikamesinin süt tozu şeklinde üretilen ve Türkiye'de bir ilk olan tesis kurulmuştur.

Konu ile ilgili 6 ay süren bir Ar-Ge çalışması sonucunda hazırlanan teknik şartname ile kolostrum kurutucusunun ihalesi yapılmıştır. Tesiste kullanılan makine, düşük sıcaklıkta tozlaştırma işlemi yapabilen bir makinedir. Proje dahilinde yapılan kolostrum kurutucu makinesi %100 yerli olup, bu konuda Ülkemizde yapılan ilk makinedir.

Makinanın test üretimi yapılmış olup, kurutma sonucu kolostrum sütünde önem arz eden immunoglobulin proteinlerinde kayıp oranı, dünya literatüründe kabul edilebilir limitlerin çok altında değerler olduğu görülmüş ve makinanın testi başarı ile gerçekleştirilmiştir.

7. ÇORUM İLİNDE TIBBİ VE AROMATİK BİTKİ ÜRETİMİNİN GELİŞTİRİLMESİ

2018 yılı ocak ayında OKA ile Çorum İl Özel İdaresi arasında imzalanmıştır.

Projenin toplam maliyeti 3.035.554,55 TL olup projenin %75'i (2.276.665,90) Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı tarafından Güdümlü Proje Desteği kapsamında desteklenmektedir. %25'lik eş-finansman tutarının (758.888,65 TL) ise proje başvuru sahibi Çorum İl Özel İdaresi tarafından finanse edilmektedir.

Lavanta, nane ve kekik üretimi başlamıştır.

Proje Amaçları:

Dodurga ilçesine kurulan tesisle kentin tıbbi aromatik bitki üretim merkezi haline getirilerek ilde yetişen önemli bitki türlerinin fide ve tohum ıslahını sağlanması, tarımsal araştırma çalışmaları ile bölgenin ekonomik ve tarımsal kalkınma potansiyellerinin harekete geçirilerek kırsal alanların cazibe merkezi haline gelmesi ve yoksulluğun azaltılarak köyden kente göçün azaltılması amaçlanırken yıllık 10 milyon fide üretilerek Türkiye'nin aromatik bitki ithalatının önüne geçilmesi hedefleniyor.

3,5 milyon liraya mal olan tesiste bulunan 2 bin 400 metrekarelik sera ve 120 bin metrekarelik açık sahada kapari, kişniş, kimyon, ekinezya, rezene, sarı kantaron, adaçayı, çörekotu, kekik, lavanta, melisa, tıbbi nane gibi bitkiler ve aromatik bitki fidanları yetiştirilecektir.

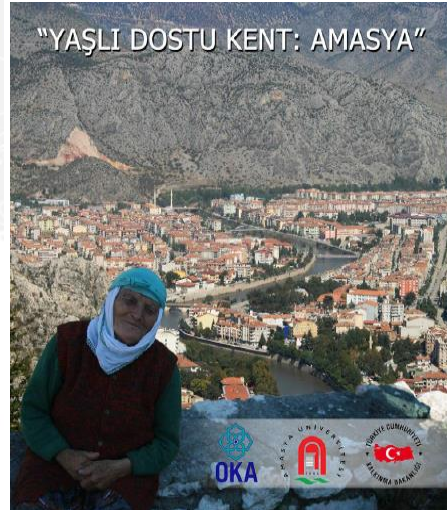
GÜDÜMLÜ DESTEKLERİNDE FİKİR AŞAMASINDA VEYA SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI ONAYINDA BEKLEYEN PROJELER

Sıra	Proje Konusu	Proje Sahibi	Başlangıç Toplantısı	Mutabakat Zaptı	Son Durum
1	Altı Köy Yenilenebilir Enerji Eksenli Gelişim ve Tarımda Dönüşüm Projesi	Altı Köy Elektrik Enerjisi Üretim ve Tüketim Koop.	06/02/2018	27/04/2018	Bakanlık onayı için iletilmiştir.
2	Samsun Metal Metroloji ve Kalibrasyon Laboratuvarının teknik ve kurumsal kapasitesinin güçlendirilmesi	Samsun Ticaret ve Sanayi Odası	02/02/2018	01/03/2018	Bakanlık onayı için iletilmiştir.
3	Şiddete Maruz Kalan ve Risk Altındaki Çocuklar, Kadınlar ve Gençlere Destek Projesi	Samsun Büyükşehir Belediyesi	19/02/2018	17.07.2018	KAYS girişi yapılıyor
4	Akdağ'dan Kazova'ya Kırsal Turizm Rotası Projesi	Tokat İl Özel İdaresi	11/06/2018	24/07/2018	KAYS girişi yapılıyor
5	Samsun Ticaret Borsası Özel Gıda Kontrol Laboratuvarının Kapasitesinin Geliştirilmesi Projesi	Samsun Ticaret Borsası	19/06/2018	Çalışma sürüyor.	Taraflar mutabakat metni üzerinde çalışıyor.
6	Üretimden Pazarlamaya Tarım Sektöründe Dönüşüm Projesi	Tokat İl Özel İdaresi	01.08.2018	Hazırlık Aşamasında	Başlangıç toplantısı yapıldı
7	Samsun Sporcu Sağlığı Merkezi	Samsun İl Sağlık Müdürlüğü	03.08.2018	Hazırlık Aşamasında	Değerlendirme süreci devam ediyor

DOĞRUDAN FAALİYET DESTEĞİ

PROJE SAYISI	TOPLAM YATIRIM	HİBE	EŞ FİNANSMAN
70 PROJE	5,2 Milyon TL	3,8 Milyon TL	1,4 Milyon TL

Ajansın ihtiyaçlarına önemli girdiler de sağlayacak araştırmalara destek vermek amaçlı Doğrudan Faaliyet Desteği programına bölgemizden **70 adet projeye 3,8 milyon TL** destek verilmiş olup eş finansmanla beraber **5,2 milyon TL'lik** projeler ortaya konulmuştur.

FİZİBİLİTE DESTEĞİ

Programın Genel Amacı: TR83 bölgesinin kalkınması ve rekabet gücü açısından önemli fırsatlardan yararlanılmasına, bölge ekonomisine yönelik tehdit ve risklerin önlenmesine, bölgenin yenilik ve girişimcilik kapasitesinin geliştirilmesine yönelik proje havuzunun güçlendirilmesidir.

2018 Yılı Mart ayı itibariyle açılan yeni bir mali destek türü olan Fizibilite Desteğinde bugüne kadar 6 proje ile sözleşme imzalanmış olup; 678 bin TL'lik hibe verilmiş olup; toplam proje bütçesi 981 bin TL'dir.

TEKNİK DESTEK

Yerel aktörlerin bölgesel kalkınma açısından önem arz eden, ancak kurumsal kapasite eksikliği nedeniyle hazırlık ve uygulama aşamalarında sıkıntı ile karşılaşılan çalışmalarına katkı sağlamak amaçlı Teknik Destek programına bölgemizden 215 adet projeye destek verilmiş olup bu eğitimler sayesinde 8.272 kişiye eğitim verilerek kurumsal kapasitelerin artırılması noktasında önemli destekler verilmiştir.

PROJE SAYISI	KATILIMCI SAYISI
215 PROJE	8.272

Amasya – Kamu Kurumlarında Halkla İlişkiler Eğitimi

Çorum - Üstün Yetenekli / Zekalı Öğrencilerin Tanılanmasını Ve Eğitimini Destekleyenlerin Eğitimi

Samsun – Yöneticiler İçin Koçluk Becerileri Tokat – Eğitimde Ölçme Değerlendirme Formatör Eğitimi

SOSYAL ALANDAKİ ÇALIŞMALAR

TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ ÇALIŞMALARI

TÜRKİYE VE TR83 BÖLGESİ'NDE TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ VE KALKINMA RAPORU

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği konusunda farkındalığının artırılması ve daha geniş kitlelere ulaşılabilmesi amacıyla Türkiye ve TR83 Bölgesi'nde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Kalkınma Raporu hazırlanmıştır.

Raporda Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Kalkınma'da Ana Yaklaşımlar tarihsel bir perspektifle ele alınmış, Türkiye'de Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinde Yasal Çerçeve bölümü ile Türkiye'de son yıllarda yapılan hukuki düzenlemeler incelenmiş; nüfus, eğitim, istihdam, çalışma hayatı, şiddet, karar alma mekanizmalarına katılım konularında Amasya,

Çorum, Samsun ve Tokat illeri ve Türkiye istatistikleri ile diğer düzey 2 bölgeleri ortalamaları da sunularak Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Kalkınma Göstergeleri bölümünde ele alınmıştır. Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı Tarafından Desteklenen Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Sağlanmasına Yönelik Projeler ise yine bu raporda yer almıştır. Raporun son kısmında ise Dünya Bankası ve Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı 2012 Yılı Dünya Kalkınma Raporu Tanıtım Toplantısı'nın konuşmalarının bir bölümü yer almıştır. Bu çalışmanın devamında toplumsal cinsiyet eşitliği alanında ülkemizde bölgeler arasındaki farklılıkları incelemek üzere kadın-erkek bazında ve 26 Düzey 2 bölgesi için TÜİK tarafından açıklanan veriler temel bileşenler analizi yöntemi ile analiz edilerek Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Endeksi oluşturulmuştur.

Bu kapsamda gerçekleştirilen diğer faaliyetlerden örnekler:

✓ Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Eğitici Eğitimi
✓ Samsun Yerel Eşitlik Eylem Planı İzleme ve Değerlendirme Çalışmaları
✓ Türkonfed - İş Dünyasında Kadın Raporu Değerlendirme Çalışmayı
✓ İş'te Kadın Çalışmayı

SİVİL TOPLUM ÇALIŞMALARI

SİVİL TOPLUMUN GELİŞTİRİLMESİ STRATEJİSİ

Ajansımız Amasya, Çorum, Samsun ve Tokat'ta toplumsal kalkınmanın gerçekleştirilmesi için çeşitli çalışmalar yürütmektedir. Bu çalışmaların kapsamında 2014 yılında Türkiye ve TR83 Bölgesi'nde Sivil Toplum Analizi ve TR83 Bölgesi Sivil Toplum Geliştirme Stratejisi hazırlanmıştır. Çalışmada sivil toplum kavramı ve sivil toplumun Türkiye'de gelişimi, Türkiye ve TR83 Bölgesi'nde sivil toplumun analizi, GZFT çalışması ile mevcut durum ortaya konulmuş ve buna uygun strateji ve eylem planı hazırlanmıştır.

SİVİL TOPLUM BULUŞMASI

Türkiye’de ve TR83 Bölgesi’nde sivil toplum örgütlenmelerinin mevcut yapılarının ve geliştirilmesi için neler yapılması gerektiğini tartışmak ve ulusal ve yerel sivil toplum örgütlerini bir araya getirmek amacıyla Sivil Toplum Buluşması 16 Nisan 2014 tarihinde Samsun’da Orta Karadeniz

Kalkınma Ajansı tarafından düzenlenmiştir. Toplantı ile Amasya, Çorum, Samsun ve Tokat illeriyle beraber tüm Türkiye’den pek çok farklı sivil toplum örgütünün temsilcileri Samsun’da buluşmuştur. Toplantıda Türkiye’de Sivil Toplumun Yapısı: Mevcut Durum ve Geleceğe Dair Öngörüler, Sivil Topluma Yönelik Destekler ve Yerelde Sivil Toplum: Başarılar ve Zorluklar oturumları düzenlenmiştir.

Bu kapsamda gerçekleştirilen diğer faaliyetlerden örnekler:

✓ Ulusal Gönüllülük Komitesi Etkinliği
✓ Sivil Toplum Örgütleri Stratejik Planlama Eğitimi ve Stratejik Plan Kılavuzu
✓ STK’lara Yönelik PCMEğitimleri

“ORTA KARADENİZ BÖLGESİ’NDE KOOPERATİFÇİLİK KONFERANSI”

14 Aralık 2015 Pazartesi günü Samsun Grand Deluxe Amisos Otel’de Kooperatifçilik Konferansı gerçekleştirilmiştir. Amasya, Çorum, Samsun ve Tokat illerinden farklı Kamu Kurumu ve Sivil Toplum Kuruluşlarının temsilcileri ve davetliler katılmıştır.

185 katılımcının ilgi gösterdiği konferansın vizyon

konuşmasını “Bir Kalkınma Modeli olarak TORKU” başlığı ile Karaman Milletvekili ve TBMM Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Başkanı Recep Konuk yapmıştır. Büyük ilgiyle dinlenen TORKU başarı hikayesinin ardından programın ikinci bölümünde “Mevzuat, Destekler, Politikalar ve Başarı Öyküleri”nin tartışıldığı bir panel gerçekleştirildi. Terme Kaymakamı İlyas Gün’ün Başkanlığını yaptığı panele konuşmacı olarak T.C. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü Temsilcisi Hayati BAŞARAN, TC Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Tarım Reformu Genel Müdürlüğü Temsilcisi Tülin TEKER, KEDV – Kadın Emeğini Değerlendirme Vakfı Temsilcisi Fatma OKÇU, Sürmeli Köyü Derneği Başkanı Süleyman ÖZATA ve Amasya Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği Başkanı Güner ASLAN konuşmacı olarak katılım sağlamıştır. Programda ayrıca Sürmeli Köyü Derneği organik ürünlerinden oluşan bir sergi ile mevcut ürünlerinin tanıtımı gerçekleştirilmiştir.

SOSYAL ANALİZ İL RAPORLARI

2015 yılında Kalkınma Bakanlığı koordinasyonunda başlatılan Sosyal Analiz çalışmaları çerçevesinde öncelikle nüfus, eğitim, sağlık, istihdam, çalışma hayatı, gelir dağılımı, gençler, kırılgan gruplar (kırsalda yaşayanlar, engelliler, kadınlar, yaşlılar, göçle gelenler, mülteciler, mevsimlik işçiler), sivil toplum ve kültürel yapı gibi sosyal gelişmişliğe ilişkin konularda veri ve bilgi temin edilmiştir. Bahsi geçen konu başlıklarında mevcut durum ve iyileştirme önerilerinin tartışıldığı paydaş çalıştaylarda bölge üniversitelerinden akademisyenlerin de kolaylaştırıcılığı ile sorun alanları tespit edilmiş ve gelişme önerileri belirlenmiştir. Tüm bu çalışmaların özetlendiği sosyal analiz raporları Amasya, Çorum, Samsun ve Tokat illeri için hazırlanmış. 14 ayrı konu başlığında sınıflandırılan çalışma ile her bir alanda değerlendirmeler ve görüşler rapora yansıtılarak karar vericilerin ve araştırmacıların istifadesine sunulmuştur.

Amasya

Türkiye'nin az nüfuslu illerinden biri olan Amasya, TR83 Bölgesi'nin de en küçük ili konumundadır. Amasya ilinin nüfusu 1985 yılına kadar artarken 1985-1990 yılları arasında ve 2000 yılından sonra azalmış, 2012 yılından itibaren ise nüfusun azalış hızında önemli bir düşüş görülmüştür. Nüfus artış hızının düşük olmasında toplam doğurganlık oranının düşük olması ve il dışına yaşanan göç etkili olmaktadır. Bu nedenlerle çocuk nüfus oranları ilde Türkiye'ye kıyasla düşükken yaşlı nüfus oranı da yüksektir.

Göç, nüfusun hareketliliği ve yapısını etkileyen çok önemli bir faktördür. Tüm bölge için çok önemli bir olgu olan göç, Amasya'dan il dışındaki iş, eğitim ve sosyal olanakların daha gelişmiş olduğu şehirlere doğru yaşanmaktadır. Göç, azalan doğurganlık oranları ve yaşam kalitesinin artmasıyla beraber yapılan nüfus projeksiyonlarında da görüldüğü gibi 55 yaş üstü nüfusun toplam nüfus içerisindeki payı ileriki yıllarda artacaktır. Oluşturulacak istihdam, eğitim, sağlık ve sosyal güvenlik politikalarında bu durum göz önüne alınmalıdır. Bununla birlikte bölgenin verdiği göç aldığı göçten fazladır. Göçün azaltılması amacıyla insanların ekonomik, sosyal ve kültürel ihtiyaçlarının bölge içinde karşılanması için çeşitli önlemlerin alınması gerekmektedir. Etkili nüfus politikaları ile kaynaklar, çevre ve büyüme arasındaki ilişki dengelenebilecektir.

Eğitim, sürdürülebilir kalkınmanın hiç şüphesiz temel taşlarından birisidir. Amasya eğitim alanında son yıllarda önemli gelişmeler göstermiştir. Ancak, bitirilen eğitim düzeylerine bakıldığında halen nüfusun büyük çoğunluğunun en yüksek oranda ortaokul mezunu olduğu görülmektedir. Genel olarak kadınların eğitim seviyeleri erkeklerden daha düşüktür. Bununla birlikte, il son yıllarda okullaşma oranları bakımından Türkiye'nin en başarılı illeri arasındadır. Eğitimin kalitesinde önemli bir unsur olan okul, şube, öğretmen ve derslik başına düşen öğrenci sayıları ise eğitim verilmesine uygun bir şekilde dağılmaktadır. Diğer taraftan açık öğretimin özellikle lisede tercih edildiği görülmektedir. Ortaokullarda açık öğretimine devam edenlerin çoğunluğunu kız öğrenciler oluşturmaktadır ve bunun toplumsal cinsiyet eşitliği üzerinde olumsuz etkileri görülmektedir. Eğitim seviyesinin genel olarak düşük olması ilin sosyal ve ekonomik yapısını da etkilemektedir. İlde yapılan eğitim alanındaki çalıştay bulguları, genel olarak başarılı oranlar yakalansa da verilen eğitimin kalitesinin artırılması, Romanlar,

mülteci/sığınmacılar ve mevsimlik tarım işçileri gibi grupların eğitime erişimlerinin artırılması; kırsal alanda okul öncesi eğitim düzenlemelerinin yapılması, gençlere etkili mesleki ve kişisel yönlendirmeler yapılması, rehberlik ve danışma hizmetlerinin geliştirilmesi konularını öne çıkartmaktadır. Mesleki eğitimde okul sayısı ve türü yeterli bulunurken, sanayi kuruluşları ile aradaki koordinasyonun daha iyi sağlanması için düzenlemeler yapılması gereklidir.

Açılan yeni hastaneler ve artan yatak sayıları ile sağlık hizmetlerinin kapsamının geliştirilmesine devam edilmektedir. Diğer taraftan koruyucu hizmetler ve acil yardım hizmetlerinin yaygınlaştırıldığı da görülmektedir. Ancak, halen yataklı sağlık kuruluşlarının donanım ve kadro olarak yetersiz olduğu istatistiklerden görülmektedir. Sağlıkta çalışan insan gücünün coğrafi dağılımının daha dengeli bir şekilde gerçekleşmesi gerekmektedir. Sağlık kurumlarında çalışan personel sayısının ülke ortalamasını yakalaması ve özellikle ilçelerdeki hastanelerde bulunan teşhis ve tedavi araçlarının artırılması ile yatak doluluk oranları da artırılabilir, var olan kapasitenin verimli bir şekilde kullanılması da sağlanabilecektir.

İşgücüne katılım oranlarında 1980 yılından günümüze önemli bir düşüş görülmektedir. Bu eğilim, genel anlamda, iş aramayanların, öğrencilerin, ev kadınlarının ve iş yapamaz halde olanların sayısında bir artış olduğunu göstermektedir. Amasya ilinde Türkiye ortalamasından daha yüksek tarım istihdamı olması dikkat çekmektedir. Bir bütün olarak baktığımızda ilin istihdam koşullarını etkileyen önemli yapısal etmenler olduğu görülmektedir. Tarım ağırlıklı yapı, sanayi ve hizmetlerin kısıtlı olması ve çalışma koşullarının yeterli düzeyde olmaması işgücü için sorun yaratırken, genel olarak mesleki yeterliliklerin geliştirilmesi gerekliliği de işvereni etkilemektedir. Bu nedenle bir yandan devlet, herkes için insana yakışır iş imkanlarının geliştirilmesi için aktif olarak rol almalı, diğer yandan örgün ve yaygın eğitimin kalitesi artırılmalıdır.

İl içindeki ilçeler arasında ekonomik yapıda önemli farklılıklar olduğu göze çarpmaktadır. Sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyleri ilçeler arasında benzer değildir. Amasya'da merkez ve Merzifon ilçelerinin daha gelişmiş olduğu ve bu ilçelerde işletmelerin sayısının diğer ilçelere kıyasla çok daha fazla olduğu görülmektedir. Coğrafi konum, insan kaynaklarının durumu, büyük merkezlere ve ulaşım ağlarına yakınlık gibi bu durumun birçok nedeni bulunmaktadır. Gelir dağılımını etkileyen faktörler göz önüne alındığında, gelir dağılımının iyileştirilmesi için de yapısal düzenlemelerin önem taşıdığı görülmektedir. Hem kırsal hem de kentsel alanlar için gelir getirici faaliyetlerin çeşitlendirilmesi, ücret ve çalışma şartlarının iyileştirilmesi gelir dağılımı için önemlidir.

Konut, insanların yaşam koşullarını ve sağlıklarını etkileyen önemli bir konudur. İldeki konut mülkiyet durumu nüfusun önemli bir bölümünün ev sahibi durumunda olduğu, kiracıların ise yaklaşık yüzde 20'lik bir paya sahip olduğunu göstermektedir. İlde oturlan konutların inşa yıllarına bakıldığında 25 yıldan daha önce yapılmış binaların oranının yüzde 76 olduğu görülmektedir ve bu da ildeki binaların eski binalar olduğunu ortaya koymaktadır. Binaların eski olması güvenlik ve fiziki koşulların yaşama uygunluğu konusunda tehditler yaratabilmektedir. Diğer taraftan, ildeki konutların çok büyük bir bölümünde soba ana ısınma kaynağı olarak kullanılmaktadır. Kaloriferli konutların oranı ise yüzde 25'te kalmaktadır. Bu ısınma biçimi ise yine hem güvenlik hem de sağlık bakımından zorluklar çıkartabilmektedir. Bu nedenlerle ildeki konutların niteliğinin artırılması önem taşımaktadır.

Yoksulluğun Türkiye'ye paralel bir şekilde bölgede azaldığı görülse de, yoksul nüfus oranının hala önemli olduğu ve yoksulluğun yeni formlarda ortaya çıktığı fark edilmektedir. Bölgede yoksul kişilerin yaklaşık olarak nüfusun beşte birini oluşturması bölgede sosyal yardımların önemini göstermektedir.

Sosyal yardımlar kısa vadede bu nedenle kişilerin yaşamlarını sürdürebilmeleri için vazgeçilmezdir. Yaşlılar, engelliler gibi gruplar için özellikle asgari bir gelirin sürdürülebilir bir şekilde devlet tarafından sağlanması sosyal devletin bir gerekliliğidir. Diğer taraftan çalışabilir gruplar için yardımların sürekli şekilde verilmesi durumlarında, istihdam piyasasının şartları da dikkate alındığında çalışma isteği üzerinde olumsuz etki etmesinin önlenmesi için yardımların eğitim ve istihdam kurumlarıyla işbirliği içinde düzenlenerek verilebilmesi önemlidir. Sosyal hizmetler ile toplumun çok büyük bir kesimine yönelik çeşitli çalışmalar yapılmaktadır. Çocuklar, gençler, kadınlar, engelliler, yaşlılar, gibi birçok gruba yönelik sosyal hizmet sunumu gerçekleştirilmektedir. Tüm gruplara yönelik yapılacak hizmetlerde eğitim, istihdam, kentsel hizmetlerden yararlanma, karar alma mekanizmalarına katılım gibi konular ile birlikte düşünülerek politikalar tasarlanmalıdır.

Amasya, sivil toplum açısından bölgenin az hareketli illerindedir. Dernekler ve vakıflarla beraber sivil toplum değerlendirildiğinde hak temelli çalışan STK'ların sayıca az olduğu görülmektedir. Çocuk, genç, kadın, engelli, çevre, eğitim gibi alanlarda çalışan örgütlerin arasında ise faal olarak çalışanların genel olarak az olduğu, daha çok yardımlaşma örgütlerinin etkin olduğu gözlemlenmektedir. Bu nedenlerle, sivil toplum örgütlerinin gelir kaynaklarını geliştirecek yenilikçi yöntemler izlemeleri gerekmektedir.

Çorum

Türkiye'nin nüfus bakımından kırkinci büyük ili olan Çorum, TR83 Bölgesi'nde Samsun ve Tokat'tan sonra en büyük üçüncü il konumundadır. Çorum nüfusu 1990 yılına kadar artarken, 1990 ve sonrasında azalmaya başlamış ve bazı yıllar haricinde nüfusu oldukça azalmıştır. Nüfus artış hızının düşük olmasında toplam doğurganlık oranının düşük olması ve il dışına yaşanan göç etkili olmaktadır. Bu nedenlerle çocuk nüfus oranları ilde Türkiye'ye kıyasla düşükken yaşlı nüfus oranı da yüksektir. 65 yaş üzeri nüfusun önemli paya sahip olduğu ilde yapılan nüfus projeksiyonları da bu oranın önümüzdeki dönemde artacağını göstermektedir.

Nüfusun hareketliliği ve yapısını etkileyen çok önemli bir faktör de göçtür. Tüm bölge için çok önemli bir olgu olan göç, Çorum'dan il dışındaki iş, eğitim ve sosyal olanakların daha gelişmiş olduğu şehirlere doğru yaşanmaktadır.

Çorum eğitim alanında son yıllarda önemli gelişmeler gösterse de hala birtakım göstergelerde bölge ortalamasının altındadır. Bitirilen eğitim düzeylerine bakıldığında nüfusun büyük çoğunluğunun en

yüksek ortaokul mezunu olduğu görülmektedir. Eğitim seviyesinin genel olarak düşük olması ilin sosyal ve ekonomik yapısını da etkilemektedir. Genel olarak kadınların eğitim seviyeleri erkeklerden daha düşüktür. Bununla birlikte, okullaşma oranları bakımından Türkiye ortalamasının üzerindedir. Eğitimin kalitesinde önemli bir unsur olan okul, şube, öğretmen ve derslik başına düşen öğrenci sayıları ise eğitim verilmesine uygun bir şekilde dağılmaktadır. İlde yapılan eğitim alanındaki çalıştay bulguları, ilde genel olarak başarılı oranlar yakalansa da verilen eğitimin kalitesinin artırılması, mülteci/sığınmacılar ve mevsimlik tarım işçileri gibi grupların eğitime erişimlerinin artırılması; kırsal alanda okul öncesi eğitim düzenlemelerinin yapılması, gençlere etkili mesleki ve kişisel yönlendirmeler yapılması, rehberlik ve danışma hizmetlerinin geliştirilmesi konularını öne çıkartmaktadır.

Açılan yeni hastaneler ve artan yatak sayıları ile sağlık hizmetlerinin kapsamının geliştirilmesine devam edilmektedir. Ancak, halen yataklı sağlık kuruluşlarının donanım ve kadro olarak yetersiz olduğu istatistiklerden görülmektedir. Sağlıkta çalışan insan gücünün coğrafi dağılımının daha dengeli bir şekilde gerçekleşmesi gerekmektedir. Sağlık kurumlarında çalışan personel sayısının ülke ortalamasını yakalaması ve özellikle ilçelerdeki hastanelerde bulunan teşhis ve tedavi araçlarının artırılması ile yatak doluluk oranları da artırılabilir, var olan kapasitenin verimli bir şekilde kullanılması da sağlanabilecektir.

İşgücüne katılım oranlarında 1980 yılından günümüze önemli bir düşüş görülmektedir. Bu eğilim, genel anlamda, iş aramayanların, öğrencilerin, ev kadınlarının ve iş yapamaz halde olanların sayısında bir artış olduğunu göstermektedir. Diğer taraftan ildeki oran 2010 yılına kadar Türkiye ortalamasının üzerinde olmuş, ancak son yıllarda dalgalanmalar olmakla beraber oranların Türkiye ile çok yakın olduğu görülmektedir. İşgücüne katılım oranı yaklaşık olarak kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfusun yarısını oluşturmaktadır. Tarımdaki çözülme, işgücüne katılım oranlarının ilde düşmesinde etkili nedenlerdendir. Kentleşme ile birlikte kadınların işgücüne girme oranları azalmıştır. Özellikle kadınların ev içindeki rolleri ve çocuk ve yaşlı bakımı sorumlulukları bunda etkilidir. Çorum ilinde Türkiye ortalamasından daha yüksek tarım istihdamı olması dikkat çekmektedir. Bir bütün olarak baktığımızda ilin istihdam koşullarını etkileyen önemli yapısal etmenler olduğu görülmektedir. Tarım ağırlıklı yapı, sanayi ve hizmetlerin kısıtlı olması ve çalışma koşullarının yeterli düzeyde olmaması işgücü için sorun yaratırken, genel olarak mesleki yeterliliklerin geliştirilmesi gerekliliği de işvereni etkilemektedir. Bu nedenle bir yandan devlet, herkes için insana yakışır iş imkanlarının geliştirilmesi için aktif olarak rol almalı, diğer yandan örgün ve yaygın eğitimin kalitesi artırılmalıdır.

Gelir dağılımını belirleyen etmenler arasında üretim araçlarının mülkiyeti, kamu hizmetlerinin dağılımı, istihdam olanakları ve çalışma koşulları, yatırım alanlarının dağılımı gibi birçok etmen bulunmaktadır. Gelir dağılımı yüzde 20'lik hane gruplarında birinci sırada gelen grubun toplam gelirin yüzde 40'ını aldığı görülmektedir.

Konut, insanların yaşam koşullarını, sağlıklarını ve gelirlerini etkileyen önemli bir konudur. İldeki konut mülkiyet durumu nüfusun önemli bir bölümünün ev sahibi durumunda olduğu, kiracıların ise yaklaşık yüzde 20'lik bir paya sahip olduğunu göstermektedir. İlde oturan konutların inşa yıllarına bakıldığında 25 yıldan daha önce yapılmış binaların oranının yüzde 42,5 olduğu görülmektedir ve bu da ildeki binaların yeni binalar olduğunu ortaya koymaktadır.

Yoksulluğun Türkiye'ye paralel bir şekilde bölgede azaldığı görülse de, yoksul nüfus oranının hala önemli olduğu ve yoksulluğun yeni formlarda ortaya çıktığı fark edilmektedir. Nüfusun yaklaşık olarak

yüzde 20'si yoksul olarak nitelendirilmektedir. Genel eğitim seviyesinin de düşük olması ile bu gruplar belli alanlarda ve kötü koşullarda çalışabilmektedir. Kayıt dışı istihdam yüksek olurken ücretler de düşük bir seviyededir. İş güvencesinin de olmaması ile gelirin sürekliliği sağlanamamaktadır. Asgari ücret ve altındaki maaşlar, ortalama hanehalkı büyüklüklerinin 3-4 arasında olduğu düşünüldüğünde kişilerin yaşam koşullarını çok olumsuz etkilemektedir. Bu durum geleceğe yatırım yapılması için imkanları da azaltmaktadır. Eğitim sisteminin niteliğinde homojenliğin sağlanması, ortaöğretim ve yüksek öğretime erişilebilirliğin artırılması ve kişilerin kişisel gelişimleri için istihdamları önemlidir. Yetişkinler için de uygun iş imkanlarının artırılması gerekmektedir.

Sosyal yardımlar yoksulluğun azaltılması ve yoksulların yaşam koşullarının iyileştirilmesinde önemli rol oynamaktadır. Bölgede yoksul kişilerin yaklaşık olarak nüfusun beşte birini oluşturması konunun önemini göstermektedir. Sosyal yardımlar kısa vadede bu nedenle kişilerin yaşamlarını sürdürebilmeleri için vazgeçilmezdir. Sosyal hizmetler toplumda bireylerin yaşam koşullarının iyileştirilmesi ve eğitim, sağlık, barınma, korunma gibi çok çeşitli alanlarda ihtiyaçlarının giderilmesi için devlet tarafından veya devlet koordinasyonunda sağlanan hizmetlerdir. Sosyal hizmetler toplumdaki birçok sorunun çözülmesinde önemli bir yere sahiptir. Temel olarak bu hizmetler incelenirken çocuklar, gençler, kadınlar, engelli ve yaşlılara yönelik hizmetlerin değerlendirilmesi sunulacaktır.

Sivil toplum örgütleri, sosyal, ekonomik ve sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması için çok önemli bir yere sahiptir. Önemli sayılarda olan dernekler ve vakıflarla beraber sivil toplum değerlendirildiğinde hak temelli çalışan STK'ların sayıca az olduğu görülmektedir. Çocuk, genç, kadın, engelli, çevre, eğitim gibi alanlarda çalışan örgütlerin arasında ise faal olarak çalışanların genel olarak az olduğu, daha çok yardımlaşma örgütlerinin etkin olduğu gözlemlenmektedir. Bu nedenlerle, sivil toplum örgütlerinin gelir kaynaklarını geliştirecek yenilikçi yöntemler izlemeleri gerekmektedir. Son dönemde sivil toplum örgütleri için önemli fırsatlar sunan fon destekli çalışmalar da artmaktadır. Bu kaynaklardan yararlanılması ile faaliyetler geliştirilebilecektir.

Samsun

Karadeniz'in önemli büyükşehirlerinden biri olan Samsun ili, TR83 Bölgesi'nin de en büyük ili konumundadır. Samsun ili nüfusu 2013 yılından itibaren artış göstermeye başlamıştır. Bununla beraber nüfus artış hızı hala Türkiye'nin altında seyretmektedir.

İlde kadın-erkek nüfusun yaşlara göre dağılımı arasında önemli farklılıklar bulunmamaktadır. Nüfusun yaşlara göre dağılımına bakıldığında 0-14 yaş arasındaki kişilerin nüfusun yaklaşık olarak yüzde 22'sini, 15-64 yaş arasındaki çalışma çağındaki nüfusun yüzde 68'ini ve 65 yaş üzerindeki yaşlı nüfusun yüzde 10'nu oluşturduğu görülmektedir. Genç nüfus oranı Türkiye'nin altındayken yaşlı nüfus oranı ilde daha yüksektir.

Nüfusun hareketliliği ve yapısını etkileyen çok önemli bir faktör de göçtür. Samsun'da verilen göç alınan göçten fazla olmakla beraber, son yıllarda aradaki fark azalmaktadır. Bununla beraber ilde önemli olan mevsimlik işçiler ve sığınmacılar ile ilgili yaşam koşullarının artırılması için çalışmalar yapılması gerekmektedir.

Samsun'da da Türkiye geneline paralel olarak hala nüfusun ortalama eğitim seviyesinin düşük olduğu görülmektedir. Ortaöğretimin zorunlu olması ve üniversitelerin sayı olarak ülkede artması ile eğitim seviyesi de yükselmeye başlayacaktır. Ortaöğretimde okullaşma oranları Samsun'da 85,77 seviyesine gelerek Türkiye ortalamasının (79,37) önemli derecede üzerinde olmuştur. Eğitimin kalitesinde önemli bir unsur olan okul, şube, öğretmen ve derslik başına düşen öğrenci sayıları ise eğitim verilmesine uygun bir şekilde dağılmaktadır ve Türkiye ortalamalarının az da olsa altındadır. Verilen eğitimin niteliğinin artırılması ve öğrencilerinin motivasyonlarının güçlendirilmesi ile düşük olan yükseköğretimde başarı oranlarının yükseltilmesi mümkün olacaktır.

Eğitimde mekansal farklılaşmaların önemli olduğu, ilçelerin merkez ilçelere göre dezavantajlı olduğu ve Canik ile İlkadım ilçelerinde sosyo-ekonomik olarak daha dezavantajlı mahallelerin olduğu görülmektedir. Bu bölgelerde sadece eğitimin kalitesini artırmaya yönelik değil çocuk ve gençlerin örgün eğitime düzenli bir şekilde katılmaları, ayrıca sosyal, kültürel ve spor faaliyetlerine yönlendirilmeleri için çalışmalar yapılması gerekmektedir. Bu yönlerden rehberlik ve danışmanlık hizmetleri ve öğretmenlerin öğrencileriyle birebir ilişki kurabilmeleri büyük önem taşımaktadır.

İlde köklü bir devlet üniversitesi bulunmaktadır ve il dışından gelen önemli bir üniversite öğrencisi nüfusu bulunmaktadır. Üniversitelerdeki öğretim görevlilerinin sayılarının artırılması eğitimin kalitesinin iyileştirilmesi için önemlidir. Diğer taraftan üniversite ile diğer kamu kurumları ve özel sektör arasındaki ilişkilerin güçlendirilmesi ilin kalkınması için önem taşımaktadır. İkinci devlet üniversitesi olan Samsun Üniversitesi de 2018 yılında açılmıştır.

Samsun sağlık hizmetleri bakımından gelişmiş bir merkez konumundadır. İlde 19 devlet ve 9 özel hastanesi hizmet vermektedir ve bu hastaneler il dışından hastaların da tedavi amaçlı olarak Samsun'u tercih etmesini sağlamaktadır. İl bölgenin diğer illerinden farklı olarak yüksek yatak ve yatak doluluk oranlarına sahiptir. 10.000 kişi başına düşen hekim sayısının 20'ye çıktığı görülmektedir. Ancak, sağlık personeli sayılarının artırılması gerekmektedir.

İlin sağlık kenti olma konusundaki vizyonu yapılacak olan çalışmalar ile desteklenmeli, yoğunlukları fazla olan devlet hastaneleri ve araştırma hastanelerinin daha iyi hizmet verebilmesi için düzenlemeler yapılması gerekmektedir. Samsun'da kurulmuş olan medikal aletler kümesi ve buradaki

paydaşların başlattığı hizmet sunumu ve tanıtımı yapılmasına ilişkin çalışmalar da Samsun'un sağlık kenti vizyonunu güçlendirmektedir.

İlde paydaşlarla yapılan çalıştaylar, işsizliğin ilde önemli bir problem olarak algılandığını ve özellikle gençler arasındaki işsizliğin yüksek olduğunu göstermektedir. Bunun nedenleri arasında istihdam olanaklarının kısıtlı olması ile birlikte, örgün eğitimde verilen mesleki eğitimin yeterli olmaması ve gençlerin daha çok hizmetler sektöründe çalışmak istemelerinin de bulunduğu dile getirilmektedir. Diğer taraftan verilen sosyal yardımların, ildeki istihdam alanı kısıtlılığı ve ücretlerin de düşüklüğü de dikkate alındığında, çalışma isteğini azalttığı vurgulanmaktadır. Bir bütün olarak baktığımızda ilin istihdam koşullarını etkileyen önemli yapısal etmenler olduğu görülmektedir. Tarım ağırlıklı yapı, sanayi ve hizmetler sektörlerinin kısıtlı olması ve çalışma koşullarının yeterli düzeyde olmaması işgücü için sorun yaratırken, genel olarak mesleki yeterliliklerin eksikliği de işvereni etkilemektedir. Bu nedenle bir yandan devlet, herkes için insana yakışır iş imkanlarının geliştirilmesi için aktif olarak rol almalı, diğer yandan örgün ve yaygın eğitimin kalitesi artırılmalıdır.

Gelir dağılımını etkileyen faktörler göz önüne alındığında, gelir dağılımının iyileştirilmesi için de yapısal düzenlemelerin önem taşıdığı görülmektedir. Diğer taraftan tarımsal üretimin ve değerlerinin artırılması ile kırsal alanda gelirin artması mümkün olacaktır. Hem kırsal hem de kentsel alanlar için gelir getirici faaliyetlerin çeşitlendirilmesi, ücret ve çalışma şartlarının iyileştirilmesi gelir dağılımı için önemlidir.

Yoksulluğun Türkiye'ye paralel bir şekilde bölgede azaldığı görülse de, yoksul nüfus oranının hala önemli olduğu ve yoksulluğun yeni formlarda ortaya çıktığı fark edilmektedir. Nüfusun yaklaşık olarak yüzde 20'si yoksul olarak nitelendirilmektedir. Sosyal yardımlar yoksulluğun azaltılması ve yoksulların yaşam koşullarının iyileştirilmesinde önemli rol oynamaktadır. Bölgede yoksul kişilerin yaklaşık olarak nüfusun beşte birini oluşturması konunun önemini göstermektedir. Sosyal yardımlar kısa vadede bu nedenle kişilerin yaşamlarını sürdürebilmeleri için vazgeçilmezdir.

Sosyal hizmetler ile toplumun çok büyük bir kesimine yönelik çeşitli çalışmalar yapılmaktadır. Toplumdaki kırılgan grupların yaşam kalitelerinin ve refahlarının artırılması için sosyal hizmet sunumu ve temel kamu hizmetlerinin beraber düşünülmesi gerekmektedir. Öncelikle her gruba yönelik yapılacak hizmetler için nitelikli personel istihdamı gerekmektedir. Sosyal hizmet kurumlarında eğitim, rehabilitasyon, tıp, psikoloji, alanlarında gelişmeleri takip eden yönetici ve personelle ihtiyaç duymaktadır. İdareci, sosyal çalışmacı, psikolog sağlık çalışanı, bakım ve temizlik personeli) personellerin yılda en az iki kere hizmet içi eğitime tabi tutulmaları yararlı olacaktır. Tüm gruplara yönelik yapılacak hizmetlerde eğitim, istihdam, kentsel hizmetlerden yararlanma, karar alma mekanizmalarına katılım gibi konular ile birlikte düşünülerek politikalar tasarlanmalıdır.

Sivil toplum örgütleri, sosyal, ekonomik ve sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması için çok önemli bir yere sahiptir. Samsun, sivil toplum açısından bölgenin en gelişmiş ili durumdadır. Sayıca en fazla STK'ya sahip olan ilde, aynı zamanda aktif olarak çalışan sivil toplum örgütleri de diğer bölge illerine kıyasla fazladır. Sivil toplum örgütleri içerisinde dernekler önemli bir yere sahiptir. Önemli sayılarda olan dernekler ve vakıflarla beraber sivil toplum değerlendirildiğinde hak temelli çalışan STK'ların sayıca az olduğu görülmektedir.

Tokat

Türkiye'nin nüfus bakımından 34. büyük ili olan Tokat, TR83 Bölgesi'nin de Samsun'dan sonra en büyük ili konumundadır. Tokat ilinin nüfusu 2000 yılına kadar artarken bu tarihten sonra önemli bir düşüş görülmüştür. Nüfus artış hızının düşük olmasında toplam doğurganlık oranının düşük olması ve il dışına yaşanan göç etkili olmaktadır. Tüm bölge için çok önemli bir olgu olan göç, Tokat il dışındaki iş, eğitim ve sosyal olanakların daha gelişmiş olduğu şehirlere doğru yaşanmaktadır. Göçün azaltılması amacıyla insanların ekonomik, sosyal ve kültürel ihtiyaçlarının bölge içinde karşılanması için çeşitli önlemlerin alınması gerekmektedir. Etkili nüfus politikaları ile kaynaklar, çevre ve büyüme arasındaki ilişki dengelenebilecektir.

Tokat'ta da Türkiye geneline paralel olarak hala nüfusun ortalama eğitim seviyesinin düşük olduğu görülmektedir. Ortaöğretimde okullaşma oranları Tokat'ta 81,50 seviyesine gelerek Türkiye ortalamasının (79,37) üzerinde olmuştur. Eğitimin kalitesinde önemli bir unsur olan okul, şube, öğretmen ve derslik başına düşen öğrenci sayıları ise eğitim verilmesine uygun bir şekilde dağılmaktadır ve Türkiye ortalamalarının az da olsa altındadır. Okullaşma oranları son yıllarda yükselirken verilen eğitimin kalitesinin artırılması gerekliliği görülmektedir. Bu bölgelerde sadece eğitimin kalitesine artırmaya yönelik değil çocuk ve gençlerin örgün eğitime düzenli bir şekilde katılmaları, ayrıca sosyal, kültürel ve spor faaliyetlerine yönlendirilmeleri için çalışmalar yapılması gerekmektedir. Bu yönlerden rehberlik ve danışmanlık hizmetleri ve öğretmenlerin öğrencileriyle birebir ilişki kurabilmeleri büyük önem taşımaktadır.

İlde köklü bir devlet üniversitesi ve il dışından gelen önemli bir üniversite öğrencisi nüfusu bulunmaktadır. Diğer taraftan üniversite ile diğer kamu kurumları ve özel sektör arasındaki ilişkilerin güçlendirilmesi ilin kalkınması için önem taşımaktadır.

Tokat'ta 13 devlet hastanesi ve 1 özel hastane hizmet vermektedir. Yatak doluluk oranları %70 civarındadır. Son yıllarda 10.000 kişiye düşen hekim sayısının 12,2'ye çıktığı görülmektedir. Ancak, sağlık personeli sayılarının artırılması gerekmektedir. Ancak, halen yataklı sağlık kuruluşlarının donanım ve kadro olarak yetersiz olduğu istatistiklerden görülmektedir. Sağlık kurumlarında çalışan personel sayısının ülke ortalamasını yakalaması ve özellikle ilçelerdeki hastanelerde bulunan teşhis ve tedavi araçlarının artırılması ile yatak doluluk oranları da artırılabilir, var olan kapasitenin verimli bir şekilde kullanılması da sağlanabilecektir.

İşgücüne katılım oranlarında 1980 yılından günümüze önemli bir düşüş görülmektedir. Bu eğilim, genel anlamda, iş aramayanların, öğrencilerin, ev kadınlarının ve iş yapamaz halde olanların sayısında bir artış olduğunu göstermektedir. Diğer taraftan ildeki oran 2011 yılına kadar Türkiye ortalamasının üzerinde olmuş, ancak son yıllarda Türkiye ortalamasının altında gerçekleşmiştir.

Tokat ilinde Türkiye ortalamasından çok yüksek oranda tarım istihdamı olması dikkat çekmektedir. Bir bütün olarak baktığımızda ilin istihdam koşullarını etkileyen önemli yapısal etmenler olduğu görülmektedir. Tarım ağırlıklı yapı, sanayi ve hizmetlerin kısıtlı olması ve çalışma koşullarının yeterli düzeyde olmaması işgücü için sorun yaratırken, genel olarak mesleki yeterliliklerin geliştirilmesi gerekliliği de işvereni etkilemektedir. Bu nedenle bir yandan devlet, herkes için insana yakışır iş imkanlarının geliştirilmesi için aktif olarak rol almalı, diğer yandan örgün ve yaygın eğitimin kalitesi artırılmalıdır.

Sosyal güvenlik hizmetleri ile toplumda çalışan tüm bireyler için asgari bir gelir ve yaşam seviyesi sağlanması hedeflenmektedir. İlde sosyal güvenlik kapsamında olmayan az bir nüfus olmakla birlikte, kayıt dışı istihdam oranlarına bakıldığında tarımın da etkisiyle oldukça yüksek olduğu görülmektedir. Hizmetler ve sanayi sektörlerinde de kayıt dışı istihdam önemli boyutlardadır.

İl içindeki ilçeler arasında ekonomik yapıda önemli farklılıklar olduğu göze çarpmaktadır. Sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyleri ilçeler arasında benzer değildir. Merkez ilçe ile beraber Turhal, Niksar, Zile ve Erbaa gibi ilçelerin daha gelişmiş olduğu ve bu ilçelerde işletmelerin sayısının diğer ilçelere kıyasla çok daha fazla olduğu görülmektedir. Diğer ilçeler hem nüfus hem de işletme sayısı bakımından küçük ilçelerdir. Coğrafi konum, insan kaynaklarının durumu, büyük merkezlere ve ulaşım ağlarına yakınlık gibi pek çok etmen bu durumda etkilidir. Gelir dağılımının etkileyen faktörler göz önüne alındığında, gelir dağılımının iyileştirilmesi için de yapısal düzenlemelerin önem taşıdığı görülmektedir.

Yoksulluğun Türkiye'ye paralel bir şekilde bölgede azaldığı görülse de, yoksul nüfus oranının hala önemli olduğu ve yoksulluğun yeni formlarda ortaya çıktığı fark edilmektedir. Nüfusun yaklaşık olarak yüzde 20'si yoksul olarak nitelendirilmektedir. Yoksulluğun azaltılması kalkınma politikalarının önemli bir parçasıdır. Eğitim, işgücü piyasası politikaları, sosyal yardım ve sosyal hizmetler yoksulluğun azaltılması için beraber ele alınmalıdır.

Sosyal yardımlar yoksulluğun azaltılması ve yoksulların yaşam koşullarının iyileştirilmesinde önemli rol oynamaktadır. Bölgede yoksul kişilerin yaklaşık olarak nüfusun beşte birini oluşturulması konunun önemini göstermektedir. Bu nedenle Sosyal yardımlar kısa vadede kişilerin yaşamlarını sürdürebilmeleri için vazgeçilmezdir. Yaşlılar, engelliler gibi gruplar için özellikle asgari bir gelirin sürdürülebilir bir şekilde devlet tarafından sağlanması sosyal devletin bir gerekliliğidir. Diğer taraftan çalışabilir gruplar için yardımların sürekli şekilde verilmesi durumlarında, istihdam piyasasının şartları da dikkate alındığında çalışma isteği üzerinde olumsuz etki edebilmesinin önlenmesi için yardımların eğitim ve istihdam kurumlarıyla işbirliği içinde düzenlenerek verilebilmesi önemlidir.

Sosyal hizmetler ile toplumun çok büyük bir kesimine yönelik çeşitli çalışmalar yapılmaktadır. Çocuklar, gençler, kadınlar, engelliler, yaşlılar, gibi birçok gruba yönelik sosyal hizmet sunumu gerçekleştirilmektedir. Aynı zamanda, bu gruplarla beraber kırılabilirliği daha çok olan sosyal dışlanma gören farklı gruplar da olabilmektedir.

Toplumdaki kırılğan grupların yaşam kalitelerinin ve refahlarının artırılması için sosyal hizmet sunumu ve temel kamu hizmetlerinin beraber düşünülmesi gerekmektedir. Diğer taraftan, birçok kurum tarafından çeşitli çalışmalar yapılmakta ve projeler yürütülmektedir, ancak kurumlar arası işbirliği ve iletişim eksiklikleri ve çalışmaların sürdürülebilirliği konusunda eksiklikler bulunmaktadır. Bu işbirliği etkinleştirecek ve kaynakların verimli kullanımı sağlayacak önlemler alınması gerekmektedir.

Tokat, sivil toplum açısından bölgenin en az hareketli illerindedir. Nüfusuna göre STK sayısı düşüktür. Sivil toplum örgütleri içerisinde dernekler önemli bir yere sahiptir. Önemli sayılarda olan dernekler ve vakıflarla beraber sivil toplum değerlendirildiğinde hak temelli çalışan STK'ların sayıca az olduğu görülmektedir. Çocuk, genç, kadın, engelli, çevre, eğitim gibi alanlarda çalışan örgütlerin arasında ise faal olarak çalışanların genel olarak az olduğu, daha çok yardımlaşma örgütlerinin etkin olduğu gözlemlenmektedir.

SAKİN ŞEHİR ÇALIŞMALARI

1999 yılında İtalya'nın Greve in Chianti kentinde kurulan Cittaslow Birliği nüfusu 50.000 altında olan kentlerin üye olabildiği uluslararası bir belediyeler birliğidir. Birliğe üye olmak için birliğin belirlediği kriterleri gerçekleştirmek için projeler geliştirmek ve uygulamak gerekmektedir. Kentlerin kriterler çerçevesinde yaptığı çalışmalar puanlanmakta ve

bir kentin üye olması için 50 ve üzerinde puan alması gerekmektedir. 1999 yılında birliğin belirlediği kriterler, birliğin sadece İtalya veya Avrupa'da değil bütün dünyada yayılması sonucu daha evrensel bir hale getirilmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda yerelde kalkınma modellerinden biri olarak bölgemizde sakin şehirlerin olması için bir çalışma başlatılmıştır. Cittaslow'a uygun ilçe ve beldelerin belirlenmesi, Belirlenen Belediyelere Ziyaretlerin Gerçekleştirilmesi, Aday Belediyelerde "Cittaslow Yürütme Ekipleri"nin Kurulması ve Resmi Başvuru Sürecinin Başlatılması faaliyetleri doğrultusunda her ilimizden 1 ilçemizin "Sakin Şehir" ilan edilmesi hedeflenmiştir.

25 Aralık 2014 tarihinde Yönetim Kurulu'na yapılan sunum neticesinde çalışma kapsamında yol haritası desteklenmiş ve 18 Şubat 2015 tarihinde Seferihisar Belediye Başkanı Sayın Tunç SOYER ile görüşme gerçekleştirilmiştir. Sonrasında aday şehirlerimizden olan Alaçam'ın Seferihisar ziyaretine eşlik edilmiştir. Alaçam, Gümüşhacıköy, Zile ve İskilip'te tanıtım ve bilgilendirme ziyaretleri gerçekleştirilmiştir. Alaçam ilçesinde "Cittaslow Yürütme Ekibi" kurulmuş ve taslak başvuru formu kapsamında teknik destek verilmiştir.

2016 Yılı 1.Kalkınma Kurulu'nda Türkiye'nin ilk sakin şehri olan Seferihisar'ın Belediye Başkanı Tunç SOYER Kurul üyelerine tecrübelerini aktarmıştır. Ajansımız, sakin şehir olmak isteyen ilçelere bundan sonra da destek vermeye devam edecektir.

YENİLİKÇİLİK: ORTA KARADENİZ BÖLGESEL İNOVASYON STRATEJİSİ

TR83'ün geleceğın Türkiye'si içindeki konumunun, bugünkünden daha ileri bir düzeyde olabilmesi için, bölgenin üretimde yenilik yapabilme kapasitesini geliştirmesi temel bir önceliktir (YHGP, 2006). Bu bilinçle, Ajansımız 2011 Aralık ayında "Bölgesel İnovasyon Stratejisi" çalışmalarına başlamıştır. 2012 yılında düzenlenen bir dizi çalıştay, komite toplantısı ve gerçekleştirilen anketlerle bölgenin yenilik kapasitesine ilişkin mevcut durumu tespit edilerek "Bölgesel İnovasyon Stratejisi ve Eylem Planı" oluşturulmuştur.

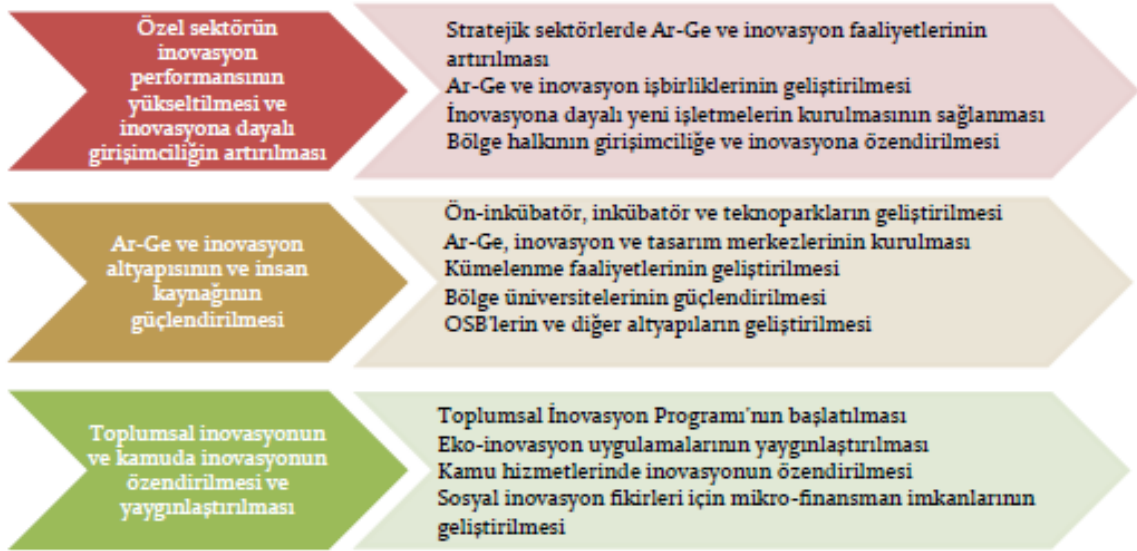

Strateji 2013-2023 yıllarını kapsarken, operasyonel düzeyde stratejinin uygulanmasında koordinasyon Genel Sekreterlik tarafından gerçekleştirilmektedir.

Orta Karadeniz Bölgesel İnovasyon Stratejisi, "akıllı uzmanlaşma" ("*smart specialisation*") yaklaşımı dahil olmak üzere, yeni nesil bölgesel inovasyon stratejilerinin öngördüğü kavram ve unsurlar esas alınarak hazırlanmıştır. Buna göre, bölgenin ulusal ve uluslararası rekabet avantajı kazandıracak az sayıda önceliğe odaklanması ve stratejiyi, dörtlü sarmal olarak nitelendirilen özel sektör, kamu, üniversite ve toplum arasında sağlanacak etkin bir işbirliğiyle hayata geçirmesi öngörülmektedir.

Orta Karadeniz Bölgesi'nin inovasyona dayalı kalkınma ve rekabetçilik yolunda odaklanacağı 'Stratejik Atılım Alanları' aşağıdaki üç ana boyut altında şekillendirilmiştir:

BÖLGESEL İNOVASYON STRATEJİSİ AFİŞ VE LOGO YARIŞMASI

“Orta Karadeniz Bölgesel İnovasyon Stratejisi” çalışmasının geniş kitlelere duyurulması, tanıtımı, kamuoyunda çalışma ve çalışmanın dayandırıldığı kavramlar konusunda farkındalığın artırılması amacıyla, logo ve afişten oluşan tanıtım malzemelerine yönelik tasarım yarışması 8 Mart 2012 tarihinde ilan edilmiştir. Yarışmanın bölgede duyurulması için 600 adet afiş bölgedeki milli eğitim müdürlüklerine, üniversitelere ve halk eğitim merkezlerine yollanmıştır. 15.06.2012 tarihi itibarıyla başvurular sona ermiş olup, yapılan değerlendirme sonucunda başarılı bulunan katılımcı Yusuf Emre ATASAYAR'a bir dizüstü bilgisayar OKA 2012 Yılı 3.Kalkınma Kurulu'nda takdim edilmiştir. Logo ve afiş Ajansın düzenlediği AGORADA toplantısında ilk kez kullanılmıştır.

PROJE PAZARLARI

FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI SEMİNERİ VE PROJE PAZARI ETKİNLİĞİ (2013)

Çalışma kapsamında 14 Haziran 2012 tarihinde Hitit Üniversitesi Mühendislik Fakültesi'nde "Fikri Mülkiyet Hakları Semineri ve Proje Pazarı Etkinliği" gerçekleştirilmiştir. Etkinliğe akademisyenler, özel sektör temsilcileri, eğitim kurumları ve inovasyon komiteleri üyeleri katılım sağlamıştır.

Etkinliğe özel sektör temsilcileri ile ilköğretim ve lise öğrencilerinin inovatif tasarımlarının sergilendiği stantların gezilmesi ile başlanmıştır. Etkinlikte ayrıca akademisyenler ile özel sektör temsilcileri arasında gerçekleştirilen birebir görüşmelerde üniversite-özel sektör işbirliğinin geliştirilmesi hakkında görüş alışverişinde bulunulmuştur. Ürün ve tasarımların sergilenmesinin ardından "Fikri Haklar Farkındalığı Semineri" düzenlenmiştir. Seminere Ankara Patent Bürosundan konuşmacı olarak katılan Altan ALTUN, fikri hakların korunması, patentler ve buluşlar ile ilgili bir sunum gerçekleştirmiştir.

PROJE PAZARI (2013)

5 Haziran 2013 tarihinde Samsun'da Bölgesel İnovasyon Yarışması: Proje Pazarı etkinliği düzenlenmiştir. yarışmada Amasya, Çorum, Samsun ve Tokat illerinden ortaokul ve lise öğrencilerinin teknoloji tasarım derslerinde yaptıkları inovatif projeler sergilenmiştir. Lise ve ortaokul olmak üzere 2 kategoride yarışan projelerden her ilden bir proje başarı ödülüne layık görülmüştür. Yarışmanın jüri üyeliğini akademisyenler ile OKA, Milli Eğitim Bakanlığı, Türk Patent

Enstitüsü ve çeşitli sivil toplum örgütleri gibi kurumların temsilcileri yapmıştır. Bölge illerinden ortaokul kategorisinde 40, lise kategorisinde 38 projeden toplam 110 öğrenci başta olmak üzere öğretmenler, çeşitli kurum temsilcilerinin katıldığı etkinliğe vatandaşlar da yoğun ilgi göstererek öğrencilerin çalışmaları hakkında bilgi edinmiştir.

PROJE PAZARI (2014)

TR83 Bölgesi İnovasyon Stratejisi Eylem Planı kapsamında düzenlenen Bölgesel İnovasyon Yarışması: Proje Pazarı etkinliği 4 Haziran 2014 Çarşamba günü Tokat'ta Cumhuriyet Meydanında gerçekleştirilmiştir. Ana teması toplumsal hayatta yenilik olarak belirlenen etkinlik kapsamında 489 adet proje başvurusundan seçilen 79 proje yarışmıştır.

PROJE PAZARI (2015)

Orta Karadeniz Bölgesel İnovasyon Stratejisi Eylem Planı faaliyetleri kapsamında, 2013 yılından itibaren her yıl farklı bir ilimizde Bölgesel İnovasyon Yarışması: Proje Pazarı etkinliği gerçekleştirilmektedir. Üniversite öğrencilerinin katılımı ile 13 Mayıs 2015 tarihinde Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Konferans Salonu'nda gerçekleştirilmiştir.

Bölgemizde yer alan Amasya, Canik Başarı, Gaziosmanpaşa, Hitit ve Ondokuzmayıs Üniversitesi öğrencilerinin (ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora) ön başvurularını yaptığı yarışmada her üniversiteden dereceye giren en fazla 3 proje final etkinliğinde yarışmaya hak kazanmıştır. Toplam 13 projenin yarıştığı etkinlikte üretim ve hizmet sektörlerinde yenilikçi fikirler yarışmıştır. Jüri üyeleri, projeleri bilimsellik, yaklaşım, uygulanabilirlik ve sunum açısından değerlendirmiştir.

KONFERANS - ÇALIŞTAY

TEKNOLOJİ GELİŞTİRME BÖLGELERİ BULUŞMASI (2015)

Orta Karadeniz Bölgesel İnovasyon Stratejisi Eylem Planı faaliyetleri kapsamında, 12 Mayıs 2015 tarihinde Samsun'da Serra Otel'de, Ajansımız tarafından düzenlenen "Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Buluşması" etkinliği gerçekleştirilmiştir. Etkinliğe, Türkiye'de bulunan Teknoloji Geliştirme Bölgesi (veya Teknokent) yetkililerinin yanı sıra Bölgemiz üniversitelerinden, kamu ve özel sektörden birçok temsilci katılmıştır.

Buluşma iki oturum halinde düzenlenmiştir. Oturumlarda markalaşma, uluslararasılaşma, girişimcilere verilen hizmetler, üniversite-sanayi işbirliği, teknoloji transferi ve başarı hikayeleri üzerinde durulmuştur. Oturumların tamamlanmasının ardından katılım sağlayan TGB yetkilileri ile Samsun Teknokent ziyaret edilmiştir.

YEREL YÖNETİMLER İÇİN YENİLİKÇİLİK KONFERANSI (2015)

Orta Karadeniz Bölgesel İnovasyon Stratejisi Eylem Planı faaliyetleri kapsamında, Ajansımız tarafından düzenlenen "Yerel Yönetimlerde Yenilikçilik Konferansı", 8 Mayıs 2015 tarihinde Samsun'da Büyükşehir Belediyesi Sanat Merkezi'nde gerçekleştirilmiştir. Konferans ile birlikte TR83 Bölgesi'nde

bulunan 3 il özel idaresi ve 78 belediyenin sundukları hizmetlerin kalitesinin artırılmasına ve kapsamın geliştirilmesine katkı sağlanması amaçlanmıştır.

Oturum başkanlığını Ondokuzmayıs Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölüm Başkanı Prof. Dr. Fatih YÜKSEL'in yaptığı ilk oturumda Milli Eğitim Eski Bakanı Prof. Dr. Ömer DİNÇER, katılımcılara

“yerel yönetimlerde gelecek vizyonu” konulu bir konuşma gerçekleştirmiştir. Programın diğer bir konusu olan “akıllı kentler” hakkında sunum, Türk Telekom Kamu Teknik Satış Grup Müdürü Murat ERASLAN tarafından gerçekleştirilmiştir.

UYGULAMALI GİRİŞİMCİLİK EĞİTİMLERİ

OKA ve KOSGEB işbirliği ile düzenlenen Uygulamalı Girişimcilik Eğitimleri 19 Nisan-5 Mayıs 2012 tarihleri arasında Samsun'da gerçekleştirilmiştir. Düzenlenen program ile üniversite mezunu işsizlere girişimcilik eğitimi verilerek başarılı işletmelerin kurulmasını sağlamak amaçlanmıştır. Ajansımız tarafından katılımcılara ücretsiz olarak sağlanan 72 saatlik ücretsiz girişimcilik eğitimleri sırasında girişimcilik niteliklerinin sınanması, iş planı kavramı ve öğeleri, iş planının yazılması ve inovasyon konuları işlenmiştir. Eğitimler sonrasında programı başarıyla tamamlayan 28 kursiyer sertifika almış ve KOSGEB Girişimcilik Destek Programı'na başvuru hakkı kazanmıştır. İş planları başarılı bulunacak girişimci adayları, 30 bin TL'ye kadar hibe, 70 bin TL'ye kadar faizsiz kredi almaya hak kazanabileceklerdir. Aynı eğitim, yıl içinde Amasya, Çorum ve Tokat'ta da uygulanmış ve toplamda 60 kişi daha sertifika almaya hak kazanmıştır.

SUMSIC 2018-SOSYAL İNOVASYON YAZ OKULU

Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı (OKA), Ufuk 2020 Programı kapsamında finanse edilen ve on iki lider kuruluştan oluşan bir konsorsiyum olan Sosyal İnovasyon Topluluğu ile birlikte, 9-11 Mayıs 2018 tarihleri arasında Sosyal İnovasyon Yaz Okulu 2018'e Samsun'da Ajans hizmet binasında ev sahipliği yapmıştır.

2016 yılından bu yana Avrupa'nın çeşitli kentlerinde düzenlenen eğitim aktiviteleri olan Sosyal İnovasyon Yaz Okulları, her yaz okulu konunun profesyonelleri olan araştırmacılar, yerel karar vericiler, uygulayıcılar ve yerel girişimciler tarafından yapılan sunumlar, sosyal sorunlara yaratıcı çözümler bulma egzersizleri ve iyi uygulama örneklerinin yerinde ziyaret edilmesi gibi bir dizi aktiviteyi kapsarken, bu yıl bu etkinliklerin düzenlendiği yerlerden biri de Samsun olmuştur. Ajansımızın ev sahipliğinde Samsun'da gerçekleştirilen uluslararası bu etkinlikte Türkiye'den ve dünyanın 10 farklı ülkesinden toplam 80 katılımcı yer almıştır.

Etkinlikte geçen 3 günün ilk yarısı iyi uygulama örneklerini içeren sunumlardan ve yerel zorluklar üzerine katılımcıların görüşlerini verdiği çalıştaylardan oluşmuştur. İkinci yarılarında ise saha ziyaretleri gerçekleştirilmiştir: Bafra Sürmeli Organik Köyü, Amasya Ari Kadınlar Kooperatifi ve 4. Samsun Ot Yemekleri Festivali.

11.KALKINMA PLANI ÇALIŞMALARI

İL TOPLANTILARI

Kamu ve özel kesim kuruluşları, üniversiteler ile sivil toplum örgütlerinin katkılarıyla hazırlanan Onuncu Kalkınma Planının kapsadığı dönem (2014-2018) tamamlanmak üzere olup On Birinci Kalkınma Planı hazırlıkları, 2019-2023 yıllarını kapsamak üzere başlatılmıştır.

On Birinci Kalkınma Planı hazırlıkları kapsamında merkezi düzeyde gerçekleştirilen Özel İhtisas Komisyonları ve istişare toplantılarının yanında yerel paydaşların, kadınların, gençlerin ve doğrudan vatandaşların kalkınma planı sürecine dâhil olması bu plan hazırlıkları kapsamında öne çıkan yaklaşımlardan biri olmuştur.

Bu çerçevede, il Valiliklerinin desteği ve yönlendirmesi, Kalkınma Ajansları'nın koordinasyonu ile her bölgede On Birinci Kalkınma Planı hakkında yerel paydaşların görüş ve önerilerinin alınması amacıyla düzenlenen çalışma grubu toplantıları düzenlenmiştir. TR83 Bölgesi'nde, Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı'nın koordinasyonu ile Amasya, Çorum, Samsun ve Tokat illerinde aşağıdaki tarihlerde gerçekleştirilmiştir.

TARİH	İL
12.02.2018	AMASYA
13.02.2018	ÇORUM
14.02.2018	TOKAT
15.02.2018	SAMSUN

Toplantılarda öğleden önceki seanslarda katılımcıların belirlediği 5 alt öncelik için tedbirler, faaliyetler tartışılmış ve aralarından en önemlileri belirlenmiştir. Öğleden sonraki seanslarda ise gençlerin ve kadınların istihdamı, toplumsal hayata katılımları konularında eş zamanlı oturumlar gerçekleştirilmiştir. Bu çerçevede toplantılar Amasya'da 78, Çorum'da 77, Tokat'ta 175, Samsun'da ise 125 kişinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

Toplantılarda yapılan oylamalar sonucunda öncelik alanları Amasya'da "Sağlık", "Tarım ve Kırsal Kalkınma", "Eğitim", "İstihdam" ve "Turizm" olarak; Çorum'da "Demokrasi, Adalet, Güvenlik", " Tarım ve Kırsal Kalkınma", "Eğitim", "İstihdam" ve "Enerji" olarak; Tokat'ta "Demokrasi, Adalet, Güvenlik", " Tarım ve Kırsal Kalkınma", "Eğitim", "İstihdam" ve "Enerji" olarak; Samsun'da ise "Demokrasi, Adalet,

Güvenlik", " Tarım ve Kırsal Kalkınma", "Eğitim", "İstihdam" ve "Gelir Dağılımı" olarak belirlenmiştir. Bu öncelik alanları altında yer alan alt öncelikler tekrar oylamaya sunulmuş, belirlenen alt önceliklerin her biri için gruplar oluşturularak yuvarlak masa yöntemiyle katılımcıların tedbir önerileri alınmıştır. OKA uzmanlarının moderatörlüğünde gruplardan çıkan fikirler öncelikle grup içinde tartışılmış, daha sonra grubun üzerinde mutabık kaldığı ve öncelikli gördüğü 5 müdahale alanı belirlenmiştir.

Gençlerin ve kadınların katılımıyla yapılan toplantılarda ise toplumun önemli bir kesimini oluşturan genç ve kadın nüfusun toplumsal hayata katılımı önündeki engeller tartışılmış ve bunlara yönelik ortak akıl yoluyla çözüm önerileri üretilmiştir.

Tüm il toplantılarında eğitim, istihdam ve tarım ve kırsal kalkınma alanlarının bölgemiz paydaşları tarafından önceliklendirildiği görülmektedir. Eğitim alanına sadece eğitim çalışma grubunda değil, tüm belirlenen öncelik alanlarında temas edildiği görülmüştür. Eğitim konusunda özellikle eşit koşullarda eğitim ve müfredat konularına temas edilmiş, bununla birlikte tüm alt önceliklerin birbiri ile olan girift ilişkisine ve önemine vurgu yapılmıştır. İstihdam konusunda ise bölgede istihdam olanaklarının yetersizliğinden ziyade arz ve talep arasındaki dengesizliğin ön plana çıktığı, ve istihdam konusunun eğitimde yeteneklerin geliştirilmesi ile birlikte ele alınması gerektiği sonucuna varılmıştır. Bölgemizin tarım potansiyelinin yüksek oluşu, bölgede istihdamın ve iş kollarının ağırlıklı olarak tarıma dayalı olması sebebiyle tüm illerimizde tarım ve kırsal kalkınma önceliklendirilmiştir.

Hazırlanan sonuç raporları, Kalkınma Bakanlığı ile paylaşılmıştır.

KARADENİZ BÖLGESİ DEĞERLENDİRME TOPLANTISI

11. Kalkınma Plan çalışmaları kapsamında Kalkınma Bakanı Sayın Lütfi ELVAN başkanlığındaki 7 coğrafi bölge toplantıdan biri olan Karadeniz Bölgesi Değerlendirme Toplantısı 4 Nisan 2018 Çarşamba günü Samsun'da gerçekleştirilmiştir.

Yerel düzeyde yürütülen plan hazırlık çalışmalarının devamı niteliğinde olan On Birinci Kalkınma Planı Karadeniz Bölgesi İstişare Toplantısı'na; TR81 (Bartın, Zonguldak, Karabük), TR82 (Sinop, Kastamonu, Çankırı), TR83 (Samsun, Çorum, Amasya, Tokat) ve TR90 (Ordu, Giresun, Gümüşhane, Trabzon, Rize, Artvin) Düzey 2 İstatistikî Bölgelerinden oluşan toplam on altı ilin Valileri, Rektörleri, Büyükşehir ve Belediye Başkanları ile Ticaret ve Sanayi, Ziraat ve Esnaf ve Sanatçılar Odası Başkanları ile Kalkınma Ajansları katılmıştır.

Moderasyonu, Kalkınma Bakanı Sayın Lütfi ELVAN tarafından gerçekleştirilen toplantıda, katılımcılar 11.Kalkınma Planında yer almasının faydalı olacağı proje önerilerini aktarmıştır. Sayın ELVAN, tüm proje fikirlerini dinleyip geri bildirimler yapmıştır. Ajansımız tarafından toplantı notları tutulmuş olup; bu notlar derlenerek Kalkınma Bakanlığı ile paylaşılmıştır. Ayrıca, toplantı esnasında Sayın ELVAN tarafından verilen talimatlar da notlar halinde Bakanlığa iletilmiştir.

Toplantı öncesinde Kalkınma Bakanlığı tarafından talep edilen Ajans/Bölge bilgileri hazırlanarak Bakanlık ile paylaşılmıştır.

AJANS TARAFINDAN DESTEK VERİLEN FAALİYETLER

AJANSIMIZ VE AMASYA BELEDİYESİ ARASINDA UNESCO ÇALIŞMALARI KONUSUNDA İŞBİRLİĞİ PROTOKOLÜ

Amasya Belediyesi ile Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı (OKA) arasında UNESCO dünya mirası süreci kapsamında 5 Mayıs 2015 tarihinde işbirliği protokol imzalanmıştır. İşbirliği kapsamında Amasya'nın "Harşena Dağı ve Pontus Kral Kaya Mezarları" konulu UNESCO Dünya Kültür Mirası geçici listesi için Ajansımız tarafından başvuru dosyası hazırlanmıştır. Amasya Belediyesi'nin başvuru sahibi olduğu dosyada ana metnin yazımı ve İngilizce çevirileri Ajansımızca gerçekleştirilmiştir. 22 Nisan 2015 tarihi itibarıyla Amasya; "MountHarşenaandtheRock-tombs of thePontic Kings" tanımıyla UNESCO Dünya Mirası geçici listesindeki yerini almıştır.

2016 Yılında ise "Kızılırmak Kuş Cenneti"nin UNESCO Dünya Doğal Mirası geçici listesi için Ajansımız tarafından başvuru dosyası hazırlanmıştır. Samsun Büyükşehir Belediyesi'nin başvuru sahibi olduğu dosyada ana metnin yazımı ve İngilizce çevirileri Ajansımızca gerçekleştirilmiştir. Mayıs ayı itibarıyla UNESCO Dünya Mirası geçici listesindeki yerini almıştır.

SAMSUN YÖRESEL OT YEMEKLERİ FESTİVALİ

Samsun Yöresel Ot yemekleri Festivali “İçinde yaşadığın güzelliklerin farkına var” sloganı ile Karadeniz’de baharın açılışını simgeleyen bir Samsun Festivali olarak yerini almıştır. Samsun’un yöresel otlarını ve ot yemeklerini tanıtmak amacıyla düzenlenen festival ilk kez 18 Nisan 2015 tarihi’nde düzenlenmiştir.

2016-2018 yıllarında da festivale Ajansımız destek vermiştir. Karadeniz’de doğanın zenginliğinin, otların çeşitliliğinin ve bu otlarla pişirilen yemeklerin tanıtılarak hem unutulmamasını aynı zamanda gelecek kuşaklara aktarılabilmesini sağlamak amacıyla düzenlenen festivalin dördüncüsü, 2018 yılında gerçekleştirilmiştir.

Festival Samsun Valiliği, Samsun Büyükşehir Belediyesi, Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı, Samsun ve Çevresi Turizm Alanı Altyapı Hizmet Birliği, Samsun Turizmciler Derneği tarafından düzenlenmiştir. Samsun İş Kadınları Derneği, ve Sürmeli Köyü Derneği SÜRDER faaliyetlere destek vermişlerdir. Festival komitesi; organizasyonun yürütülmesi, teknik alt yapısının hazırlanması ve kaynak kullanımından sorumlu olmuştur.

4. SAMSUN YÖRESEL OT YEMEKLERİ FESTİVALİ

İçinde Yaşadığın Güzelliklerin Farkına Var.

**9-13 MAYIS 2018
SAMSUN**

FARKLI LEZZETLER KEŞFETMEK VE DOĞANIN MUCİZELERİNE TANIK OLMAK İSTEYEN HERKESİ FESTİVALE BEKLERİZ.

ÖDÜLLÜ YÖRESEL OT YEMEKLERİ YARIŞMASI
ÖDÜLLÜ EN ÇOK YEŞİL OT TOPLAMA YARIŞMASI
YÖRESEL OT YEMEKLERİ STANDLARI
ÇOCUKLARLA DOĞADA RESİM
SÖYLEŞİLER

YATIRIM DESTEK / BÖLGE BİLGİLERİ

Amasya, Çorum, Samsun ve Tokat illeri Yatırım Destek Ofisleri 2010 yılının ikinci yarısında faaliyetlerine başlamıştır ve Yatırım Destek Ofislerinde 3-4 uzman personel görev yapmaktadır.

Çeşitli sektörlerde yatırım yapmayı planlayan girişimci ve yatırımcılara Ajans destekleri hakkında bilgi verilmektedir. Ajans desteğinin bulunmadığı durumlarda ise başvuranlara diğer kurumların destekleri hakkında bilgi sağlanmakta ve ilgili kuruma yönlendirilmektedir. Proje teklif çağrısı döneminde bilgilendirme ve proje hazırlığı teknik destek hizmeti verilmektedir.

ORTA KARADENİZ BÖLGESİ YATIRIM REHBERİ

www.oka.org.tr

YATIRIM TEŞVİK SİSTEMİ

ORTA KARADENİZ BÖLGESİ YATIRIM ALANLARI REHBERİ

www.oka.org.tr

- ▶ 16 Organize Sanayi Bölgesi
- ▶ 3 Teknopark

Yatırım Destek Ofisleri faaliyetlerini kamu kurum ve kuruluşları, meslek odaları, OSB müdürlükleri ve sektör temsilcileri ile yakın temas kurarak sürdürmektedir. Yerel paydaşlar ile işbirliği içerisinde yaptığı çalışmalar her geçen gün artmaktadır. İl düzeyinde yapılan il/ilçe koordinasyon kurulu toplantıları, il istihdam kurulu toplantıları, diğer kurumların stratejik planlama çalışmalarına katılım ve katkı sağlanmaktadır.

Yatırım Destek Ofisleri il çapında proje hazırlama kabiliyetini artırmak ve illerdeki aktörlerin fonlardan yararlanma düzeyini en üst seviyeye çıkarmak için çalışmalar yapmakta ve illerde yürütülen projelere teknik destek sağlamaktadır.

Yatırım Destek Ofisleri bölge illerinde yatırımcıların, kamu kurum ve kuruluşlarının görev ve yetki alanına giren izin ve ruhsat işlemleri ile diğer idarî iş ve işlemlerini, ilgili mevzuatta belirtilen süre içinde sonuçlandırmak üzere tek elden takip ve koordine etmekle görevlidir.

Yatırım Destek Ofisleri potansiyel yatırımcılara mevzuatta belirtilen görevler çerçevesinde yardımcı olmaktadır. Yatırım yapmayı planlayan ve bölge illeri ile ilgili bilgi almak isteyen yerli-yabancı yatırımcılara bölgemiz ve Türkiye ile ilgili bilgiler sunulmaktadır.

ÖRNEK UYGULAMA			
YATIRIM DİSTANSLARI			
Yeni Makine	250.000	1000 Yıllık	
Ekol Makine	0	1000 Yıllık	
Araba Aracı Bile	200.000		
Diğer Giderler			
TOPLAM	1.000.000		
Yatırımcı Ödemeli Yatırımlar	0		
DESTEK UNVANLARI VE MİKTARLARI			
ÇAMUR	008 DİP	008 İÇ	
KDV İndirimi	150.000	150.000	
Gümrük Vergisi Muafiyeti	0	0	
Yatırımcı Ödemeli Yatırımlar	50.000	50.000	
İstihdam Ödemeli Yatırımlar	200.000	210.000	
Diğerleri (Yeni İşyeri Hissesi)	200.000	200.000	
Diğerleri			
TOPLAM DESTEK	400.000	410.000	
ARAZİLER / ÇORUM	008 DİP	008 İÇ	
KDV İndirimi	150.000	150.000	
Gümrük Vergisi Muafiyeti	0	0	
Yatırımcı Ödemeli Yatırımlar	50.000	50.000	
İstihdam Ödemeli Yatırımlar	210.000	200.000	
Diğerleri (Yeni İşyeri Hissesi)	200.000	200.000	
Diğerleri			
TOPLAM DESTEK	410.000	400.000	
TOKAT	008 DİP	008 İÇ	
KDV İndirimi	150.000	150.000	
Gümrük Vergisi Muafiyeti	0	0	
Yatırımcı Ödemeli Yatırımlar	100.000	100.000	
İstihdam Ödemeli Yatırımlar	200.000	100.000	
Diğerleri (Yeni İşyeri Hissesi)	300.000	600.000	
Diğerleri			
TOPLAM DESTEK	650.000	1.200.000	

A. Başbakanlık Yatırım Ofisleri için ilgili proje sponsorlarının desteğiyle ve diğer sponsorların katkılarıyla, OKA'nın 2016 yılında gerçekleştirilen faaliyetleri hakkında detaylı bilgi için ilgili proje sponsorlarının iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Yatırımlarında devlet teşviklerinden yararlanmanız için Yatırım Destek Ofisi Uzmanlarımız sizleri bekliyor.

Amasya Yatırım Destek Ofisi
Osman Kocaçık Mahallesi Zeytinli Sokak
Sakal İş Merkezi No:3 Kat:4 AMASYA
Tel No: 0 (366) 212 69 66
Fax No: 0 (366) 212 69 66

Çorum Yatırım Destek Ofisi
Eski Cad. No:68 İl Çarşı Mevkii Binası
Yeni Çarşı Kat:1 ÇORUM
Tel No: 0 (364) 225 54 70
Fax No: 0 (364) 225 54 71

Samsun Yatırım Destek Ofisi
Kırmızı Mahalle Eski Çarşı Sokak No:2
Kat:11 Samsun SAMSUN
Tel No: 0 (362) 423 24 24 - 3200
Fax No: 0 (362) 323 31 24

Tokat Yatırım Destek Ofisi
291 Hacılar Mahallesi Katilim Sırası C Etkok
Kat:2 TOKAT
Tel No: 0 (366) 228 93 60
Fax No: 0 (366) 228 97 60

YENİ TEŞVİK SİSTEMİ

www.oka.org.tr

İL YATIRIM REHBERLERİ

YATIRIM TEŞVİK SİSTEMİ

Yeni Teşvik Sistemi 15.06.2012 tarihinde yürürlüğe giren 3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar ve bu Karar'ın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları açıklayan 2012/1 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ ile uygulanmaya başlamıştır.

Yeni Teşvik Sistemi, ülkemizin 2023 yılı hedeflerine ulaşmasını sağlamak (dünyanın en büyük 10 ekonomisinden biri olmak, 500 milyar dolar ihracat, 25.000 dolar kişi başına gelir), imalatın ithalat bağımlılığını azaltmak ve özel sektör kuruluşları ile yatırımcılardan gelen değişiklik taleplerini karşılamak amacıyla eski teşvik sistemin geliştirilmesi ve revize edilmesiyle oluşturulmuştur. Bunun

yanı sıra 2009 yılında kullanılan 4 kademeli bölgesel haritadan vazgeçilerek illerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Çalışmasına (2011) dayanan ve illerin gelişmişlik düzeylerine göre 6 kademeli yeni bölgesel harita hazırlanmıştır.

TR83 Bölgesi İllerinin yer aldığı Yatırım Bölgeleri aşağıda sunulmaktadır.

İL	YATIRIM BÖLGESİ
SAMSUN	3.BÖLGE
AMASYA	4.BÖLGE
ÇORUM	4.BÖLGE
TOKAT	5.BÖLGE

Teşvik Sistemi 4 farklı uygulamadan oluşmaktadır. Yerli ve yabancı yatırımcılar aşağıdaki teşviklerden eşit oranda faydalanabilmektedir:

- Genel Teşvik Sistemi
- Bölgesel Teşvik Sistemi
- Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki
- Stratejik Yatırımların Teşviki

KDV İstisnası ▪ Gümrük Vergisi Muafiyeti ▪		<ul style="list-style-type: none"> ▪ KDV İstisnası ▪ Gümrük Vergisi Muafiyeti ▪ Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği ▪ Vergi İndirimi ▪ Yatırım Yeri Tahsisi ▪ Faiz Desteği 	
Genel Teşvik Uygulamaları	1	2	Bölgesel Teşvik Uygulamaları
Büyük Ölçekli Yatırımların Teşviki	3	4	Stratejik Yatırımların Teşviki
<ul style="list-style-type: none"> ▪ KDV İstisnası ▪ Gümrük Vergisi Muafiyeti ▪ Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği ▪ Vergi İndirimi ▪ Yatırım Yeri Tahsisi 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ KDV İstisnası ▪ Gümrük Vergisi Muafiyeti ▪ Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği ▪ Vergi İndirimi ▪ Yatırım Yeri Tahsisi ▪ Faiz Desteği ▪ KDV İadesi 	

- ✓ **Amasya** turizm, entegre tarım ve mermer işleme ve ankastre ürünler üretimi konusunda sermaye birikimi sağlayarak sosyoekonomik kalkınmasını gerçekleştirebileceği düşünülmektedir. Suluova Besi OSB'nin de etkin şekilde devreye girmesi, Merzifon OSB ve Amasya OSB genişleme sahası çalışmalarının tamamlanması ilin kalkınması için itici güç olacaktır. Amasya, turizmle birlikte sağlıkta rehabilitasyon merkezi olarak da hizmet verebilir. İlin turizm kaynaklarının tanıtımına ağırlık verilmelidir.
- ✓ **Çorum** yüksek imalat sanayi kapasitesine sahip bulunmaktadır. Özellikle makine, metal eşya ve mobilya imalatı sektörlerinde geleceğe umutla bakılabilir. Altın rafineri ve takı-süs eşyası üretiminde, meslek yüksek okulunu da kurarak ihtisaslaşması beklenmektedir. Savunma sanayi alanında kendine güveni ve iddiası olan il, otomotiv yan sanayi ve savunma sanayi alanlarında özendirme ve teşvik beklemektedir. Bu zamana kadar öz kaynaklarıyla atılımlar gerçekleştiren yerel girişimciler, kamunun yönlendirmesi ve perspektif sunması durumunda yeni yatırımlara hazır durumdadır.
- ✓ **Samsun**, tarımı, imalat sanayisi, turizm potansiyeli ve limanıyla Karadeniz Bölgesinin çekim merkezi konumundadır. Bölge, sağlık altyapısı ile de çevre illerinin sağlık talebini karşılayarak, sağlık turizmi açısından önemli bir üs konumuna yükselmektedir. Katma değer in ilde kalması için, verimli topraklarından elde edilen çok çeşitli tarımsal ürün potansiyelinin, birincil ürün satışından ziyade, kaliteli ve standart üretim yapılarak kurumsal firmalarca değerlendirilmesi kaçınılmaz bir gerekliliktir.
- ✓ **Tokat** ilinin en önemli avantajları bakir yatırım alanlarına sahip olması, çok çeşitli tarımsal ürün yelpazesi ve teşvik sisteminde 5. bölgede bulunmasıdır. Özellikle OSB'de yapılan yatırımlarda cazip teşvik araçlarına sahip olan Tokat, tarımsal sanayi ve başta tekstil ve metal eşya sektörleri olmak üzere imalat sanayi için elverişli koşullara sahiptir. Büyük bir turizm potansiyeli bulunan il, daha fazla ve daha etkili tanıtımla turizm değerlerini daha etkili kullanabilecektir.

TR83 BÖLGESİ REKABETÇİLİK VE DIŞ TİCARET İSTİHBARAT MERKEZİ

Ülkemizin 2023 yılı dış ticaret hedeflerine katkı vermek amacıyla, Ajansımız koordinasyonunda ve TR83 Bölgesi Ticaret ve Sanayi Odaları desteği ile uygulanacak olan “TR83 BÖLGESİ REKABETÇİLİK VE DIŞ TİCARET İSTİHBARAT MERKEZİ” kurulumu projesi çalışmalarına başlanmıştır.

Bu kapsamda 12 Şubat 2019 tarihinde Samsun Ticaret ve Sanayi Odası ev sahipliğinde, Bölge TSO ve Bafra İş ve İhracatı Geliştirme Merkezi (BİGEM) yetkilileri ile OKA Genel Sekreteri Mevlut Özen ve Yatırım Destek Ofisi temsilcilerinin katılımıyla “TR83 Bölgesi Rekabetçilik ve Dış Ticaret İstihbarat Merkezi Değerlendirme Toplantısı” düzenlenmiştir.

TR83 Bölgesi Dış Ticaret Ve Rekabet İstihbarat Merkezi projesi, ülkemizin 2023 dış ticaret hedeflerine katkı vermeyi amaçlamakta olup, TR83 Bölgesi’nde yer alan KOBİ’lerin uluslararası pazarlardan pay alabilmeleri için rekabet güçlerinin artırılması ve dışa açılmalarının desteklenmesi konusunda önemli bir rol üstlenecektir.

2023 Türkiye Dış Ticaret Stratejisi’nin vizyonu, “2023 yılında 500 Milyar USD ihracata ulaşarak, ülkemizin dünya ticaretinden lider ülkeler arasında yer almasının sağlanması” olarak belirlenmiştir. 2023 Türkiye İhracat Stratejisi ve Eylem Planı ile 2023 yılında Türkiye’nin dünya ihracatından aldığı payın %1.5’e yükselmesi ve dünyanın ilk 10 ekonomisi arasında yer alması hedeflenmektedir.

Dış ticaret ülkemizde, milli gelirin artması, üretim ve ticaret hacminin gelişmesi, iç piyasada ekonomik dinamizmin oluşturulması, üretimde teknoloji kullanımının artırılması, yenilikçi yaklaşımının yaygınlık kazanması, makro iktisadi istikrar ve fiyat istikrarının sağlanması, istihdam olanaklarının çeşitlendirilmesi özetle, ekonomik kalkınma için oynadığı rol yönü ile büyük öneme sahiptir.

Dış ticaret istihbaratı ya da rekabet istihbaratı, hiper (her an hissedilen, boğucu) rekabet ortamında; dış ticaret istihbarat kanalları kullanılarak ürün ve hizmetler için en uygun pazarların tespit edilmesi, pazardaki rekabet koşullarının analiz edilebilmesi (mevzuat, uluslararası ihlaller dahil), pazardaki rakip firmalar ve müşteriler hakkında bilgi toplama, potansiyel müşterilerle temas ve ticari işlemleri takibe geçme kanallarının oluşturulması (fuar olanakları, heyet ziyaretleri vb.) ve pazarlama sürecindeki bilginin yönetilmesi gibi faaliyetlerini kapsamaktadır.

Dış ticaret istihbaratı, firmaların ihracatta geleneksel yöntemlerin dışına çıkarak, yeni ve bilimsel metotlar ile doğru zamanda doğru yerde olmalarını sağlamaktadır. Kullanılan yöntemler ile bir ürün için büyüyen pazarların tespitinden, o pazardaki müşteri olabilecek firmaların iletişim bilgilerine kadar öğrenilebilir. Bu şekilde çok sayıda potansiyel müşteri bilgisine ulaşılabilir.

Potansiyel müşteri adayları, mevcut ürün için hali hazırda büyüyen pazarlarda yer alan firmalar olacaktır. Bu nedenle doğru zamanda doğru ülkeye operasyon düzenlenebilecektir. Bu şekilde karlılık ve satış ihtimali de kuvvetlenecektir. Firmalar ihracat yaparak, makroekonomik krizlere karşı direnç kazanacaktır. İş süreçleri kolaylaşacaktır. Üretim kapasitesinin tam kullanılması sağlanacak ve birim

maliyetler düşürülecektir. İç pazara bağımlı olan firmaların bağımlılığını azaltacak ve tüm pazarlarda rekabet edebilirliği arttıracak, dolayısıyla da riski dağıtacaktır. Gelişme yönlü iş motivasyonunu artıracaktır. Daha çok kişiye iş olanağı oluşacaktır. Mevsimsel satışlardaki dalgalanmaları dengeleyecektir. Yenilikçilik kapasitesinin sürekli artmasına imkan oluşturacak ve marka görünürlüğünü arttıracaktır.

Türkiye'nin 2023 yılı için belirlediği yukarıdaki hedeflere ulaşabilmesi için üreticilerin dış ticaret istihbaratlarının geliştirilmesi, bu bağlamda kurum ve kuruluşların uzman kadro ve altyapıları ile tam destek sağlaması gerekmektedir.

Türkiye, 1980'li yıllardan itibaren dışa açılma, ihracata yönelik sanayi politikaları geliştirme ve AB üyesi olma yönünde hareket etmektedir. Bu çaba, TR83 Bölgesi'nin geleceği açısından da dikkate alınmalıdır. Bölgenin rekabetçi üstünlüğe sahip olduğu ürünleri, yenilikçilik potansiyelini kullanarak geliştirmesi, yeni uzmanlık alanları yaratmaya yönelmesi ve katma değeri yüksek ürünlerle dış pazara açılması, sürdürülebilir kalkınmanın da ön koşuludur. Bölgenin öncelikle KEİ ve AB çerçevesinde dış ticaret kapasitesini geliştirmesi stratejik önemdedir. Ancak bu fırsatı değerlendirebilmek için gerekli standartların oluşmasını sağlamak ve buna yönelik kurumsal yapıları oluşturmak gerekmektedir. Ayrıca, dış dünyanın/pazarın değişimini güncel biçimde izleyecek kurumsal yapıların oluşturulması ve pazarlama olanaklarının geliştirmesi önemlidir. Buna ilaveten, KOBİ'lerin hızlı ticaret yapabilmesi ve dış dünyaya açılabilmesi için e-ticaret olanaklarının artırılması, bununla ilişkili kurumsal yapılar ve altyapının yeterli hale getirilmesi ve işlerliğinin sağlanması gerekmektedir.

TR83 Bölgesi Dış Ticaret Ve Rekabet İstihbarat Merkezi, bu ihtiyaçlara cevap vermek üzere tasarlanmış bir yapı olup, Bafra İş ve İhracatı Geliştirme Merkezi kısa adı ile BİGEM'in nihai yararlanıcılar için sunduğu hizmetleri, daha kolay ulaşılabilir bir lokasyonda, etki alanını TR83

Bölgesi'ne genişleterek, Ajansımızın sunduğu destek ile katma değerini artırarak sürdürmesi hedeflenmektedir. Böylelikle bölgenin kalkınması ve bölge firmalarının uluslararası pazarlara hazırlanarak rekabetçi ortama uyum sağlayabilmeleri için doğrudan danışmanlık desteği ücretsiz olarak sunulacaktır.

TR83 BÖLGESİ BAZI İSTATİSTİKLERİ (2018)

NÜFUS	2.822.353
İHRACAT	1.505.358.587 \$
İTHALAT	1.413.223.145 \$
OSB	18
ÜNİVERSİTE	5
TEKNOPARK	3
HAVAALANI	3

TR83 BÖLGESİ İHRACAT VE İTHALATI

SON 5 YILIN İHRACAT-İTHALAT RAKAMLARI

	İHRACAT (\$)	İTHALAT (\$)
2014	734,9 milyon \$	1 milyar \$
2015	875,7 milyon \$	1,1 milyar \$
2016	655,4 milyon \$	845,8 milyon \$
2017	745,0 milyon \$	1,1 milyar \$
2018	1,5 milyar \$	1,4 milyar \$

✓ “TR83 Bölgesi İhracat ve İthalat Fasıllarında Katma Değer Yaklaşımı Raporu” doğrultusunda 2017 yılı verileriyle detaylı fasıl ve katma değer yaklaşımı aşağıda sunulmaktadır.

Tablo: 2017 yılında TR83 Bölgesi'nden en fazla ihracat yapılan 10 fasıl

Fasıl	\$	%
Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	101.525.556	13,63%
Değirmencilik ürünleri, malt, nişasta, inülin, buğday gluteni	74.959.397	10,06%
Balıklar, kabuklu hayvanlar, yumuşakçalar ve suda yaşayan diğer omurgasız hayvanlar	56.702.228	7,61%
Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı	54.697.985	7,34%
Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı	51.612.926	6,93%
Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı	50.569.376	6,79%
Demir ve çelik	40.795.651	5,48%
Kauçuk ve kauçuktan eşya	36.691.762	4,93%
Demir veya çelikten eşya	33.863.489	4,55%
Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar	26.523.518	3,56%
Toplam	527.941.888	70,87

Kaynak: TÜİK, 2018

Bölgeden en fazla ihracat yapılan on faslın toplam ihracat oranı **%70,87'dir**. En fazla ihracat yapılan fasıl **“Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları”** olmuştur, toplam ihracatın **%13,63'ünü** oluşturmaktadır. Bu faslı **“Değirmencilik ürünleri, malt, nişasta, inülin, buğday gluteni”**, **%10,06'ını** ile takip etmektedir.

Tablo:2017 yılında TR83 Bölgesi'nden en fazla ihracat yapılan 10 faslın ortalama katma değeri

Fasıl	Toplam ihracat (\$)	Kg	Katma Değer (\$)
Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	101.525.556	21.523.836	4,72
Değirmencilik ürünleri, malt, nişasta, inülin, buğday gluteni	74.959.397	276.805.688	0,27
Balıklar, kabuklu hayvanlar, yumuşakçalar ve suda yaşayan diğer omurgasız hayvanlar	56.702.228	7.865.178	7,21
Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı	54.697.985	1.747.297	31,30
Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı	51.612.926	9.528.863	5,42
Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı	50.569.376	11.251.257	4,49
Demir ve çelik	40.795.651	90.077.288	0,45
Kauçuk ve kauçuktan eşya	36.691.762	7.825.162	4,69
Demir veya çelikten eşya	33.863.489	16.691.218	2,03
Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar	26.523.518	126.195	210,18
Toplam	527.941.888	443.941.982	1,19

Kaynak: TÜİK, 2018

Bu tablodan görüldüğü üzere TR83 Bölgesi'nden en fazla ihracat yapılan 10 faslın ortalama katma değeri **1,19 \$'dır**; bu değer tüm ihracatın ortalama değeri olan **1,05 \$'ın** üstündedir. İhracatın yoğun olduğu fasılların katma değerinin, tüm ihracatın katma değerinin üzerinde olması, Bölge için küçük de olsa bir avantaj olarak değerlendirilebilir.

İlk 10'daki faslın 7'sinin katma değeri 4,49 \$'ın üzerinde olup ihracatın yoğun olduğu fasıllardan bunlara daha fazla ağırlık verilmesi ihracat değerlerini daha hızlı yukarıya taşıyacaktır. Bu gruptan **“Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar”** faslının katma değeri **210,18 \$'dır**. **“Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı”** faslının katma değeri ise **31,30 \$'dır**.

Tablo: 2017 Yılında TR83 Bölgesi'nden yapılan ihracatta en yüksek katma değerli 10 fasıl

Fasıl	Katma Değer (\$)	Toplam İhracat (\$)	%
Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar	515,60	53.742.917	6,36
Silahlar ve mühimmat, bunların aksam, parça ve aksesuarı	132,16	3.021.895	0,36
Optik, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol, ayar, tıbbi, cerrahi alet ve cihazlar, bunların aksam, parça ve aksesuarı	44,26	5.036.877	0,60
Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı	40,19	44.633.982	5,28
Özel dokunmuş mensucat, tuftedilmiş dokunabilir mensucat, dantela, duvar halıları, şeritçi ve kaytancı eşyası, işlemler	40,08	521	0
Eczacılık ürünleri	37,36	1.574.983	0,19
Müzik aletleri, bunların aksam, parça ve aksesuarı	36,05	1.809.217	0,21
Başlıklar ve aksamı (şapka, kasket, koruyucu başlıklar vb.)	19,46	35.089	0
Deri-saraciye eşyası, eyer-koşum takımları, seyahat eşyası, el çantaları vb mahfazalar, hayvan bağırsağından mamul eşya	17,04	96.952	0,01
Pamuk, pamuk ipliği ve pamuklu mensucat	16,63	95.393	0,01
Toplam		110.047.826	13,03

Kaynak: TÜİK, 2018

Bu tabloya bakıldığında 2017 Yılında TR83 Bölgesi'nden yapılan ihracatta en yüksek katma değerli 10 fasılın ihracat değerinin, Bölgenin tüm ihracatının yalnızca **%14,54'ünü** karşıladığı görülmektedir, bu da Bölgenin ihracat profilinde en yüksek katma değerli ürün ihracatının çok büyük bir yer kaplamadığını göstermektedir. Bu 10 fasıldan "Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar" ve "Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı" ihracatın %11'ini kapsamaktadır; diğer 8 fasılın toplamı %3,5 civarındadır. Bu fasılların ihracatlarının artırılması konusunda, imkanlar dahilinde çalışmalar gerçekleştirilebilir.

Tablo: 2017 yılında TR83 Bölgesi'ne en fazla ithalat yapılan 10 fasıl

Fasıl	\$	%
Demir ve Çelik	285.844.162	26,69
Hububat	195.050.088	18,21
Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar	110.278.460	10,30
Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit	88.306.197	8,25

mücevherci eşyası, metal paralar		
Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları,aksam-parça-aksesuarı	66.731.641	6,23
Gıda sanayiinin kalıntı ve döküntüleri, hayvanlar için hazırlanmış kaba yemler	49.152.014	4,59
Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	40.729.705	3,80
Canlı hayvanlar	25.722.203	2,40
Alüminyum ve alüminyumdan eşya	25.261.311	2,36
Eczacılık ürünleri	20.275.444	1,89
Toplam	907.351.225	84,73

Kaynak: TÜİK, 2018

Bölgeye en fazla ithalat yapılan 10 faslın toplam ithalat oranı **%84,73'tür**. En fazla ithalat yapılan fasıl **“Demir ve çelik”** olmuştur, toplam ithalatın **%26,69'unu** oluşturmaktadır. Bu faslı **“hububat”**, **%18,21** ile takip etmektedir. Bu 2 fasıl, Bölgenin tüm ithalatının yarısına yakını oluşturmaktadır. İhracatın aksine yoğunlaşma birkaç fasıl üzerindedir. İlk **5 fasıl**, toplam ithalatın **%70'ini** oluşturmaktadır.

Tablo:2017 yılında TR83 Bölgesi'ne en fazla ithalat yapılan 10 faslın ortalama katma değeri

Fasıl	Toplam ithalat (\$)	Kg	Katma Değer (\$)
Demir ve Çelik	285.844.162	938.438.350	0,30
Hububat	195.050.088	948.035.432	0,21
Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar	110.278.460	875.586.035	0,13
Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar	88.306.197	2.213	39.903,39
Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları,aksam-parça-aksesuarı	66.731.641	6.555.916	10,18
Gıda sanayiinin kalıntı ve döküntüleri, hayvanlar için hazırlanmış kaba yemler	49.152.014	275.765.390	0,18
Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	40.729.705	4.838.220	8,42
Canlı hayvanlar	25.722.203	5.672.862	4,53

Alüminyum ve alüminyumdan eşya	25.261.311	11.672.518	2,16
Eczacılık ürünleri	20.275.444	473.651	42,81
Toplam	907.351.225	3.067.040.587	0,30

Kaynak: TÜİK, 2018

Bu tablodan görüldüğü üzere TR83 Bölgesi'ne en fazla ithalat yapılan 10 faslın ortalama katma değeri **0,30 \$'dır**; bu değer tüm ithalatın ortalama değeri olan **0,33\$'a yakındır**. İlk 10 fasıl, toplam ithalatın %85'ini oluşturduğundan bu 10 faslın geneli temsil edebildiği görülebilmektedir. Ayrıca, Türkiye ile karşılaştırıldığında Bölgenin daha düşük katma değerli ürün ithal ettiği görülmektedir.

İlk 10'daki faslın 5'inin katma değeri 4,5 \$'ın üzerindedir. Bu gruptan **"Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar"** faslının katma değeri **39.903,39 \$'dır**. **"Eczacılık ürünleri"** faslının katma değeri ise **42,81 \$'dır**.

"Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar" ihracat katma değerinin 210,18 \$ olması göz önüne alındığında Bölge olarak daha pahalı madenler ithal edip daha ucuz madenler ihraç ettiğimiz görülmektedir.

Tablo: 2017 Yılında TR83 Bölgesi'ne yapılan ithalatta en yüksek katma değerli 10 fasıl

Fasıl	Katma Değer (\$)	Toplam İthalat (\$)	%
Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar	39903,39	88.306.197	8,25
Hava taşıtları, uzay taşıtları ve bunların aksam ve parçaları	160,38	787.648	0,07
Silahlar ve mühimmat, bunların aksam, parça ve aksesuarı	140,94	3.856.889	0,36
Dokumaya elverişli diğer bitkisel lifler, kağıt ipliği ve kağıt ipliğinden	108,33	325	0,00
Diğer hayvansal menşeli ürünler (kıl, kemik, boynuz, fildişi, mercan, bağırsak, vb.)	88,78	1.540.494	0,14
Saatler ve bunların aksam ve parçaları	77,76	147.044	0,01
Müzik aletleri, bunların aksam, parça ve aksesuarı	61,00	244	0,00
Optik, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol, ayar, tıbbi, cerrahi alet ve cihazlar, bunların aksam, parça ve aksesuarı	48,61	7.343.066	0,69
Eczacılık ürünleri	42,81	20.275.444	1,89
Emdirilmiş, sıvanmış, kaplanmış veya lamine edilmiş dokunabilir mensucat, dokunabilir maddelerden teknik eşya	41,51	508.839	0,05
Toplam		122.766.190	11,46

Kaynak: TÜİK, 2018

Bu tabloya bakıldığında 2017 Yılında TR83 Bölgesi'ne yapılan ithalatta en yüksek katma değerli 10 faslın ithalat değerinin, Bölgenin tüm ithalatının yalnızca **%11,46'sını** karşıladığı görülmektedir, bu da Bölgenin ithalat profilinde en yüksek katma değerli ürün ithalatının çok büyük bir yer kaplamadığını göstermektedir.

